

**REVIZIJSKO POROČILO
O PRAVILNOSTI IN SMOTRNOSTI POSLOVANJA DRUŽBE
HOLDING SLOVENSKE ŽELEZNICE, D. O. O., LJUBLJANA
IN NJENIH NOVIH ODVISNIH DRUŽB V LETU 2004**

*Bedimo
nad potmi
javnega
denarja*

POS LANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

**REVIZIJSKO POROČILO
O PRAVILNOSTI IN SMOTRNOSTI POSLOVANJA DRUŽBE
HOLDING SLOVENSKE ŽELEZNICE, D. O. O., LJUBLJANA
IN NJENIH NOVIH ODVISNIH DRUŽB V LETU 2004**

Številka: 1208-2/2005-37

Ljubljana, 6. novembra 2006

Računsko sodišče je revidiralo poslovanje družb ožje skupine Slovenske železnice, ki jo sestavljajo Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana, Slovenske železnice – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana, Slovenske železnice – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana in Slovenske železnice – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana v letu 2004.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o pravilnosti in smotrnosti poslovanja v letu 2004.

Računsko sodišče je družbam ožje skupine Slovenske železnice o pravilnosti poslovanja v letu 2004 izreklo *negativno mnenje*, ker je ugotovilo naslednje nepravilnosti:

- družbe ožje skupine Slovenske železnice niso izvedle preoblikovanja javnega podjetja Slovenske železnice, d. d., Ljubljana oziroma postopka oddelitve z ustanovitvijo novih družb v skladu z ZPPJPSZ, ZGD in SRS, saj na nove družbe niso bili prezaposleni delavci, niso bile prenesene pravice za opravljanje dejavnosti železniškega prometa in vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja prometa, niso bile prenesene finančne obveznosti in na družbi za tovorni in za potniški promet ni bilo preneseno izvajanje prevozne storitve vleke vlakov in premoženje organizacijske enote za vleko vlakov v vrednosti 4.000.043 tisoč tolarjev; poleg tega je bil v poslovne knjige novih odvisnih družb prenesen posebni prevrednotovalni popravek kapitala v neskladju s SRS v skupni vrednosti 1.169.600 tisoč tolarjev,
- družbe ožje skupine Slovenske železnice niso izkazale resničnega in poštenega prikaza premoženja in obveznosti, finančnega položaja ter poslovnega izida v računovodskih izkazih in letnih poročilih v skladu z ZGD.

Pri poslovanju Holdinga Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana je računsko sodišče poleg tega ugotovilo še naslednje nepravilnosti:

- v neskladju z določbami ZJN-1 in internega akta za oddajo javnih naročil male vrednosti so bila oddana naročila za blago in storitve v skupni vrednosti 1.082.114 tisoč tolarjev;
- prevoze potnikov – drugih oseb, ki niso delavci Holdinga SŽ, je opravljal z voznimi olajšavami na podlagi internega pravilnika, kar je v nasprotju s 7. in 11. členom Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu, vodilnim delavcem pa ni obračunal bonitet za brezplačne vozovnice v vrednosti 7.488 tisoč tolarjev;
- nenamensko je porabil prejeta proračunska sredstva za pokrivanje stroškov kadrovske sanacije v vrednosti 3.264 tisoč tolarjev, kar ni v skladu z ZPSHSZ, in ni oblikoval rezervacij za 88.999 tisoč tolarjev neporabljenih prejetih proračunskih sredstev za kadrovske sanacije;
- pri prodaji nepremičnin je ravnal v nasprotju s sklepi Vlade Republike Slovenije, ki določajo smiselno uporabo predpisov za prodajo državnega stvarnega premoženja, saj

- ni opredelil posameznih nepremičnin, predvidenih za prodajo v letu 2004,
 - pri prodaji počitniških kapacitet na Hrvaškem dveh ponudnikov ni pozval k dopolnitvi ponudbe, temveč je njuni ponudbi izločil iz ocenjevanja,
 - ni preveril lastništva zemljišča Jadranovo pri Crikvenici, zato ga ni mogel prodati izbranemu ponudniku,
 - je za prodajo počitniškega doma Novi Vinodolski v vrednosti 242.000 evrov ali 56.670 tisoč tolarjev sklenil pogodbo z dvema kupcema namesto samo z izbranim ponudnikom;
- v pogodbi ni uredil medsebojnih razmerij z Republiko Slovenijo, ki je prevzela finančne obveznosti za izločeno javno železniško infrastrukturo in ki so 31. 12. 2004 znašale 13.589.326 tisoč tolarjev, zato obveznosti in terjatev iz posredništva za odplačilo dolgov med upniki – posojilodajalci in Republiko Slovenijo ni izkazal v svoji bilanci stanja, kar je v neskladju s SRS, v nasprotju s SRS pa je v letu 2004 izkazal prihodke za prodane elektro-motorne vlake v znesku 17.033 tisoč tolarjev, saj gre za prihodke leta 2003.

V okviru revizije smotrnosti poslovanja je računsko sodišče presojalo učinkovitost in uspešnost izvedbe Programa kadrovskega prestrukturiranja Slovenskih železnic ter gospodarnost in učinkovitost upravljanja s premoženjem (železniškimi vozili, zemljišči, objekti, denarnimi sredstvi). Ocenilo je, da Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana pri izvajanju Programa kadrovskega prestrukturiranja Slovenskih železnic ni bil učinkovit, ker načrtovanih ukrepov in aktivnosti za kadrovske reorganizacije ni izvedel v načrtovanih rokih v programu kadrovskega prestrukturiranja Slovenskih železnic in ne v kasneje načrtovanih rokih v poslovnem načrtu za leto 2004 in ne v načrtu kadrovske reorganizacije Holdinga Slovenske železnice; do konca leta 2004 ni določil optimalnega števila izvajalcev delovnih procesov in ni sprejel nove organizacijske strukture z novimi odvisnimi družbami ter nove sistemizacije delovnih mest. Poleg tega ni bil uspešen, ker ni dosegel glavnih načrtovanih ciljev, in sicer načrtovanega števila delavcev konec leta 2004, saj je na dan 31. 12. 2004 zaposloval 273 delavcev več, kot jih je načrtoval, in ni prenovil delovnih procesov in ni vzpostavil nove organizacijske strukture in sistemizacije delovnih mest v družbah ožje skupine Slovenske železnice.

Pri presojanju gospodarnosti in učinkovitosti upravljanja s premoženjem je računsko sodišče ugotavljalo gospodarnost pogodbenih določil in učinkovitost upravljanja pogodb ter utemeljenost in upravičenost plačanih stroškov oziroma obseg možnih prihrankov. Ocenilo je, da Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana ni ravnal gospodarno, ker

- je prevzel finančno tveganje pri obnovi lokomotiv in zaradi tega iztržil za 90.650 tisoč tolarjev manj, kot bi lahko,
- je družbi AKS, d. o. o., Ljubljana naročil in plačal dodatna dela v zvezi z izdelavo idejno programskega osnutka prilagoditve dela objekta ob Vilharjevi cesti v Ljubljani v vrednosti 10.000 tisoč tolarjev, saj je bila ta dolžna zagotoviti vso projektno dokumentacijo,
- je s kupcem nepremičnine sklenil pogodbo v nižji vrednosti od tiste v ponudbi kupca in s tem izgubil premoženjsko korist v vrednosti 3.000 evrov ali 717 tisoč tolarjev,
- je pri določanju kriterijev za oceno ponudb pri prodaji počitniških kapacitet v Republiki Hrvaški za izbiro najugodnejše ponudbe določil kriterije tako, da so imele prednost pri izbiri paketne ponudbe ne glede na vrednost posameznih ponudb,
- je v nekaj primerih sklenjenih pogodb o vzdrževanju železniških vozil z odvisno družbo SŽ Centralne delavnice Ljubljana, d. o. o., Ljubljana določil 100-odstotno avansiranje del.

Obenem pa je računsko sodišče ocenilo, da je Holding SŽ izvajal postopke neučinkovito, saj

- je projekt gradnje in preselitve v predvideni poslovni garažni objekt ob Vilharjevi cesti v Ljubljani slabo načrtoval, nezadostno opredelil pogoje sodelovanja posameznih udeležencev ter nepravočasno in nezadostno zaščitil svoje interese;
- na podlagi pogodbe o najemu počitniških kapacitet v Republiki Sloveniji in Republiki Hrvaški ni ocenil in ovrednotil investicijskih del, ki naj jih opravi najemnik, ter za dela, ki jih opravi najemnik, ni določil cenika za posamezne elemente cene investicijskega vzdrževanja; poleg tega ni določil skrbnika pogodbe in njegove pristojnosti v zvezi z nadzorom, odobravanjem in potrjevanjem vzdrževalnih del ter ni opravil nadzora izvedenega investicijskega vzdrževanja;
- je pri upravljanju pogodbe o vzdrževanju železniškega vozila premalo skrbno načrtoval elemente pogodbene vrednosti.

Računsko sodišče je od družb ožje skupine Slovenske železnice zaradi ugotovljenih nepravilnosti zahtevalo *odzivno poročilo*, v katerem morajo v roku 90 dni izkazati ukrepe. Družbe SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana morajo v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na

- začetek izvajanja aktivnosti z navedenimi roki in odgovornimi osebami za prevzem in zaposlitev delavcev za pridobitev pravic za opravljanje dejavnosti železniškega prometa ter družbi SŽ – Potniški promet in SŽ – Infrastruktura za pridobitev pravic za opravljanje obveznih gospodarskih javnih služb ter za prevzem finančnih obveznosti - restrukturiranih kreditov;
- določitev novih pogodbenih razmerij z družbo Holding SŽ kot uporabnikom delovnih sredstev, vzpostavitev ločenih poslovnih knjig ter vzpostavitev prikaza resničnih in poštenih prihodkov in odhodkov v letu 2006;
- uskladitev izkazanih posebnih prevrednotovalnih popravkov kapitala s SRS.

Družba Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana mora v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na

- izdelavo načrta z navedenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami za izvedbo reorganizacije oziroma postopka oddelitve z ustanovitvijo novih družb ter začetek izvajanja teh aktivnosti;
- izvedbo oziroma začetek postopkov javnega naročanja za nabavo rezervnih delov in storitev za vzdrževanje železniških vozil ter storitev mobilne telefonije v skladu s predpisi o javnem naročanju;
- vzpostavitev notranjih kontrol, ki bodo zagotavljale izvedbo postopkov v skladu s predpisi o javnem naročanju in vključitev opisa delovanja teh notranjih kontrol v interne akte;
- določitev notranjih kontrol, ki bodo preprečevale odobritev in plačilo računov, večjih od pogodbene vrednosti ali brez pogodbe, v internih aktih in njihovo vzpostavitev v poslovnih procesih Holdinga SŽ;
- uskladitev izvajanja prevoza potnikov po Pravilniku o prevozih železniških delavcev s pogoji in cenami v tarifni obveznosti - Potniški tarifi ter vzpostavitev notranje kontrole, ki bo zagotovila določanje in obračun bonitet delavcem, ter opis delovanja notranje kontrole v internih aktih;
- oblikovanje rezervacij za prejeta proračunska sredstva za kadrovske sanacije.

Računsko sodišče je Holdingu Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana *priporočilo*, naj

- preuči gospodarnost dolgoročne pogodbe o zagotavljanju pravnih storitev in glede na ugotovitve razmisli o morebitni prekinitvi pogodbe ter po izteku odpovednega roka izpelje postopek, kot ga predpisuje ZJN-1;
- z internim aktom opredeli transparenten način hranjenja in označevanja vse dokumentacije, ki se nanaša na posamezen postopek javnega naročanja;
- določi skrbnika pogodbe o najemu počitniških kapacitet in njegove kontrolne naloge pri vzdrževanju počitniških kapacitet (nadzor, odobritev del, potrditev izvedbe in plačila del) ter cenik elementov investicijskega in tekočega vzdrževanja, ki ga bo opravil najemnik;
- načrtuje investicijsko vzdrževanje počitniških kapacitet ločeno glede na izvajalca del - zunanji izvajalci, najemnik.

KAZALO

1. UVOD	10
1.1 OPREDELITEV REVIZIJE	10
1.2 PREDSTAVITEV DRUŽB OŽJE SKUPINE SLOVENSKE ŽELEZNICE	11
2. UGOTOVITVE	17
2.1 PRAVILNOST POSLOVANJA	17
2.1.1.1 Delitveni načrt.....	19
2.1.1.2 Izvedba delitve Holdinga SŽ	23
2.1.2.1 Oddaja naročil brez izvedenega postopka javnega naročanja.....	29
2.1.2.2 Ocenjena vrednost in delitev predmeta javnega naročila v sklope	34
2.1.2.3 Načelo zagotavljanja konkurence in enakopravnosti ponudnikov	37
2.1.2.4 Dolgoročno zagotavljanje pravnega varstva.....	38
2.1.2.5 Oddaja naročil male vrednosti.....	38
2.1.2.6 Druge ugotovitve	42
2.1.3.1 Plače posloводства in vodilnih delavcev.....	44
2.1.3.2 Prevoz na delo in vozne olajšave	46
2.1.3.3 Del plače za uspešnost poslovanja.....	48
2.1.3.4 Ponareditev diplom	48
2.1.4.1 Tekoče vzdrževanje javne infrastrukture	50
2.1.4.2 Subvencije za potniški promet.....	50
2.1.4.3 Vodenje železniškega prometa	51
2.1.4.4 Provizija za upravljanje javne železniške infrastrukture	51
2.1.4.5 Sredstva za kadrovske prestrukturiranje	52
2.1.5.1 Prodaja nepremičnin	55
2.1.5.2 Prodaja lokomotiv	58
2.1.6.1 Obveznosti za finančno sanacijo Holdinga SŽ.....	59
2.1.6.2 Obveznosti za posojila izločene javne železniške infrastrukture	60
2.1.6.3 Finančne obveznosti v letu 2004.....	61
2.2 SMOTRNOST POSLOVANJA.....	67
2.2.1.1 Predstavitev programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ	68
2.2.1.2 Učinkovitost izvajanja kadrovske sanacije	72
2.2.1.3 Uspešnost izvedbe kadrovske sanacije	75

2.2.2.1	Vzdrževanje železniških vozil	76
2.2.2.2	Prodaja lokomotiv ELOK 342	78
2.2.2.3	Prodaja zemljišč za graditev poslovno garažnega objekta	80
2.2.2.4	Prodaja stanovanja v Puli	83
2.2.2.5	Prodaja počitniških kapacitet na Hrvaškem	83
2.2.2.6	Investicijsko vzdrževanje počitniških kapacitet	83
3.	MNENJE	85
3.1	MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA	85
3.2	MNENJE O SMOTRNOSTI POSLOVANJA	87
4.	ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	90
5.	PRIPOROČILA	93

1. UVOD

Revizija pravilnosti in smotrnosti poslovanja za leto 2004 družbe Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana, Kolodvorska 11 (v nadaljevanju: Holding SŽ) in njenih novih odvisnih družb:

- Slovenske železnice – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, Kolodvorska 11 (v nadaljevanju: SŽ – Potniški promet),
- Slovenske železnice – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: SŽ – Tovorni promet) in
- Slovenske železnice – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana, Kolodvorska 11 (v nadaljevanju: SŽ – Infrastruktura),

ki skupaj sestavljajo ožjo skupino družb Slovenske železnice, je bila določena s programom dela za leto 2005. Zakonsko podlago za izvedbo revizije predstavlja 20. člen ZRacS-1 ter podrejeni predpisi.

1.1 Opredelitev revizije

Predmet revizije je poslovanje družb ožje skupine Slovenske železnice v letu 2004. Cilj revizije je podati mnenje o pravilnosti in smotrnosti poslovanja družb ožje skupine Slovenske železnice za leto 2004.

Revizija pravilnosti poslovanja je obsegala preizkušanje skladnosti poslovanja s predpisi, internimi akti, pogodbenimi določili ter drugimi usmeritvami, ki jih morajo Holding SŽ in njegove nove odvisne družbe upoštevati pri poslovanju. Preizkusili smo pravilnost

- oddelitve premoženja Holdinga SŽ in ustanovitev novih odvisnih družb,
- postopkov oddaje javnih naročil blaga in storitev ter njihovo izvedbo,
- obračunavanja in izplačevanja plač ter drugih osebnih prejemkov delavcem,
- financiranja dejavnosti iz proračunskih sredstev,
- prodaje premičnin in nepremičnin ter
- zadolževanja.

Pravilnost oddaje javnih naročil pri nabavi osnovnih sredstev, blaga in storitev, financiranje dejavnosti iz proračuna in prodajo premičnin in nepremičnin smo izvedli na izbranem nestatističnem vzorcu poslovnih dogodkov, v katerega smo poleg velikih zneskov (nad 20.000 tisoč tolarjev) vključili naključno izbrane poslovne dogodke manjše vrednosti. Določili smo jih po opravljeni analizi tujih in domačih kupcev in dobaviteljev ter pri tem posebno pozornost namenili kupcem osnovnih sredstev in dobaviteljem svetovalnih storitev, storitev vzdrževanja ter dobaviteljem rezervnih delov za lokomotive in druga vlečna vozila. Pravilnost obračunavanja in izplačevanja plač smo preizkusili za vse člane posloводства in za vse vodilne delavce (izvršne direktorje), za ostale zaposlene pa na nestatistično določenem vzorcu. Pravilnost oddelitve premoženja Holdinga SŽ in zadolževanja smo preizkusili z analitičnimi postopki in s preizkusom nastalih finančnih obveznosti v letu 2004. Revizija smotrnosti poslovanja je obsegala ocenjevanje učinkovitosti in uspešnosti izvajanja Programa kadrovskega prestrukturiranja Slovenskih železnic, d. d.,

julij 2003¹; pri tem smo ugotavljali, ali so bili doseženi vsi zastavljeni cilji tega programa, ali so bili cilji in ukrepi za njihovo doseganje natančno zastavljeni (določni, merljivi in časovno opredeljeni) in v kolikšni meri so bili učinki izvajanja doseženi ter ali je Holding SŽ spremljal njegovo izvajanje, ugotavljal odmike od načrtovanih rezultatov in sprejel ukrepe za odpravo neupravičenih odstopanj.

Smotrnost poslovanja smo ocenjevali tako, da smo preverjali gospodarnost in učinkovitost upravljanja s premoženjem družb ožje skupine Slovenske železnice (železniška vozila, zemljišča, objekti, denarna sredstva). Pri tem smo ugotavljali gospodarnost pri določanju pogodbenih določil in vrednost možnih prihrankov ter učinkovitost upravljanja pogodb.

1.2 Predstavitev družb ožje skupine Slovenske železnice

1.2.1 Ustanovitev družb

Holding SŽ je univerzalni pravni naslednik javnega podjetja Slovenske železnice, d. d., Ljubljana², katerega ustanovitelj in edini lastnik je Republika Slovenija, ki jo zastopa Vlada Republike Slovenije³. Iz delniške družbe v družbo z omejeno odgovornostjo ga je Vlada RS preoblikovala 27. 6. 2003 z Odlokom o preoblikovanju javnega podjetja Slovenske železnice, d. d. v družbo z omejeno odgovornostjo – Holding Slovenske železnice, d. o. o.⁴, na podlagi Zakona o železniškem prometu⁵, Zakona o preoblikovanju in privatizaciji javnega podjetja Slovenske železnice, d. d.⁶ in Zakona o gospodarskih družbah⁷. Preoblikovanje je bilo vpisano v sodni register 29. 8. 2003, ustanovni kapital je znašal 17.782.630 tisoč tolarjev. Na podlagi Zakona o poslovni sanaciji Holdinga Slovenske železnice, d. o. o.⁸ je bil osnovni kapital Holdinga SŽ povečan 27. 5. 2004 z denarnim vložkom 5.000.000 tisoč tolarjev na 22.782.630 tisoč tolarjev.

Holding SŽ je 27. 5. 2004 ustanovil tri odvisne družbe po postopku oddelitve z ustanovitvijo novih družb na podlagi 533.a⁹ člena ZGD, 6. člena ZPPJPSZ in 5. člena Odloka o preoblikovanju SŽ, in sicer:

- SŽ – Infrastruktura, za opravljanje vzdrževanja železniške infrastrukture in vodenje železniškega prometa z osnovnim kapitalom 1.230.008 tisoč tolarjev;

¹ 5. 7. 2003 ga je sprejela uprava SŽ, d. d., Ljubljana; v nadaljevanju: Program kadrovskega prestrukturiranja SŽ.

² V nadaljevanju: SŽ, d. d.

³ V nadaljevanju: Vlada RS.

⁴ Notarski zapisnik opravilna št. SV 407/04, 27. 5. 2004; v nadaljevanju: Odlok o preoblikovanju SŽ.

⁵ Uradni list RS, št. 92/99, 11/01, 33/01, 110/02, 56/03, 86/04; v nadaljevanju: ZZelP.

⁶ Uradni list RS, št. 26/03; v nadaljevanju: ZPPJPSZ.

⁷ Uradni list RS, št. 30/93, 29/94, 82/94, 20/98, 84/98, 6/99, 45/01, 59/01 – popr., 57/04, 139/04; v nadaljevanju: ZGD.

⁸ Uradni list RS, št. 45/04, v nadaljevanju: ZPSHSZ.

⁹ Kapitalska družba se lahko deli z razdelitvijo (je prenos vseh delov premoženja prenosne družbe, ki z razdelitvijo preneha, na nove kapitalske družbe ali na prevzemne družbe) ali z oddelitvijo (je prenos posameznih delov premoženja prenosne družbe, ki z oddelitvijo ne preneha, na nove kapitalske družbe, ki se ustanovijo zaradi oddelitve, ali na prevzemne kapitalske družbe).

- SŽ – Potniški promet, za opravljanje prevoza potnikov v notranjem in mednarodnem železniškem prometu z osnovnim kapitalom 2.586.829 tisoč tolarjev in
- SŽ – Tovorni promet, za opravljanje prevoza blaga v notranjem in mednarodnem železniškem prometu z osnovnim kapitalom 7.173.887 tisoč tolarjev.

Novo odvisne družbe so v skladu s petim odstavkom 533.a člena ZGD univerzalni pravni naslednik prenosne družbe Holding SŽ v zvezi z delom premoženja Holdinga SŽ, določenim z delitvenim načrtom, ter pravicami in obveznostmi v zvezi s tem premoženjem, katerih subjekt je bila prenosna družba Holding SŽ. Po določilih prvega odstavka 533.m člena ZGD za vse obveznosti Holdinga SŽ, ki so nastale do vpisa delitve v register, odgovarjajo tudi vse novo nastale družbe kot solidarni dolžniki, in sicer vsaka do obsega vrednosti premoženja, ki ji je bilo dodeljeno v delitvenem načrtu, zmanjšane za obveznosti, ki so ji bile dodeljene v delitvenem načrtu. V sodni register je bila oddelitev oziroma ustanovitev novih odvisnih družb vpisana 1. 7. 2004.

1.2.2 Dejavnost in organiziranost družb ožje skupine Slovenske železnice

Holding SŽ ima v poslovnem sistemu slovenskih železniških družb¹⁰ položaj obvladujoče družbe, ki posluje po pravilih dejanskega koncerna. Njegova osnovna registrirana dejavnost je dejavnost železniškega prometa, poleg tega ima registrirano dejavnost muzejev, dejavnost holdingov¹¹ in druge dejavnosti.

Holding SŽ je dolžan skrbeti za uresničevanje javnega interesa na področju železniškega prometa v skladu z 2. členom ZPPJPSZ, ki določa, da

- poslovni sistem slovenskih železnic zagotavlja izvajanje storitev vzdrževanja in modernizacije železniške infrastrukture, storitev vodenja železniškega prometa, javnih storitev prevoza potnikov in blaga po javni železniški infrastrukturi (temeljne dejavnosti) ter druge storitve in dejavnosti, potrebne za nemoteno opravljanje temeljnih dejavnosti;
- mora organizacija in upravljanje poslovnega sistema slovenskih železniških družb in drugih pravnih oseb zagotavljati varno odvijanje železniškega prometa in v ta namen zagotavljati zlasti tehnično enotnost objektov javne železniške infrastrukture, postrojev, naprav in mobilnih sredstev železniškega prometnega sistema ter tehnološko enotnost odvijanja železniškega prometa, kot določa Zakon o varnosti v železniškem prometu;
- mora organizacija in upravljanje poslovnega sistema železniških družb zagotavljati racionalno in družbenim potrebam prilagojeno možnost zagotavljanja javnih dobrin, ki jih mora, v skladu z zakonom na področju železniškega prometa, zagotavljati država v pogojih trga prevoznih storitev.

Registrirane osnovne dejavnosti novih odvisnih družb so naslednje temeljne dejavnosti železniškega prometa:

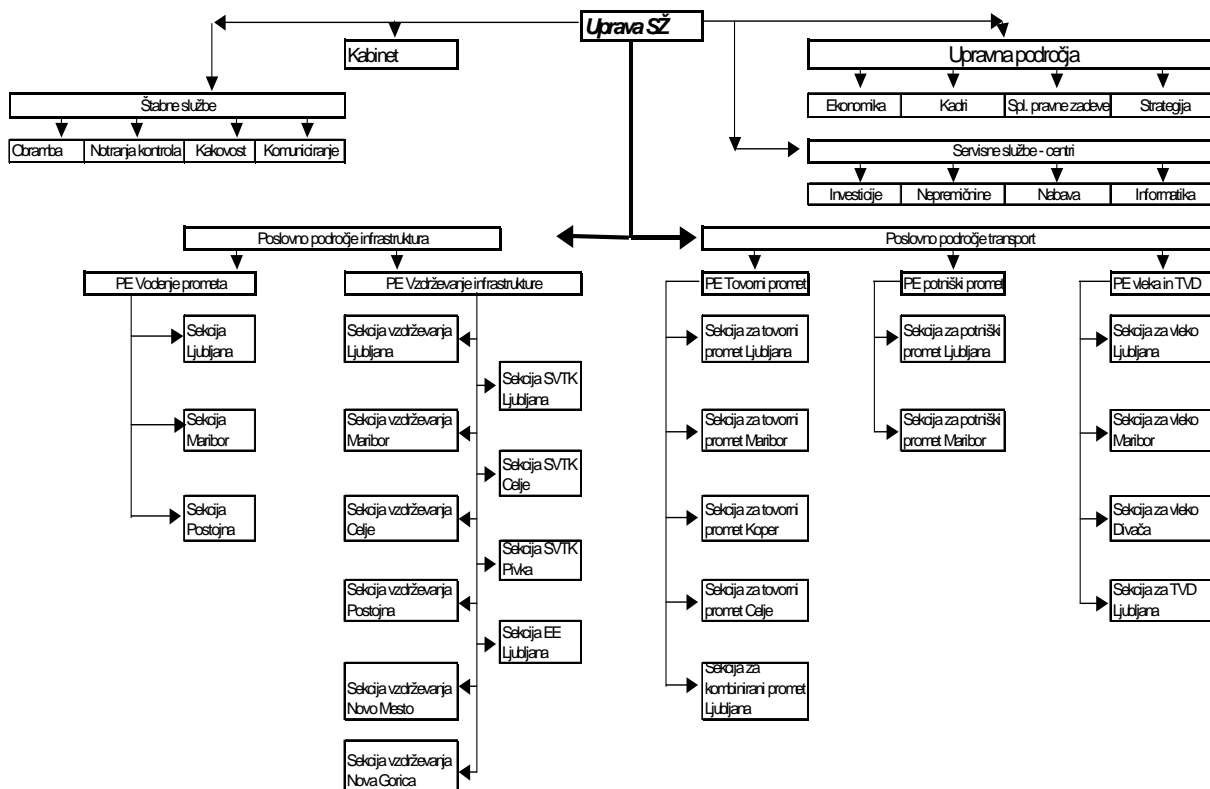
¹⁰ Poslovni sistem slovenskih železniških družb sestavljajo obvladujoča družba in odvisne družbe, ki jih obvladujoča družba ustanovi ali katere večinski lastnik je, ter druge pravne osebe, v katerih izvaja ustanoviteljske pravice.

¹¹ Ustanavljanje, financiranje in upravljanje odvisnih družb.

- prevoz potnikov v notranjem potniškem prometu, ki je obvezna gospodarska javna služba in jo določa 6. člen ZZelP, in prevoz potnikov v mednarodnem potniškem prometu, ki se izvaja kot tržna dejavnost (SŽ – Potniški promet);
- vzdrževanje javne železniške infrastrukture in vodenje železniškega prometa, ki je obvezna gospodarska javna služba in jo določa 11. člen ZZelP (SŽ – Infrastruktura) ter
- prevoz blaga v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, ki se izvaja kot tržna dejavnost (SŽ – Tovorni promet).

Nove odvisne družbe še niso sprejele aktov o notranji organizaciji in nimajo zaposlenih delavcev. Holding SŽ je imel na dan 31. 12. 2004 zaposlenih 8.073 delavcev, njegovo organizacijsko strukturo (upravno področje in dve poslovni področji) prikazuje slika 1.

Slika 1: Organizacijska struktura Holdinga SŽ

Vir: Holding SŽ.

1.2.3 Računovodski izkazi in opravljene revizije

Holding SŽ in nove odvisne družbe so dolžne voditi poslovne knjige ter sestavljati letna poročila v skladu z ZGD in Slovenskimi računovodskimi standardi¹². Računovodske izkaze za Holding SŽ, SŽ – Tovorni promet, SŽ – Potniški promet, SŽ – Infrastruktura in skupino podjetij Slovenske železnice za leto 2004 je revidirala revizijska družba Deloitte & Touche, revizija, d. o. o., Ljubljana, o katerih je izrekla pozitivno mnenje, poleg tega je opozorila na kapitalsko neustreznost SŽ – Infrastruktura na dan 31. 12. 2004 po Zakonu o finančnem poslovanju podjetij¹³. Izkazi poslovnega izida in bilance stanja za leto 2004 za družbe ožje skupine Slovenske železnice so Priloga 1 in Priloga 2 tega poročila.

Holding SŽ sestavlja tudi skupinske računovodske izkaze za poslovni sistem Slovenskih železnic oziroma za skupino podjetij Slovenske železnice, ki jo sestavljajo:

- a) obvladujoča družba Holding SŽ,
- b) odvisne družbe, ki se uskupinjujejo po metodi popolnega uskupinjevanja, in sicer:
 - SŽ – Tovorni promet, je 100-odstotno v lasti obvladujoče družbe,
 - SŽ – Potniški promet, je 100-odstotno v lasti obvladujoče družbe,
 - SŽ – Infrastruktura, je 100-odstotno v lasti obvladujoče družbe,
 - SŽ Železniško invalidsko podjetje, d. o. o., Ljubljana¹⁴, je 100-odstotno v lasti obvladujoče družbe,
 - Prometni inštitut Ljubljana, d. o. o., Ljubljana¹⁵, je 100-odstotno v lasti obvladujoče družbe,
 - SŽ Železniški zdravstveni dom Ljubljana, je 100-odstotno v lasti obvladujoče družbe,
 - SŽ Železniška tiskarna Ljubljana, d. d., Ljubljana, je 60,31-odstotno v lasti obvladujoče družbe,
 - SŽ Centralne delavnice Ljubljana, d. o. o., Ljubljana¹⁶, je 100-odstotno v lasti odvisnih družb SŽ – Tovorni promet in SŽ – Potniški promet (vsaka v 50-odstotnem deležu),
 - SŽ Železniško gradbeno podjetje Ljubljana, d. d., Ljubljana, je 79,82-odstotno v lasti odvisne družbe SŽ – Infrastruktura,
 - Kamnolom Verd, d. o. o., Verd, je 66,31-odstotno v lasti SŽ Železniškega gradbenega podjetja Ljubljana, d. d., Ljubljana,
 - Calidus SOL, d. o. o., Savudrija, Republika Hrvaška¹⁷, je 100-odstotno v lasti odvisne družbe SŽ – ŽIP.

Vlada RS kot ustanovitelj Holdinga SŽ letnega poročila za leto 2004 in konsolidiranega letnega poročila za poslovni sistem Slovenskih železnic za leto 2004 ni sprejela.

¹² Uradni list RS, št. 107/01, 8/04; v nadaljevanju: SRS.

¹³ Uradni list RS, št. 54/99, 110/99; v nadaljevanju: ZFPPod.

¹⁴ V nadaljevanju: SŽ-ŽIP.

¹⁵ V nadaljevanju: Prometni inštitut.

¹⁶ V nadaljevanju: Centralne delavnice.

¹⁷ V nadaljevanju: Calidus SOL.

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti in smotrnosti izvajanja investicije v gradnjo železniške proge Puconci-Hodoš-državna meja v obdobju od leta 1995 do leta 2002 in v poročilu št. 1208-5/2001-21, izdanem 6. 3. 2003, izreklo pozitivno mnenje o pravilnosti izvajanja investicije v gradnjo železniške proge, saj je družba SŽ, d. d. v vseh pomembnih pogledih poslovala v skladu s predpisi. V okviru revizije smotrnosti izvajanja investicije je ocenilo, da je družba SŽ, d. d. z ustreznim načinom vodenja dosegla izpolnitev pogojev za začetek rednega železniškega prometa na zgrajeni progi v skladu z dogovorjenim rokom; da bi lahko z ustrežnejšo določitvijo dinamike črpanja posojil, ki bi bila usklajena z dinamiko gradnje proge, dosegla prihranke, in da pričakovani učinki gradnje nove proge niso bili uresničeni. Predvidene letne stopnje rasti tovornega prometa niso bile načrtovane realno, saj dejanske količine prepeljanega tovora v prvih dveh letih obratovanja nove proge dosegajo le 68,1 odstotka načrtovanih količin. Tudi zmogljivosti uvedenih vlakov za prevoz potnikov niso bile ustrezno izkoriščene.

1.2.4 Organi upravljanja in odgovorne osebe

Holding SŽ upravlja ustanovitelj – Vlada RS neposredno in prek organov družbe, ki sta nadzorni svet in poslovodstvo. Odvisne družbe SŽ – Potniški promet, SŽ – Tovorni promet in SŽ – Infrastruktura upravlja neposredno ustanovitelj Holding SŽ in prek organa posamezne odvisne družbe - poslovodja družbe. Holding SŽ v odvisnih družbah uveljavlja svoja upravljavska upravičenja v skladu z ZGD, pri čemer tvori z odvisnimi družbami dejanski koncern po prvi alineji prvega odstavka 463. člena ZGD.

Vlada RS poleg predpisanih pristojnosti in nalog v Odloku o preoblikovanju SŽ daje soglasje k sprejemu ustanovitvenih aktov odvisnih družb Holdinga SŽ in dokumentom, ki se nanašajo na odločanje o strateških poslovnih investicijah Holdinga SŽ ali njegovih odvisnih družb, katerih ocenjena vrednost je večja od 5.000.000 tisoč tolarjev.

Nadzorni svet nadzoruje vodenje poslov Holdinga SŽ, imenuje in odpokliče poslovodstvo Holdinga SŽ ter z njim sklepa pogodbe o zaposlitvi po predhodnem soglasju področnega ministra, predlaga ustanovitelju sprejem sklepov iz njegove pristojnosti, daje mnenje k predlogom sklepov, ki jih ustanovitelju predlaga poslovodstvo, sprejema poslovnik o svojem delu ter opravlja druge naloge v skladu s predpisi, Odlokom o preoblikovanju SŽ in sklepi ustanovitelja. Poleg tega daje predhodno soglasje k letnemu načrtu Holdinga SŽ, sprejemu letnih načrtov odvisnih družb: SŽ – Potniški promet, SŽ – Tovorni promet, SŽ – Infrastruktura, nakupu ali prodaji kapitalskih naložb v vrednosti nad 100.000 tisoč tolarjev, nakupu ali prodaji nepremičnin v vrednosti nad 300.000 tisoč tolarjev, najemanju kreditov in posojil v vrednosti nad 500.000 tisoč tolarjev ter odločanju o statusni ali kapitalski spremembi na skupščini odvisne družbe. Nadzorni svet lahko od poslovodstva kadar koli zahteva poročilo o vprašanjih, ki so povezana s poslovanjem Holdinga SŽ ter njegovih odvisnih družb in pomembneje vplivajo, ali je zanje razumno pričakovati, da bodo pomembneje vplivala na položaj Holdinga SŽ in njegovih odvisnih družb.

Posle Holdinga SŽ vodi poslovodstvo, in sicer generalni direktor, namestnik generalnega direktorja, pomočnik generalnega direktorja in delavski direktor, ki zastopa in predstavlja interese delavcev glede kadrovskih in socialnih vprašanj.

Poslovodstvo odloča skupno predvsem v naslednjih zadevah: odločitve v zvezi s pristojnostmi po ZGD (odnosi z ustanoviteljem in nadzornim svetom), odločitve v zvezi z odvisnimi družbami oziroma izvajanje lastninskih upravičenj iz kapitalskih naložb, sprejemanje splošnih aktov, sklepanje o posameznih

kupoprodajnih pogodbah v zvezi z nepremičninami, zadeve, ki se nanašajo na soupravljanje delavcev in razmerje s sindikati, odnosi z državnimi organi in institucijami in odločanje o odpisih osnovnih sredstev. Poslovodstvo zastopa Holding SŽ na skupščini odvisnih družb, kjer lahko daje poslovodjem odvisnih družb neposredna navodila za vodenje poslov v zvezi z uresničevanjem javnega interesa na področju železniškega prometa.

Generalni direktor zastopa in predstavlja Holding SŽ neomejeno, razen ko potrebuje soglasje nadzornega sveta in za sklepanje poslov nad 50.000 tisoč tolarjev, ko zastopa Holding SŽ skupaj z namestnikom. Pomočnik glavnega direktorja lahko zastopa Holding SŽ za sklepanje poslov do 50.000 tisoč tolarjev.

Generalni direktor, namestnik generalnega direktorja in pomočnik generalnega direktorja Holdinga SŽ opravljajo tudi funkcijo poslovodje ene novoustanovljene odvisne družbe.

Holding SŽ in odvisne družbe zastopajo

- Jože Jurkovič, generalni direktor in poslovodja SŽ – Tovorni promet (od 3. 6. 2005),
- Igor Hauptman, pomočnik generalnega direktorja in poslovodja v SŽ – Potniški promet (od 11. 1. 2005),
- Branko Omerzu, namestnik generalnega direktorja in poslovodja v SŽ – Infrastruktura (od 3. 6. 2005),
- Albert Pavlič, delavski direktor (od 29. 8. 2003).

Odgovorne osebe za pravilnost in smotrnost poslovanja v letu 2004 so:

- Blaž Miklavčič, generalni direktor in poslovodja SŽ – Tovorni promet (do 6. 12. 2004),
- Boris Živec, generalni direktor in poslovodja SŽ – Tovorni promet (od 6. 12. 2004),
- Andrej Pagon, pomočnik generalnega direktorja in poslovodja SŽ – Potniški promet (od 29. 8. 2003),
- Andrej Godec, namestnik generalnega direktorja in poslovodja SŽ – Infrastruktura (od 29. 8. 2003),
- Albert Pavlič, delavski direktor.

2. UGOTOVITVE

2.1 Pravilnost poslovanja

2.1.1 Oddelitev premoženja Holdinga SŽ in ustanovitev novih družb

ZGD v 533.a členu določa, da se lahko kapitalska družba deli z razdelitvijo ali oddelitvijo. Razdelitev se opravi s hkratnim prenosom vseh delov premoženja prenosne družbe, ki z razdelitvijo preneha, na nove kapitalske družbe, ki se ustanovijo zaradi razdelitve, ali na prevzemne kapitalske družbe. Oddelitev se opravi s prenosom posameznih delov premoženja prenosne družbe, ki z oddelitvijo ne preneha, na nove kapitalske družbe, ki se ustanovijo zaradi oddelitve, ali na prevzemne kapitalske družbe. Po šestem odstavku 533.a člena ZGD se družbenikom oziroma delničarjem zagotovijo deleži nove oziroma prevzemne družbe

Poslovodstvo Holdinga SŽ je od konca avgusta 2003, ko je formalno prešla dotedanja organiziranost javnega podjetja SŽ, d. d. v novo organizacijsko obliko družbo z omejeno odgovornostjo, pričelo postopke, potrebne za oddelitev in ustanovitev treh novih družb, za opravljanje prevoza potnikov, prevoza blaga ter za vzdrževanje železniške infrastrukture in vodenja železniškega prometa, v skladu z ZGD in ZPPJPSZ. Pripravilo je predlog delitvenega načrta in aktov o ustanovitvi novih družb.

ZPPJPSZ v petem in šestem odstavku 6. člena določa, da se odvisne družbe ustanovijo po postopku delitve z ustanovitvijo novih družb, kot je določeno v ZGD, razen če je s tem zakonom določeno drugače, ter da se na posamezne družbe prenesejo premoženje, pravice in obveznosti Holdinga SŽ, kot je določeno v delitvenem načrtu, ki mora dosledno upoštevati vsebinsko povezanost prenesenega premoženja z dejavnostjo, ki naj bi jo opravljal posamezna odvisna družba, prenesene pravice in obveznosti pa morajo biti vsebinsko povezane s prenesenim premoženjem in zaposlenimi, ki naj bi jih prevzele posamezne odvisne družbe. V 10. členu pa ZPPJPSZ določa, da je edini ustanovitelj in družbenik novih odvisnih družb Holding SŽ, ki poslovnega deleža ne more deliti in prenesti na drugo osebo, kar predstavlja specialno ureditev v razmerju do določbe 6. odstavka 533.a člena ZGD, po katerem bi se moral Republiki Sloveniji zagotoviti delež v novih družbah.

ZPPJPSZ je tako v razmerju do ZGD določil specialni postopek delitve z ustanovitvijo novih družb, kar pomeni, da Holding SŽ nima obveznosti, ki jih opredeljuje ZGD, in sicer obveznosti iz tretje točke 410. člena ZGD, ki določa, da se ena tretjina osnovnega kapitala zagotovi v denarju, obveznost iz četrte točke 410. člena ZGD, ki določa, da mora ustanoviti nove družbe z osnovnim vložkom v vrednosti zagotovljenih

premičnin, pravic in plačil za premoženjske predmete¹⁸ ter obveznost iz 411. člena ZGD, ki določa da morajo družbeniki pred prijavo za vpis sestaviti in podpisati poročilo o stvarnih vložkih in zagotoviti, da stvarne vložke oceni pooblaščen revizor.

V skladu s 13. členom ZPPJPSZ je Vlada RS 5. 6. 2003 na svoji 24. redni seji obravnavala Strokovna izhodišča z ukrepi Vlade RS za poslovno sanacijo in s tem povezano kadrovske sanacijo in izhodišča za oblikovanje koncernskega sistema železniških družb, april 2003¹⁹, ki upoštevajo določbe direktive 91/440/EGS²⁰ o razvoju železnic evropske skupnosti. Pripravila jih je strokovna projektna skupina, imenovana s sklepom²¹ ministra za promet. Strokovna izhodišča določajo naslednje cilje preoblikovanja:

- izenačiti pogoje delovanja železnice z drugimi prevoznimi nosilci,
- izboljšati ekonomsko učinkovitost,
- zmanjšati primanjkljaj železnic in breme (državnega) financiranja,
- spodbuditi železnico, da bo delovala po tržnih načelih,
- pridobiti ustvarjalni menedžment,
- povečati delež zasebnega sektorja,
- spodbuditi konkurenco med transportnimi panogami,
- pri načrtovanju prevozov upoštevati interese javnosti železniškega sistema.

Poleg tega Strokovna izhodišča določajo najnujnejše ukrepe za poslovno in kadrovske sanacijo javnega podjetja SŽ, d. d. na področju prometne politike, spremembo organiziranosti (ustanovitev holdinga in treh jedrnih družb), poslovno preobrazbo (novo vizijo, poslanstvo, poslovno filozofijo in vrednote poslovanja), novo ureditev upravljanja, prenovo delovnih procesov, racionalizacijo stroškov poslovanja, kadrovske prenovo ter finančno in kapitalske sanacijo.

Uprava javnega podjetja SŽ, d. d. je istočasno v skladu s Strokovnimi izhodišči pripravila Strateški načrt za obdobje 2003 – 2010, julij 2003, t. i. Nova smer, ki pomeni temeljno razvojno usmeritev sistema Slovenskih železnic, in vsebuje vizijo, ključne cilje in strategijo poslovanja ter je podlaga za izdelavo poslovnih načrtov kot temeljnih instrumentov vodenja tekočega poslovanja.

Vlada RS je 5. 2. 2004 sprejela Delitveni načrt Holdinga Slovenske železnice, d. o. o., januar 2004²². Poslovodstvo ga je 12. 2. 2004 predložilo registrskemu sodišču in objavilo delitev v Uradnem listu Republike Slovenije. Takoj po začetku veljavnosti Zakona o poslovni sanaciji Holdinga Slovenske železnice, d. o. o. je Vladi RS predlagalo²³ izdajo soglasja k delitvi, ki je z delitvijo soglašala 27. 5. 2004, poleg tega je tega dne dala soglasje k predlaganim aktom o ustanovitvi novih družb. Poslovodstvo Holdinga SŽ je kot ustanovitelj novih družb 27. 5. 2004 sprejelo akte o ustanovitvi novih družb in 28. 5. 2004 predlagalo

¹⁸ To pomeni, da bi vrednost osnovnega kapitala novih družb morala znašati 61.377.553 tisoč tolarjev, kar je vrednost prenesenega premoženja na nove družbe (v tabeli 2, seštevek aktive novih družb).

¹⁹ V nadaljevanju: Strokovna izhodišča.

²⁰ Direktiva Sveta 91/440/EGS je bila sprejeta 29. 7. 1991 in spremenjena 26. 2. 2001 z direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2001/12/ES.

²¹ Št. 2607-20/2002/14-0507 z dne 7. 8. 2002.

²² V nadaljevanju: delitveni načrt.

²³ 30. 4. 2004.

sodnemu registru vpis oddelitve z ustanovitvijo novih družb. Nove odvisne družbe SŽ – Tovorni promet, SŽ – Potniški promet in SŽ – Infrastruktura so z vpisom v sodni register 1. 7. 2004 pridobile lastnost pravne osebe.

2.1.1.1 Delitveni načrt

Delitveni načrt je sestavljen na podlagi 533.b člena ZGD in določa, da je 1. 9. 2003 dan delitve premoženja Holdinga SŽ. Od tega dne se šteje (do vpisa v register novih odvisnih družb), da so dejanja Holdinga SŽ opravljena za račun novih družb, prejete in izdane knjigovodske listine na tej podlagi, ki se nanašajo na poslovanje bodočih odvisnih družb, pa se računovodsko evidentirajo v podbilancah bodočih družb. Kriteriji uporabljeni za obračun oddelitve in prenos premoženja, pravic in obveznosti do virov premoženja Holdinga SŽ na dan 1. 9. 2003 so bili oblikovani na podlagi ZPPJPSZ, 42. člena Odloka o preoblikovanju JPSŽ, otvoritvene bilance stanja Holdinga SŽ in bodočih novih družb na dan 1. 9. 2003. Podlaga za izdelavo otvoritvenih bilanc stanja je bila bilanca stanja Holdinga SŽ na dan 31. 8. 2003, ZZelP, ZGD²⁴ in Predloga zakona o poslovni sanaciji Holdinga SŽ²⁵. Predstavljeno skrajšano bilanco stanja Holdinga SŽ na dan 31. 8. 2003 (brez podbilance JŽI²⁶) v delitvenem načrtu prikazujemo v tabeli 1.

Tabela 1: Skrajšana bilanca stanja Holdinga SŽ na dan 31. 8. 2003

AKTIVA	Vrednost 31. 8. 2003 v tisoč tolarjih	PASIVA	Vrednost 31. 8. 2003 v tisoč tolarjih
1. Stalna sredstva, od tega	64.731.586	1. Kapital, od tega	12.434.079
• opredmetena osnovna sredstva	55.424.799	• osnovni kapital	17.782.630
• finančne naložbe	8.992.013	• prenesena izguba iz preteklih let	(11.924.098)
• druga stalna sredstva	314.774	• čista izguba poslovnega leta	(2.293.492)
2. Gibljava sredstva, od tega	14.026.379	• posebni prevrednotovalni popravki kapitala	8.869.041
• zaloge	3.430.985	2. Rezervacije	12.750
• terjatve	9.400.281	3. Finančne in poslovne obveznosti, od tega	65.747.152
• ostala gibljava sredstva	1.195.113	• odloženi prispevki	4.053.968
3. Aktivne časovne razmejitve	1.858.480	• krediti	46.930.270 ²⁷
		• druge obveznosti	14.762.914
		4. Pasivne časovne razmejitve	2.422.464
Aktiva skupaj	80.616.445	Pasiva skupaj	80.616.445

Vir: delitveni načrt.

²⁴ Posebej 533.a in 533.b člen ZGD.

²⁵ Predlog zakona je pripravila Vlada RS na 54. redni seji 24. 12. 2003, objavljen je bil v Poročevalcu št. 16/04 dne 18. 2. 2004.

²⁶ JŽI - javna železniška infrastruktura; 1. 9. 2003 je bila prenesena na Javno agencijo za železniški promet Republike Slovenije.

²⁷ Od tega znašajo nereprogramirani krediti 35.618.055 tisoč tolarjev.

Premoženje Holdinga SŽ je bilo 1. 9. 2003 oddeljeno na nove odvisne družbe skupaj za 61.377.553 tisoč tolarjev, kar predstavlja 76 odstotkov premoženja Holdinga SŽ na dan 31. 8. 2003. V tabeli 2 prikazujemo sredstva oziroma premoženje novih odvisnih družb in Holdinga SŽ v otvoritvenih bilancah na dan obračuna oddelitve 1. 9. 2003.

Tabela 2: Sredstva družb ožje skupine Slovenske železnice na dan 1. 9. 2003

Aktiva otvoritvenih bilanc	SŽ-Tovorni promet v tisoč tolarjih	SŽ-Potniški promet v tisoč tolarjih	SŽ-Infrastruktura v tisoč tolarjih	 Holding SŽ v tisoč tolarjih
1. Stalna sredstva, od tega	10.356.485	34.846.599	1.687.144	28.832.083
• opredmetena osnovna sredstva	7.318.730	31.437.571	863.731	15.804.768
• finančne naložbe	3.014.460	3.356.481	775.573	12.836.223
• druga stalna sredstva	23.295	52.547	47.840	191.092
2. Gibljava sredstva, od tega	7.324.154	2.514.878	3.206.376	36.717.683
• zaloge	1.386.407	1.240.457	704.614	99.506
• terjatve	5.220.713	1.179.833	2.190.468	809.267
• interne terjatve	-	-	-	35.736.711
• druga gibljava sredstva	717.034	94.588	311.294	72.199
3. Aktivne časovne razmejitev	831.863	609.626	428	416.563
Aktiva skupaj	18.512.502	37.971.103	4.893.948	65.966.329

Vir: delitveni načrt.

V otvoritveni bilanci Holdinga SŽ na dan 1. 9. 2003 se oddelitev premoženja ni v celoti odrazila oziroma se njegovo premoženje ni zmanjšalo za razliko med vrednostjo oddeljenega premoženja²⁸ in vrednostjo osnovnih vložkov v nove družbe²⁹ v vrednosti 50.386.828 tisoč tolarjev, ampak le v vrednosti 14.650.116 tisoč tolarjev³⁰, zaradi vzpostavljenih internih dolgoročnih terjatev Holdinga SŽ do organizacijskih enot oziroma bodočih odvisnih družb za 35.736.711 tisoč tolarjev, od tega vzpostavljenih internih terjatev do SŽ – Tovorni promet 5.254.752 tisoč tolarjev in do SŽ – Potniški promet 30.481.959 tisoč tolarjev, ki so povečale njegovo premoženje. Vzpostavitev internih terjatev v otvoritveni bilanci Holdinga SŽ in vzpostavitev internih obveznosti v otvoritvenih bilancah bodočih odvisnih družb je na dan obračuna delitve 1. 9. 2003 narekoval Predlog zakona o poslovni sanaciji Holdinga SŽ. Tako določa tudi sprejeti ZPSHSZ, v katerem je v 12. členu med drugim zapisano, »da se pri realizaciji delitvenega načrta glede

²⁸ 61.377.553 tisoč tolarjev.

²⁹ 10.990.724 tisoč tolarjev, ki je skupni znesek osnovnega kapitala novih družb.

³⁰ Razlika med vrednostjo aktive Holdinga SŽ na dan 31. 8. 2003 (tabela 1) in med vrednostjo aktive na dan 1. 9. 2003 (tabela 2).

obveznosti iz kreditov upošteva, da krediti (za 35,7 milijarde tolarjev) ostanejo v premoženjski bilanci Holdinga SŽ do dokončne izvedbe restrukturiranja kreditov, zato v delitvenem načrtu Holding SŽ vzpostavi terjatve do odvisnih družb v vrednosti kreditov, ki so predmet restrukturiranja in izvirajo iz premoženja, ki ga v svojo last prevzema posamezna odvisna družba. Po opravljenem restrukturiranju se krediti ali del teh kreditov skupaj z državnimi poroštvi prenesejo na odvisne družbe. Z dnem prenosa pa prenehajo terjatve Holdinga SŽ do odvisnih družb.«.

V tabeli 3 predstavljamo obveznosti do virov sredstev v otvoritvenih bilancah novih odvisnih družb in Holdinga SŽ na dan obračuna oddelitve 1. 9. 2003.

Tabela 3: Obveznosti do virov sredstev družb ožje skupine Slovenske železnice na dan 1. 9. 2003

Pasiva otvoritvenih bilanc	SŽ-Tovorni promet v tisoč tolarjih	SŽ-Potniški promet v tisoč tolarjih	SŽ-Infrastruktura v tisoč tolarjih	Holding SŽ v tisoč tolarjih
1. Kapital:	8.214.837	2.715.412	1.230.075	11.264.480
• osnovni kapital	7.173.887	2.586.829	1.230.008	17.782.630
• prenesena izguba iz preteklih let	-	-	-	(11.924.098) ³¹
• dobiček poslovnega leta	-	-	-	1.062.966 ³²
• izguba poslovnega leta	-	-	-	(3.356.459) ³³
• posebni prevrednotovalni popravki kapitala	1.040.950	128.583	67	7.699.441
2. Rezervacije	3.855		2.456	6.439
3. Finančne in poslovne obveznosti, od tega	9.018.026	34.669.042	3.166.846	54.629.950
• odloženi prispevki	841.360	312.247	1.415.765	1.484.596
• krediti	-	-	-	46.930.270
• obveznosti do Holdinga SŽ	5.254.753	30.481.959	-	-
• druge obveznosti	2.921.913	3.874.836	1.751.081	6.215.084
4. Pasivne časovne razmejitve	1.275.784	586.649	494.571	65.460
Pasiva skupaj	18.512.502	37.971.103	4.893.948	65.966.329

Vir: delitveni načrt

³¹ Preneseno izgubo iz preteklih let sestavljajo izgube: PE Tovorni promet 1.608.978 tisoč tolarjev, PE Potniški promet 5.807.101 tisoč tolarjev, PE Vodenje prometa in PE Vzdrževanje JŽI 2.440.980 tisoč tolarjev, PE Vleka in TVD 680.518 tisoč tolarjev in izguba uprave Holdinga SŽ 1.386.521 tisoč tolarjev.

³² Dobiček poslovnega leta 2003, za obdobje januar – avgust, PE Tovorni promet.

³³ Izguba poslovnega leta 2003, za obdobje januar – avgust sestavljajo izgube: PE Potniški promet 1.821.670 tisoč tolarjev, PE Vodenje prometa in PE Vzdrževanje JŽI 626.719 tisoč tolarjev in izguba uprave Holdinga SŽ 908.070 tisoč tolarjev.

Iz tabele 3 izhaja, da je delitveni načrt določil ustanovitev treh novih kapitalsko ustreznih družb³⁴, saj ni bila mogoča delitev poslovnih rezultatov prenesenih iz preteklih let in tekočega leta v vrednosti skupne izgube 14.217.591 tisoč tolarjev³⁵, ker Holding SŽ ni razpolagal z zadostnim kapitalom. Za delitev poslovnih izidov v skladu z načelom delitve iz šestega odstavka 6. člena ZPPJPSZ je bil njegov kapital prenizek za 10.652.552 tisoč tolarjev³⁶. Skupna izguba je zato ostala na Holdingu SŽ, ki v otvoritveni bilanci izkazuje kapitalsko neustreznost³⁷. Za zagotavljanje kapitalске ustreznosti Holdinga SŽ je ZPSHSZ določil njegovo dokapitalizacijo do vrednosti 10.000.000 tisoč tolarjev³⁸.

2.1.1.1.a Holding SŽ je v delitvenem načrtu določil, da se posebnih prevrednotovalnih popravkov kapitala v skupni vrednosti 1.169.600 tisoč tolarjev, ki so neposredno povezani s prenesenimi nepremičninami na nove odvisne družbe, ne vključi v osnovni vložek prenosne družbe, in je v enaki vrednosti izkazal posebne prevrednotovalne popravke kapitala v otvoritvenih bilancah novih družb. 533.c člen ZGD ne ureja delitve posebnih prevrednotovalnih popravkov kapitala, zato je tako ravnanje v nasprotju z določili SRS 1.26-1.31, SRS 3.24-3.34 in SRS 8.11, ki določajo njihovo prehodno knjigovodsko izkazovanje zaradi okrepitev sredstev in oslabilte dolgov, preden jih je ob odtujitvi mogoče upoštevati pri prihodkih in s tem pri oblikovanju poslovnega izida za posamezno obračunsko obdobje.

2.1.1.1.b Pri sestavi delitvenega načrta tudi ni bil dosledno upoštevan šesti odstavek 6. člena ZPPJPSZ, ki določa, da mora delitveni načrt dosledno upoštevati vsebinsko povezanost prenesenega premoženja z dejavnostjo, ki jo bo opravljala posamezna odvisna družba, prenesene pravice in obveznosti pa morajo biti vsebinsko povezane s prenesenim premoženjem in zaposlenimi, ki jih bodo prevzele posamezne odvisne družbe. Na novi odvisni družbi za prevoz blaga in potnikov so bila prenesena vlečna vozila³⁹, izvajanje dejavnosti vleke vlakov, ki je prevozna storitev po 2. členu ZZelP, pa je ostalo organizirano v okviru Holdinga SŽ v poslovni enoti Vleka in TVD⁴⁰. Na novi odvisni družbi ni bilo preneseno premoženje te organizacijske enote v skupni vrednosti 4.000.043 tisoč tolarjev. Program aktivnosti s predlogom pravil in kriterijev za oddelitev premoženja, ki ga je 4. 9. 2003 sprejela uprava SŽ, d. d., je namreč določil, da se dejavnost Vleka in TVD ne deli na tovorni in potniški promet.

³⁴ Kapitalsko ustreznost družb opredeljuje 6. člen ZFPPod, ki določa, da mora kapitalska družba zagotoviti, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja pri opravljanju svoje dejavnosti, ter tveganja, ki jim je izpostavljena pri opravljanju teh poslov.

³⁵ Skupna izguba je razlika med vsoto prenesene in tekoče izgube 15.280.557 tisoč tolarjev (11.924.098 tisoč tolarjev in 3.356.459 tisoč tolarjev) in med dobičkom poslovnega leta v vrednosti 1.062.966 tisoč tolarjev.

³⁶ Razlika med zneskom potrebnega kapitala 28.435.182 tisoč tolarjev, ki je dvakratnik skupne izgube, za zagotavljanje kapitalске ustreznosti po ZFPPod.

³⁷ Kapitalska neustreznost nastopi, če izguba tekočega leta skupaj s prenesenimi izgubami doseže polovico osnovnega kapitala družbe (10. člen ZFPPod).

³⁸ Znesek dokapitalizacije sestavlja do 5.000.000 tisoč tolarjev obveznosti, ki jih je prevzela država v zvezi z nakupom potniških vlakov (9. člen ZPSHSZ), in 5.000.000 tisoč tolarjev denarni vložek države (10. člen ZPSHSZ).

³⁹ Vlečna vozila za vleko in premik vagonov so lokomotive (električne, dizelske) ter elektromotorne in dizelske garniture.

⁴⁰ Vleka vlakov in tehnično vagonška dejavnost.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Zakonska določba v šestem odstavku 6. člena ZPPJPSZ ni bila avtomatično uporabna za razdelitev dejavnosti Vleke in TVD in delavcev na novi družbi za tovorni in potniški promet. Najbolj smiselna je zato bila rešitev, da se dejavnost Vleke in TVD in delavci še naprej vodijo v okviru Holdinga SŽ, dokler ne bo določeno število delavcev, ki bodo opravljali to dejavnost v novih družbah.

Pojasnilo bivše odgovorne osebe A. Pagona

Delitveni načrt je razdelil osnovna sredstva - vlečna vozila med tovorni in potniški promet, ostalega premoženja pa ni bilo mogoče razdeliti, ker niso bile sprejete odločitve o tem, kdaj bo organizirana enota Vleka in TVD. Končni predlog za razdelitev ostalega premoženja in zaposlenih na novi družbi za tovorni in potniški promet je poslovodstvo sprejelo 25. 11. 2004 v okviru sprejetega projekta SP 11 - Poenostavitev organizacijske strukture SŽ, d. d. in prenova delovnih procesov, vključno organizacijskih pravilnikov, standardov in sistema kakovosti.

2.1.1.2 Izvedba delitve Holdinga SŽ

ZPPJPSZ je določil, da morajo nove odvisne družbe pričeti z delovanjem 1. 9. 2003. Delitev Holdinga SŽ je bila izvedena 1. 7. 2004, to je deset mesecev kasneje od roka, določenega v 14. členu ZPPJPSZ. Za nove odvisne družbe je vpis v sodni register pomenil pridobitev lastnosti pravne osebe in pridobitev poslovne sposobnosti oziroma možnost za začetek poslovanja.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Vpis novih družb v sodni register do 1. 9. 2003 ni bilo mogoče izpeljati zaradi poznega sprejema Odloka o preoblikovanju SŽ, d. d. (27. 8. 2003) in rokov ter postopkov določenih v ZGD v zvezi z delitvijo družb.

Holding SŽ je v letu 2004 opravljal vse dejavnosti v nespremenjenem obsegu (tako kot v enovitem podjetju) tudi po vpisu novih odvisnih družb v sodni register na podlagi 24. 11. 2004 sklenjenih pogodb o naročilu, ki urejajo poslovno razmerje med Holdingom SŽ in tremi novimi odvisnimi družbami za obdobje od 1. 7. do 31. 12. 2004⁴¹. Pogodbe o naročilu določajo,

- da Holding SŽ kot prevzemnik naročila opravlja vse tiste posle, ki izhajajo iz Odloka o preoblikovanju SŽ in na njegovi podlagi registriranih dejavnosti in so potrebni za nemoteno opravljanje predvidene dejavnosti naročitelja (nove družbe) v ZPPJPSZ, Odloku o preoblikovanju SŽ in aktu o ustanovitvi;
- da Holding SŽ kot prevzemnik naročila sklepa posle v svojem imenu in za račun naročiteljev – novih odvisnih družb, razen ko zakon zahteva, da odvisna družba sklene pravni posel neposredno v svojem imenu in za svoj račun, ko zakon zahteva posebno izrecno pooblastilo ali ko to zahteva narava konkretnega posla;
- da ves plačilni promet poteka prek transakcijskega računa Holdinga SŽ, ne glede na to, ali posamezen posel sklepa prevzemnik naročila v svojem imenu in za račun naročitelja, ali v imenu in za račun naročitelja, ali pa ga naročitelj sklepa v svojem imenu in za svoj račun, razen če ne bi bilo za posamezen posel pisno dogovorjeno drugače ali bi tako zahteval zakon;

⁴¹ Pogodbe so bile podaljšane in so se uporabljale tudi v letu 2005.

- da je obračun koristi, stroškov in storitev izdelan na dan 31. 12. 2004 po enakih načelih, merilih in metodah, kot so za obračun po posameznih področjih veljali v enovitem podjetju; naročitelj naj bi na ta dan izstavil račun za obračunane koristi, prevzemnik naročila pa račun za nastale stroške in račun za opravljene storitve;
- da se šteje, da so vsi delavci v delovnem razmerju s prevzemnikom naročila (Holding SŽ) do sprejema pisnega sporazuma med pogodbenima strankama o spisku delavcev, ki naj bi se zaposlili pri naročitelju;
- glede ostalih pravic in obveznosti naročitelja in prevzemnika naročila se neposredno uporabljajo določbe XVII. poglavja, Pogodba o naročilu (mandat) v Obligacijskem zakoniku⁴².

Preverjali smo skladnost izvedbe delitve Holdinga SŽ in skladnost poslovanja Holdinga SŽ in novih odvisnih družb z določili v ZZelP, ZPPJPSZ, ZPSHSZ, Odlokem o preoblikovanju SŽ, ZGD in akti o ustanovitvi novih družb. Ugotovili smo naslednje:

2.1.1.2.a Prezaposlitev delavcev

Holding SŽ s 1. 7. 2004 na nove družbe ni prezaposlil delavcev in ni upošteval šestega odstavka 6. člena ZPPJPSŽ, ki določa, da morajo biti prenesene pravice in obveznosti, povezane s prenesenim premoženjem in zaposlenimi, ki naj bi jih prevzele posamezne odvisne družbe. Ob delitvi bi se torej moral delavec, ki so bili zaposleni v poslovnih enotah za tovorni promet, potniški promet, vodenje prometa in vzdrževanje javne železniške infrastrukture v okviru Holdinga SŽ, spremeniti delodajalec.

2.1.1.2.b Prenos restrukturiranih kreditov

Holding SŽ restrukturiranih kreditov v letu 2004 v skupnem znesku 33.031.255 tisoč tolarjev ni prenesel na novi odvisni družbi SŽ – Potniški promet⁴³ in SŽ – Tovorni promet⁴⁴ ter ni zmanjšal vzpostavljenih terjatev do odvisnih družb z delitvenim načrtom, kar ni v skladu z 12. členom ZPSHSŽ. To pomeni, da na odvisni družbi ni prenesel obveznosti povezane s prenesenim premoženjem, kot je določil 6. člen ZPPJPSZ in kot določa peta točka 533.a člena ZGD, temveč so z izvedbo oddelitve oziroma z vpisom novih družb v sodni register dejansko nastale obveznosti novih družb do Holdinga SŽ.

2.1.1.2.c Izvajanje dejavnosti - Holding SŽ

Holding SŽ je tudi po 1. 7. 2004 izvajal dejavnost železniškega prometa (prevoz potnikov in blaga, vleko vlakov), vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja prometa, čeprav 10. člen Odloka o preoblikovanju SŽ določa, da Holding SŽ z začetkom poslovanja odvisnih družb opravlja predvsem holdinško dejavnost in dejavnost muzejev. Tega določila Holding SŽ ni mogel spoštovati, ker odvisne družbe dejansko niso pričele opravljati registrirane dejavnosti, saj nanje niso bili prezaposleni delavci, zato nanje tudi niso bile prenesene pravice (licence, varnostno spričevalo), ki so pogoj za opravljanje dejavnosti po ZZelP.

⁴² Uradni list RS, št. 83/01.

⁴³ 30.153.380 tisoč tolarjev.

⁴⁴ 2.877.875 tisoč tolarjev.

2.1.1.2.d Poslovna sposobnost novih družb

Nove odvisne družbe v letu 2004 niso izpolnjevale predpisanih pogojev v ZZelP za opravljanje prevoznih storitev v železniškem prometu, vzdrževanje javne železniške infrastrukture in vodenje železniškega prometa, zato je bila njihova poslovna sposobnost omejena. V skladu s sedmim odstavkom 4. člena ZGD bi lahko začele opravljati prej navedene dejavnosti, ko bi izpolnile predpisane pogoje v zakonu (ZZelP).

V skladu s tretjim odstavkom 35. člena ZZelP bi morala Javna agencija za železniški promet Republike Slovenije⁴⁵ po opravljeni reorganizaciji SŽ, d. d.⁴⁶ z družbo SŽ – Potniški promet in SŽ – Infrastruktura skleniti v imenu in za račun države pogodbi za opravljanje obveznih gospodarskih javnih služb iz 6. in 11. člena ZZelP. Pogodba še ni sklenila, ker reorganizacija oziroma delitev Holdinga SŽ ni bila v celoti izvedena, saj delavci niso bili pre zaposleni v nove družbe.

Ker AŽP z novima družbama ni sklenila pogodb, sta družbi SŽ – Potniški promet in SŽ – Infrastruktura v obdobju od julija do decembra leta 2004 izkazali prihodke iz državnega proračuna brez ustrezne pravne podlage. SŽ – Infrastruktura si zato tudi ni pridobila statusa pooblaščenega upravljavca za izvajanje gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja prometa, kot bi morala v skladu z drugim odstavkom 11. člena ZZelP. Holding SŽ v letu 2004 na družbi SŽ – Tovorni promet in SŽ – Potniški promet tudi ni mogel prenesti licence⁴⁷ za izvajanje prevoznih storitev v železniškem prometu in varnostnega spričevala⁴⁸, kar za prevoznike v železniškem prometu kot pogoj za izvajanje prevoznih storitev določa 2., 16., 17. in 18. člen ZZelP.

2.1.1.2.e Poslovne knjige in računovodski izkazi

Holding SŽ kot prenosna družba iz svojih poslovnih knjig v letu 2004 ni izločil in novim družbam ni predal tistega dela sredstev in obveznosti, ki se po delitvenem načrtu nanaša na njihovo poslovanje v obdobju od 1. 9. 2003 do 1. 7. 2004. Poslovne knjige novih družb je vodil v okviru svojih poslovnih knjig v ločenih podbilancah, tako kot pred vpisom novih družb v sodni register. Začetek poslovanja novih odvisnih družb se na zunaj oziroma do tretjih oseb (poslovnih partnerjev) ni odrazil, saj je knjigovodske listine (račune, temeljnice, naročilnice ipd.) sestavljal in izdajal Holding SŽ na podlagi sklenjenih pogodb o naročilu (razen, ko je najelo posojilo za nabavo novih lokomotiv SŽ – Tovorni promet). Tudi denarno poslovanje je v celoti potekalo prek transakcijskega računa Holdinga SŽ.

Ugotovili smo, da Holding SŽ in nove odvisne družbe v računovodskih izkazih in v letnih poročilih za leto 2004 niso izkazale resničnega in poštenega prikaza premoženja in obveznosti, finančni položaj ter poslovnega izida v skladu z 51. in 57. členom ZGD, saj prikazujejo stanje, kot da so nove družbe po vpisu v sodni register začele opravljati dejavnost železniškega prometa (SŽ – Tovorni promet, SŽ – Potniški

⁴⁵ V nadaljevanju: AŽP; je samostojna organizacija, ki v javnem interesu opravlja naloge upravljalca javne železniške infrastrukture ter druge naloge, ki jih določa ZZelP.

⁴⁶ V skladu z ZPPJPSZ pomeni reorganizacija SŽ, d. d. njegovo preoblikovanje v Holding SŽ in prenos temeljnih dejavnosti v tri nove odvisne družbe.

⁴⁷ Licenca je dokument, s katerim je prevozniku priznana sposobnost, da opravlja vse ali posamezne vrste prevoznih storitev v železniškem prometu.

⁴⁸ Varnostno spričevalo je dokument, s katerim prevoznik dokazuje, da izpolnjuje zahteve, ki so določene za varnost prometa.

promet) in gospodarsko javno službo vzdrževanja JŽI in vodenja prometa (SŽ – Infrastruktura), čeprav jih je dejansko opravljal Holding SŽ. Sklenjene pogodbe o naročilu (24. 11. 2004) med odvisnimi družbami in Holdingom SŽ niso mogle odpraviti posledic neizvedene delitve Holdinga SŽ, saj ta na odvisne družbe ni prenesel zaposlenih in s tem pravic (licence, varnostnega spričevala) za opravljanje prevoznih storitev v železniškem prometu in obveznih gospodarskih javnih služb, za kar 35. člen ZZelP izrecno določa sklenitev pogodbe z AŽP.

Izkazi poslovnega izida novih odvisnih družb nepravilno izkazujejo prihodke najmanj v vrednosti poslovnih prihodkov skupaj za 33,6 milijarde tolarjev⁴⁹ (od tega znašajo nepravilno izkazani prihodki iz državnega proračuna 13,3 milijarde tolarjev) in odhodke najmanj v vrednosti poslovnih odhodkov skupaj za 32,1 milijarde tolarjev⁵⁰ od temeljnih dejavnosti železniškega prometa in vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenje prometa, ki so nastali po 1. 7. 2004. Te prihodke in odhodke bi moral ustrezno izkazati Holding SŽ, ki je dejavnosti dejansko opravljal, kar pomeni, da bi moral glede na nerealizirani postopek delitve v ustreznih pogodbah z novimi družbami urediti način in pogoje za uporabo njihovih delovnih sredstev. Zaradi nepravilno izkazanih prihodkov in odhodkov po 1. 7. 2004 je tudi v bilancah stanja nepravilno izkazano premoženje in obveznosti novih družb in Holdinga SŽ, s tem pa tudi njihova kapitalna ustreznost oziroma neustreznost.

Proces preoblikovanja javnega podjetja Slovenske železnice d. d. na podlagi ZPPJPSZ ni bil končan, saj niso bili prenovljeni delovni procesi, v nove družbe niso bili prezačlenjeni delavci in prenesene pravice za opravljanje temeljnih dejavnosti železniškega prometa, vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja prometa, ki jih določa ZZelP. Poslovanje Holdinga SŽ je do konca leta 2005 potekalo tako kot pred vpisom oddelitve premoženja z ustanovitvijo novih družb v sodni register, saj nove družbe dejansko niso opravljale osnovnih registriranih dejavnosti, zaradi katerih so bile ustanovljene.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Nove odvisne družbe niso začele samostojno poslovati, ker z dnem delitve (1. 7. 2004) ni prišlo do prehoda delavcev v odvisne družbe. Do tedaj še niso bile natančno razmejene pristojnosti med Holdingom SŽ in odvisnimi družbami, ki bi morale temeljiti na natančni analizi procesov dela in tem prilagojeni organizacijski strukturi, in iz katere bi izhajalo potrebno število izvajalcev v Holdingu SŽ in v odvisnih družbah. Končni rezultat navedenih analiz bi moral biti razviden iz ureditve medsebojnih razmerij med Holdingom SŽ in odvisnimi družbami s posebno pogodbo, v kateri bi morale biti določene predvsem zadeve, ki bi jih opravljal Holding SŽ za odvisne družbe, vključno z načinom in vrednostjo plačila. Razmejitev pristojnosti bi bila nujno potrebna kot strokovna podlaga za pripravo pravilnikov o notranji organizaciji in o sistemizaciji delovnih mest tako Holdinga SŽ kot tudi odvisnih družb, ti pa bi bili podlaga za prehod delavcev v odvisne družbe v skladu s šestim odstavkom 6. člena ZPPJPSZ in 73. členom ZDR. Poleg tega bi bilo pred sprejemom pravilnikov potrebno izvesti postopke s socialnimi partnerji (Ekonomsko socialnim svetom s področja železniškega prometa, reprezentativnimi sindikati, Svetom delavcev Holdinga SŽ). Ker vse to ni bilo pravočasno pripravljeno, niso bili izvedeni postopki za sprejem ustreznih pravilnikov ter ni prišlo do prehoda delavcev. Po 1. 7. 2004 so se aktivnosti nadaljevale, decembra 2004 pa so bile prekinjene z razrešitvijo takratnega posloводства. Preoblikovanje se ni nadaljevalo in se čaka na odločitev ministra glede bodoče organiziranosti slovenskega železniškega sistema. Ministrstvo za promet je 18. 2. 2005 imenovalo delovno skupino za pripravo analize organiziranosti železnic v Evropski uniji, pripravo predloga organiziranosti slovenskega železniškega

⁴⁹ V znesek niso vključeni prevrednotovalni prihodki.

⁵⁰ V znesek ni vključena amortizacija.

sistema in predloga sprememb predpisov, ki obravnavajo celoten paket železniške zakonodaje in z njim povezane direktive Evropske unije.

Pojasnilo binše odgovorne osebe A. Pagona

Poslovodstvo se je 15. 7. 2004 odločilo, da naj bi prehod delavcev v nove odvisne družbe izvedlo, ko bi bila pripravljena nova sistemizacija, pravilniki itn. Ta sklep je pomenil začasen odlog formalne prežaposlitve delavcev, saj so prežaposlitvi nasprotovali vsi sindikati in svet delavcev. Poslovodstvo je v novembru 2004 pripravilo in sprejelo vse potrebne dokumente za delitev Vleke in TVD ter za prehod delavcev v tri nove odvisne družbe, ki so bili potrebni za izvedbo postopkov z ekonomsko socialnim svetom, reprezentativnimi sindikati in svetom delavcev. Izvedbo preoblikovanja je načrtovalo v prvem tromesečju leta 2005. Novo poslovodstvo je vse postopke v zvezi s prežaposlitvijo delavcev v nove odvisne družbe prekinilo s sprejetim sklepom v drugi polovici januarja 2005. Če poslovodstvo ne bi bilo razrešeno (decembra B. Miklavčič, generalni direktor, januarja A. Godec, namestnik generalnega direktorja in A. Pagon, pomočnik generalnega direktorja), bi preoblikovanje izvedlo v prvem trimesečju leta 2005.

2.1.2 Investicijska vlaganja in nabava blaga in storitev

Holdings SŽ je v letu 2004 izvedel investicijska vlaganja v skupni vrednosti 1.972.374 tisoč tolarjev, od tega se 82 odstotkov nanaša na vlaganja v osnovna sredstva tovrnega in potniškega prometa, predvsem v lokomotive in vagona (podaljšanje življenjske dobe lokomotiv, nadomestni deli).

Poleg tega je pri izvajanju dejavnosti porabil za 9.009.395 tisoč tolarjev blaga in materiala, od tega je največ znašala električna energija in drugo gorivo (5.194.893 tisoč tolarjev), nadomestni deli (2.528.557 tisoč tolarjev) in storitve tretjih oseb (13.480.752 tisoč tolarjev). Porabo blaga, materiala in storitev v letu 2004 oziroma stroške v skupni vrednosti 22.490.147 tisoč tolarjev po področjih porabe bolj podrobno predstavljamo v tabeli 4.

Tabela 4: Stroški blaga, materiala in storitev v letu 2004

Opis stroška	Službe Holdinga SŽ v tisoč tolarjih	Tovorni promet v tisoč tolarjih	Potniški promet v tisoč tolarjih	VP in VJPI ⁵¹ v tisoč tolarjih	SKUPAJ v tisoč tolarjih
I. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala					
	484.009	4.996.247	2.061.964	1.467.175	9.009.395
1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	3.030	12.834	34.170	2.929	52.963
2. Stroški materiala	66.951	38.498	85.817	541.600	732.866
3. Stroški energije	204.999	3.247.552	1.135.001	607.341	5.194.893
4. Stroški nadomestnih delov	97.683	1.600.471	765.687	64.716	2.528.557
5. Odpis drobnega inventarja	39.785	55.864	19.943	159.863	275.455
6. Stroški pisarniškega materiala	60.455	32.516	19.254	73.362	185.587
7. Drugi materialni stroški	11.106	8.512	2.092	17.364	39.074
II. Stroški storitev	2.264.712	5.805.343	3.416.084	1.994.613	13.480.752
1. Prevozne storitve	80.147	212.474	16.125	127.428	436.174
2. Storitve vzdrževanja	924.051	2.412.714	2.165.807	744.915	6.247.487
3. Storitve plačilnega prometa	74.234	32.314	24.988	4.712	136.248
4. Intelektualne in osebne storitve	505.754	33.423	3.858	52.062	595.097
5. Zavarovalne premije	43.293	245.807	231.395	29.215	549.710
6. Reklama, reprezentanca	76.224	21.182	12.058	3.344	112.808
7. Stroški drugih storitev	561.009	2.847.429	961.853	1.032.937	5.403.228
SKUPAJ I. in II.	2.748.721	10.801.590	5.478.048	3.461.788	22.490.147
Delež stroškov v odstotku	12	48	24	16	100

Vir: letna poročila družb ožje skupine Slovenske železnice za leto 2004.

Holding SŽ je nabavljal blago, material in storitve na podlagi Utemeljitve plana investicij Holdinga SŽ za leto 2004⁵² in Operativnega načrta prihodkov in stroškov za leto 2004 po področjih⁵³. Pri izbiri dobaviteljev blaga in storitev v letu 2004 je bil dolžan upoštevati postopke javnega naročanja po splošnih določbah

⁵¹ Vodenje prometa in vzdrževanje javne železniške infrastrukture.

⁵² 7. 4. 2004.

⁵³ Januar 2004.

Zakona o javnih naročilih⁵⁴ kot naročnik po drugem odstavku 2.a člena ZJN-1, saj je bil namreč ustanovljen, da bi zadovoljeval potrebe v javnem interesu, Republika Slovenija pa tudi imenuje več kot polovico članov nadzornega sveta, ter kot naročnik na infrastrukturnem področju po 103. členu ZJN-1, ko je izvajal dejavnost na področju železniškega transporta. V seznamu naročnikov po ZJN-1⁵⁵ je Holding SŽ uvrščen kot naročnik po splošnih določbah ZJN-1.

Na revizijskem vzorcu smo preizkusili skladnost izvajanja javnih naročil pri nabavah blaga in storitev z določili ZJN-1, internim aktom za oddajo javnih naročil male vrednosti - Navodilo za oddajo javnih naročil male vrednosti⁵⁶ in sklepom posloводства⁵⁷, ki je določil novo vrednostno mejo 5.000 tisoč tolarjev za enostaven postopek javnega naročanja⁵⁸.

Ukrep Holdinga SŽ

Interni akt za oddajo javnih naročil male vrednosti je 3. 2. 2005 uskladil z Uredbo o skupnih osnovah za pripravo notranjega akta za oddajo javnih naročil male vrednosti⁵⁹ in v njem določil postopke in vrednostne meje za oddajo javnih naročil male vrednosti, kot določa ta uredba⁶⁰.

V nadaljevanju predstavljamo ugotovljene nepravilnosti pri izvajanju postopkov javnega naročanja in njihovi izvedbi.

2.1.2.1 Oddaja naročil brez izvedenega postopka javnega naročanja

Holding SŽ je v letu 2004 nabavil blago in storitve v skupni vrednosti 870.613 tisoč tolarjev, ne da bi izvedel postopke oddaje javnih naročil, kar pomeni kršitev 17. člena ZJN-1. V prvem odstavku navedenega člena je določeno, da so postopki za oddajo javnih naročil odprti postopek, omejeni postopek in postopek s pogajanjem. Navedeno ravnanje Holdinga SŽ predstavlja tudi kršitev načela transparentnosti porabe javnih sredstev iz 6. člena ZJN-1, s katerim se zagotavlja uresničevanje drugih načel javnega naročanja. V 6. členu ZJN-1 je določeno, da se sredstva lahko porabijo le v okviru pogodbe in predmeta pogodbe, sklenjene na podlagi izvedenega postopka javnega naročila, ter da so postopki naročanja javni, kar se zagotavlja z objavo javnih naročil v javnih glasilih.

⁵⁴ Uradni list RS, št. 39/00, 102/00 in 2/04, v nadaljevanju: ZJN-1.

⁵⁵ Seznam naročnikov je priloga Uredbe o kategorijah in seznamih naročnikov po Zakonu o javnih naročilih, Uradni list RS, št. 73/04.

⁵⁶ Interni akt Holdinga SŽ z dne 30. 3. 2001.

⁵⁷ Št. 1042, sprejet 4. 12. 2003.

⁵⁸ Naročanje z naročilnico.

⁵⁹ Uradni list RS, št. 84/04.

⁶⁰ Javno naročanje se izvaja po enostavnem postopku z naročilnico, ko ocenjena vrednost naročila ne presega vrednosti iz 124. člena ZJN-1 (10.000 tisoč tolarjev za blago in storitve in 20.000 tisoč tolarjev za gradnje), je pa nižja od 10 odstotkov te vrednosti; postopek zbiranja ponudb ali postopek s pogajanjem se uporablja za oddajo javnega naročila male vrednosti, katerih ocenjena vrednost ne presega vrednosti iz prvega odstavka 124. člena, je pa višja od 10 odstotkov te vrednosti.

2.1.2.1.a Vzdrževanje železniških vozil

Holding SŽ je v letu 2004 oddal dela investicijskega in sprotnega vzdrževanja železniških vozil (vlečnih vozil oziroma lokomotiv in vagonov) v skupnem znesku 6.692.485 tisoč tolarjev odvisni družbi Centralne delavnice. ZJN-1 v sedmi točki 109. člena določa, da se ta zakon ne uporablja za naročilo storitve, ki jo naročnik dodeli odvisni družbi ali družbi, nastali na podlagi pogodbe o skupnem vlaganju.

Ugotovili smo, da pri treh pogodbah⁶¹ v skupni vrednosti 115.155 tisoč tolarjev niso bili izpolnjeni pogoji za neposredno oddajo storitve odvisni družbi po sedmi točki 109. člena ZJN-1, saj gre v obravnavanih primerih za nabavo blaga in ne za nabavo storitev, ki bi se nanašale na izvajanje ene izmed dejavnosti iz 103. člena ZJN-1.

2.1.2.1.b Varnostne naprave za vlake pendolino

Holding SŽ je 17. 9. 2003 k oddaji ponudbe povabil Friulexport S.p.A, Italija⁶² za šest kompletov varnostne naprave RS 9-kodni sistem za vlak EMG 310 (pendolino). V izdanem zahtevku za odobritev naročila⁶³ je načrtoval nabavo varnostnih naprav v ocenjeni vrednosti 71.000 tisoč tolarjev pri dobavitelju Alstom Ferroviaria S.p.A, Italija. Poslovodstvo Holdinga SŽ je s sklepom⁶⁴ 9. 10. 2003 odobrilo nakup šestih varnostnih naprav RS 9-kodni sistem v vrednosti 71.000 tisoč tolarjev, če izposoja ali najem teh naprav nista mogoča. Holding SŽ je 20. 1. 2004 ponovno povabil k oddaji ponudbe podjetje Friulexport, ki je 2. 2. 2004 predložil ponudbo v vrednosti 114.830 evrov za en komplet naprave, vključno z montažo oziroma kontrolno namestitvijo opreme na vlak, kar za šest naprav znaša 688.980 evrov. Poslovodstvo Holdinga SŽ je 22. 3. 2004 odobrilo dodatna finančna sredstva v znesku 143.571 tisoč tolarjev za nakup RS naprav iz investicijskih sredstev za leto 2005. Skupaj je za pokritje stroškov nakupa varnostnih naprav in DDV odobrilo finančna sredstva v znesku 214.571 tisoč tolarjev ali 899.555 evrov⁶⁵. Holding SŽ je 16. 4. 2004 nepreklicno naročil šest kompletov varnostnih naprav v vrednosti 690.000 evrov ali 164.586 tisoč tolarjev⁶⁶ pri Friuexportu. Naročilo varnostnih naprav nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Pendolini so bili ob nakupu načrtovani le za vožnjo na relaciji Ljubljana–Maribor, zato izdelovalcu pendolinov ni bilo naročeno, naj vgradi varnostno opremo, ki je potrebna za pridobitev obratovalnega dovoljenja za vožnjo po italijanskih železnicah, ker se je potreba za vožnjo na relaciji do Benetk pokazala kasneje. Glede na to, da je Friulexport generalni zastopnik podjetja Alstom Ferroviaria, S.p.A, Italija za dobavo vseh investicijskih oziroma rezervnih delov za Slovenijo, in glede na to, da nihče na svetu ne proizvajajo takšne varnostne naprave, ki se dajo vgraditi v vlake pendolino in so primerne za

⁶¹ Pogodbe: št. INV-VV03/2003, sklenjena 20. 6. 2003 za redno popravilo lokomotive 643-030 v vrednosti 34.692 tisoč tolarjev, št. INV-VV04/2003, sklenjena 9. 7. 2003 za vgradnjo osem komadov dvokrilnih drsnih vrat IFE na vozilo DMV 713/715 v vrednosti 20.463 tisoč tolarjev in št. INV-VV05, sklenjena 10. 7. 2003 za vgradnjo 32 dvokrilnih drsnih vrat IFE na štiri garniture DMV 713/15 v vrednosti 60.000 tisoč tolarjev.

⁶² V nadaljevanju: Friulexport.

⁶³ Št. 02124 dne 17. 9. 2003.

⁶⁴ Št. 867.

⁶⁵ Brez DDV je 749.629 evrov ali 178.809 tisoč tolarjev.

⁶⁶ Po tečaju 238,53 tolarja za evro, 8. 3. 2004.

italijanske železnice, je bil dolžan le prek Fruilexporta naročiti varnostne naprave za vse tri vlake pendolino (po dva kompleta na vlak).

2.1.2.1.c Rezervni deli za vlak pendolino

Holding SŽ je 28. 1. 2004 in 29. 1. 2004 naročil nabavo rezervnih delov za vlak EMG 310 (pendolino) z naročilnico⁶⁷ v vrednosti 165.255 evrov in 84.788 evrov pri podjetju Fruilexport, na podlagi ponudbe⁶⁸ Alstom Ferroviaria S.p.A, Italija, ki je ponudil v odkup rezervne dele, ki niso bili porabljeni pri prvem servisiranju vlakov. Rezervne dele je prevzel 6. 5. 2004 in 21. 6. 2004 in jih plačal po računu Fruilexport v znesku 39.258 tisoč tolarjev⁶⁹ in v znesku 20.126 tisoč tolarjev⁷⁰. Naročilo rezervnih delov nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Rezervni deli so bili nabavljeni s soglasjem posloводства v sklepu št. 935 z dne 30. 10. 2003.

2.1.2.1.d Rezervni deli za lokomotive tip 642 in 643

Holding SŽ je na podlagi naročilnice⁷¹ pri podjetju Wartsila NSD, Francija nabavil rezervne dele za diesel – električne lokomotive tipa 642 in 643 v vrednosti 58.051 tisoč tolarjev in v vrednosti 21.114 tisoč tolarjev. Nabava rezervnih delov nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Wartsila NSD, Francija je edini generalni zastopnik za dobavo vseh investicijskih oziroma rezervnih delov za diesel – električne lokomotive tipa 642 in 643.

2.1.2.1.e Radiodispečerske naprave

V letu 2004 je Holding SŽ pri EADS Telecom, Nemčija na podlagi naročilnice⁷² nabavil radiodispečerske naprave v vrednosti 14.554 tisoč tolarjev in v vrednosti 3.320 tisoč tolarjev. Nabava teh naprav nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

Pojasnilo Holdinga SŽ

V vse lokomotive so vgrajene naprave dobavitelja EADS Telecom, Nemčija, ki je bil izbran na podlagi javnega razpisa v letu 2000. Če bi želeli kupiti te naprave od drugega proizvajalca, bi morali v vseh lokomotivah zamenjati celotno napeljavo, kar bi povzročilo dodatne stroške.

⁶⁷ Št. 00061/2004/19 in št. 86/2004/19.

⁶⁸ 18. 6. 2003.

⁶⁹ 6. 2. 2004.

⁷⁰ 23. 7. 2004.

⁷¹ Št. 02154/2003/03 z dne 24. 9. 2003.

⁷² Št. 254/2004 z dne 18. 2. 2004.

2.1.2.1.f Rezervni deli za električne lokomotive serije 363

V letu 2004 je Holding SŽ nabavil rezervne dele za električne lokomotive serije 363 na podlagi naročilnic v skupni vrednosti 30.583 tisoč tolarjev pri Alstom Transport S.A., Francija. Naročilo rezervnih delov nima podlage v pogodbi sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Alstom Transport S.A, Francija je edini dobavitelj originalnih rezervnih delov za lokomotive serije 363.

2.1.2.1.g Rezervni deli za vozila DMV 813/814

Holding SŽ je 26. 5. 2004 sklenil pogodbo za nabavo rezervnih delov v vrednosti 74.107 tisoč tolarjev z AD, d. o. o., Koper, ne da bi izvedel postopek oddaje javnega naročila. Pogodba je bila sklenjena na podlagi primerjave dobaviteljevih ponudbenih cen za rezervne dele s cenami v ponudbi Friulexport z dne 4. 11. 2002. Naročilo rezervnih delov nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

2.1.2.1.h Popravilo rotorjev

Holding SŽ je 27. 6. 2002 sklenil pogodbo⁷³ s podjetjem Končar – Električni rotacijski stroji, d. d., Hrvaška⁷⁴ za izdelavo in vgradnjo navitij, servisiranje in popravila rotorjev in statorjev električnih strojev lokomotiv, v kateri ni določeno obdobje veljavnosti pogodbe. V letu 2004 je dobavitelj zaračunal blago in storitve v skupni vrednosti 201.929 tisoč tolarjev. Naročilo blaga in storitev nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

2.1.2.1.i Izolacijska ohišja za lokomotive

Holding SŽ je v juliju in avgustu 2004 na podlagi ponudbe⁷⁵ C&G, d. o. o., Ljubljana⁷⁶ naročil in nabavil 30 kosov izolacijskih ohišij za lokomotive tipa 342 in 346 v skupni vrednosti 14.799 tisoč tolarjev. Naročilo blaga nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

Pojasnilo Holdinga SŽ

V letu 2003 je bil izveden postopek za oddajo naročila male vrednosti v ocenjeni vrednosti 8.500 tisoč tolarjev. S sklepom 3. 6. 2003 je bil izbran najugodnejši ponudnik C&G. Glede na zahtevo tehnične službe je moral izvesti dodatne meritve, ki so trajale več mesecev, zato je v letu 2004 naročil obe letni količini za leti 2003 in 2004.

⁷³ Št. 15/2002/26.

⁷⁴ V letu 2004 je podjetje Sincro Končar, d. d., Hrvaška.

⁷⁵ Št. 334/2004 z dne 19. 4. 2004 in št. 368/2004 z dne 22. 4. 2004.

⁷⁶ V nadaljevanju: C&G.

2.1.2.1.j Svetovanje upravi

SŽ, d. d. in družba Fajfar & Consultants GmbH, Nemčija⁷⁷ sta 2. 9. 2002 sklenila pogodbo za svetovanje upravi v vseh fazah projekta preobrazbe SŽ, d. d. (pri izdelavi strateškega načrta – Nova smer in poslovnih načrtov ter pri uresničevanju teh načrtov). Aneks k pogodbi (24. 12. 2002) je določil, da bo F&C sodeloval v vseh fazah priprave in realizacije projekta finančne reorganizacije SŽ, d. d. Za svetovalca je F&C določila poslovodja in družbenika Marka Fajfarja, ki bi lahko po potrebi in v soglasju z naročnikom vključeval v izvajanje pogodbe še druge svetovalce. Pogodba določa ceno mesečnega svetovanja – povprečno sto svetovalnih ur na mesec, v vrednosti 100 evrov za eno svetovalno uro in je sklenjena za obdobje do izteka mandata generalnega direktorja. V letu 2004 je F&C zaračunal opravljeno delo v znesku 50.291 tisoč tolarjev. Naročilo storitev svetovanja pri vodenju nima podlage v pogodbi sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

2.1.2.1.k Projektna študija za znižanje stroškov v Luki Koper

Holding SŽ in Luka Koper, d. d., Koper sta kot naročnika del 8. 10. 2003 sklenila tristransko pogodbo o izdelavi projektne študije za znižanje železniško-upravljavskih stroškov v Luki Koper s podjetjem TransCare AG, Nemčija v vrednosti 80.000 evrov in v vrednosti potnih stroškov, ki ne smejo preseči 15 odstotkov pogodbene vrednosti. Pogodba določa, da sta naročnika dolžna pogodbeno vrednost in potne stroške plačati vsak v deležu 50 odstotkov od zaračunane vrednosti. TransCare AG, Nemčija je Holdingu SŽ za izdelano študijo zaračunal 10.705 tisoč tolarjev, od tega 6.459 tisoč tolarjev v letu 2004. Naročilo storitev raziskav nima podlage v sklenjeni pogodbi po izvedenem postopku javnega naročila.

2.1.2.1.1 Izdelava idejne študije za razporeditev prostorov in opreme

Holding SŽ je 28. 5. 2003 sklenil neposredno pogodbo za izdelavo »Idejne študije programske dispozicije prostorov in opreme v objektu »Digital gallery« ob Vilharjevi cesti v Ljubljani v vrednosti 4.525 tisoč tolarjev (z DDV 5.430 tisoč tolarjev) s podjetjem A.K.S., d. o. o., Ljubljana⁷⁸, ki so ga 29. 5. 2002 ustanovili: A.A. Trade, inženiring svetovanje in storitve, d. o. o., Maribor, Komin inženiring, d. o. o., Ljubljana in SŽ, d. d., vsak s 700 tisoč tolarji ali s 33,3-odstotnim deležem. AKS je bil ustanovljen z namenom izpeljave določenih projektov s področja gradbenega in finančnega inženiringa. Prvi projekt AKS naj bi bila gradnja in trženje poslovno garažnega objekta ob Vilharjevi cesti v Ljubljani, ki je predviden nadomestni poslovni objekt Holdinga SŽ.

K pogodbi je bil 12. 6. 2004 sklenjen aneks št. 1 za dodatno naročilo v zvezi z izdelavo študije (izdelava novega vhoda in vključitev informatike) v vrednosti 8.333 tisoč tolarjev (z DDV 10.000 tisoč tolarjev). AKS se je obvezal do 30. 6. 2004 opraviti prevzeto storitev v skupni vrednosti 12.858 tisoč tolarjev. Holding SŽ mu je v skladu z aneksom 23. 6. 2004 plačal avans 10.000 tisoč tolarjev. Naročilo inženiring storitev nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

⁷⁷ V nadaljevanju: F&C.

⁷⁸ V nadaljevanju: AKS.

AKS je 30. 11. 2004 predložil izdelano študijo z nazivom »Idejno programski osnutek prilagoditve dela objekta ob Vilharjevi v Ljubljani za potrebe Slovenskih železnic, d. d., maj – junij 2004«, ki vsebuje priloge iz natečajnega projekta za gradnjo Potniškega centra Ljubljana, oktober 2004, ki ga je izdelal Real Engineering, d. o. o., Ljubljana za Mestno občino Ljubljana.

2.1.2.1.m Storitve mobilne telefonije

Holding SŽ je v letu 2004 za storitve mobilne telefonije podjetju Mobitel, d. d., Ljubljana plačal 47.948 tisoč tolarjev. Poraba sredstev za te telekomunikacijske storitve nima podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem postopku javnega naročila.

2.1.2.2 Ocenjena vrednost in delitev predmeta javnega naročila v sklope

Holding SŽ je oddal javna naročila v skupni vrednosti 113.432 tisoč tolarjev tako, da je predmet javnega naročila razdelil v več sklopov in jih oddal ločeno po postopku za oddajo naročil male vrednosti, ker ocenjena vrednost posameznega sklopa ni presegla predpisanega zneska v 124. členu ZJN-1⁷⁹. V enem primeru je v postopku oddaje naročila male vrednosti določil nižjo ocenjeno vrednost predmeta javnega naročila, nato pa ga oddal v vrednosti, ki je presegla predpisani znesek v 124. členu ZJN-1. S tem se je izognil javnemu razpisu in predpisanim postopkom javnega naročanja, kar je kršitev 26. člena ZJN-1. Ta v prvem odstavku določa, da lahko naročnik ob upoštevanju načela gospodarnosti, predmet javnega naročila oblikuje v smiselno sklenjene celote oziroma sklope tako, da jih je mogoče oddajati ločeno. Pri tem pa naročnik ne sme izbrati načina določitve vrednosti tako, da bi se zaradi nižje ocenjene vrednosti izognil uporabi ZJN-1 glede na mejne vrednosti predmeta javnega naročila. V nadaljevanju predstavljamo nepravilne oddaje javnih naročil.

2.1.2.2.a Programska oprema za področje malih pošiljk – SŽ Express

Holding SŽ je 20. 5. 2004 izdal dva sklepa o začetku postopka oddaje javnega naročila male vrednosti, za naslednji predmete nabave:

- nakup, inštalacija, uvajanje in vzdrževanje informacijske programske opreme na področju transportne in skladiščne logistike, komercialno poslovnih procesov in carinskih postopkov, ki se izvajajo na segmentu malih pošiljk, v ocenjeni vrednosti 9.100 tisoč tolarjev,
- nakup, instalacija in vzdrževanje programske opreme za podporo operativnih procesov financ za izvajanje procesov na področju operativno finančnih in reklamacijskih poslov na segmentu malih pošiljk, v ocenjeni vrednosti 4.500 tisoč tolarjev.

⁷⁹ Po prvem odstavku 20. člena Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2004 in 2005, Uradni list RS, št. 130/03, na katerega se sklicuje ZJN-1 v 124. členu, je kot najvišja vrednost, do katere se javno naročilo za storitev lahko odda po pravilih za oddajo naročil male vrednosti, določena vrednost 10.000 tisoč tolarjev.

K oddaji ponudb je 21. 5. 2004 po elektronski pošti povabil podjetje Ferbit, d. o. o., Ilirska Bistrica⁸⁰, MC, center za informacijski inženiring, d. d., Ljubljana⁸¹ in Ring, d. o. o., Logatec⁸². Prispeli sta ponudbi⁸³ podjetja Ferbit v skupni vrednosti 13.000 tisoč tolarjev in ponudba podjetja Ring v skupni vrednosti 16.000 tisoč tolarjev.

Podjetje MC se vabilu za oddajo ponudb ni odzvalo in ni predložilo ponudbe. Poslalo je pritožbo – zahtevek za razveljavitev obeh javnih naročil male vrednosti, ker se vsebina obeh javnih naročil nanaša na področje podpore segmenta malih pošilk. Z delitvijo celovite podpore na dva dela se je po njegovem mnenju Holding SŽ izognil javnemu razpisu. Poleg tega je v pritožbi navedel, da je bil določen prekratek⁸⁴ rok za oddajo ponudbe, saj ni omogočal priprave kvalitetne ponudbe, kar naj bi kazalo na to, da je bilo povabilo Holdinga SŽ samo formalno in da je ta izvajalca pred tem že izbral.

Holding SŽ je 4. 6. 2004 oba postopka o oddaji javnega naročila⁸⁵ male vrednosti razveljavil. 16. 6. 2004 pa je s ponudnikom Ferbit sklenil neposredni pogodbi v vrednosti 9.100 tisoč tolarjev in 3.900 tisoč tolarjev; pilotno aplikacijo SŽ Express je prevzel 5. 7. 2004.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Z dopisom je bilo Ministrstvo za finance, Sektor za javna naročila in koncesije zaproseno za mnenje o tem, ali so bodoče odvisne družbe Holdinga SŽ zavezane k uporabi ZJN-1, oziroma po kateri od štirih kategorij so družbe naročniki po ZJN-1. Iz prejetega mnenja⁸⁶ izhaja, da niti Holding SŽ niti nobena njegova odvisna družba ni klasični naročnik oziroma naročnik po splošnih določbah ZJN-1, temveč so potencialni naročniki na transportnem področju po 3. točki prvega odstavka 103. člena ZJN-1. Ob upoštevanju tega mnenja je ugotovil, da nabava in vzdrževanje računalniške programske opreme za podporo poslovanja malih pošilk ni predmet javnega naročanja in da Holding SŽ ni zavezan k uporabi določb ZJN-1.

2.1.2.2.b Računalniška oprema

Ugotovili smo, da je Holding SŽ oddal javna naročila male vrednosti za nabavo računalniške opreme v skupni vrednosti 24.730 tisoč tolarjev, kar presega predpisani znesek 10.000 tisoč tolarjev za oddajo naročil male vrednosti, ki ga določa 124. člen ZJN-1, in sicer s pogodbo, sklenjeno 23. 2. 2004⁸⁷ v vrednosti 5.395 tisoč tolarjev⁸⁸, 2. 7. 2004⁸⁹ v vrednosti 6.713 tisoč tolarjev⁹⁰ in 8. 10. 2004⁹¹ v vrednosti 8.415 tisoč tolarjev⁹² ter z naročilnicami v skupni vrednosti 4.207 tisoč tolarjev⁹³.

⁸⁰ V nadaljevanju: Ferbit.

⁸¹ V nadaljevanju: MC.

⁸² V nadaljevanju: Ring.

⁸³ 21. 5. 2004.

⁸⁴ Povabilo je prejel 21. 5. 2004, ponudbo pa bi moral oddati 26. 5. 2004.

⁸⁵ Št. 1/2004 in 2/2004.

⁸⁶ Z dne 10. 6. 2004.

⁸⁷ Št. NAB11/2004/08.

⁸⁸ Za nabavo 19 računalnikov, dva tiskalnika in en monitor.

⁸⁹ Št. 15/2004/TP.

⁹⁰ Za nabavo 25 računalnikov in strežnika.

⁹¹ Št. NAB48/2004/08.

⁹² Za nabavo 29 računalnikov, en prenosni računalnik, osem laserskih printerjev in štiri barvne tiskalnike.

2.1.2.2.c Nabava vozil

Holding SŽ je ponudniku Avtotehna Vis d. o. o., Ljubljana oddal javna naročila za nabavo vozil⁹⁴ v skupni vrednosti 15.582 tisoč tolarjev kot naročila male vrednosti. Skupna vrednost teh naročil je presegla predpisani znesek 10.000 tisoč tolarjev za oddajo naročil male vrednosti, ki ga določa 124. člen ZJN-1.

2.1.2.2.d Merjenje in analiza porabe električne energije

Holding SŽ je za izvedbo projekta Energetsko merjenje 27. 8. 2003 izdal štiri sklepe o začetku postopkov oddaje javnih naročil male vrednosti:

- št. 04-O Dobava in montaža merilnih garnitur električne energije za šest lokomotiv v ocenjeni vrednosti 8.000 tisoč tolarjev,
- št. 05-O Izvedba informacijskega sistema za spremljanje porabe električne energije na vlečnih vozilih v ocenjeni vrednosti 9.000 tisoč tolarjev,
- št. 06-O Izvedba informacijskega sistema za izdelavo analiz porabe električne energije v Holdingu SŽ na SNEV v ocenjeni vrednosti 9.900 tisoč tolarjev,
- št. 07-O Izvedba informacijskega sistema za izdelavo dnevnih napovedi porabe električne energije v odvisnosti od železniškega prometa v ocenjeni vrednosti 9.500 tisoč tolarjev.

K oddaji ponudbe je povabil podjetje C&G, Genera Lynx, d. o. o., Ljubljana⁹⁵ (v postopku št. 05-O, 06-O, 07-O) in Elcond inženiring, d. o. o., Ljubljana (v postopku št. 04-O). V vseh postopkih oddaje naročila male vrednosti je bil izbran kot najugodnejši ponudnik C&G, s katerim je 22. 12. 2003 sklenil pogodbe v skupni vrednosti 34.392 tisoč tolarjev⁹⁶, ki presega predpisani znesek 10.000 tisoč tolarjev za oddajo naročil male vrednosti, ki ga določa 124. člen ZJN-1.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Zaradi želje po manjših stroških uvedbe sistema je izdelal ločene postopke javnega naročanja. Zaradi posebnosti tega projekta in posebnosti enosmerne mreže je želel spremljati stroške, ki nastajajo pri izvajanju posameznih projektov in ne celote. S tem načinom nastale stroške lažje razporedi na stroškovne nosilce in spremlja dobičkonosnost posameznih pogodb.

Holding SŽ bi moral izvesti javno naročilo po odprtem postopku po sklopih, s čimer bi dosegel iste cilje, kot jih navaja v pojasnilu.

⁹³ Z naročilnico 13. 2. 2004 v vrednosti 998 tisoč tolarjev pri ponudniku ITS Intertrade, d. o. o., Ljubljana, 15. 6. 2004 v vrednosti 712 tisoč tolarjev pri Atlantis, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: Atlantis), 1. 7. 2004 v vrednosti 966 tisoč tolarjev pri Atlantis, 8. 7. 2004 v vrednosti 778 tisoč tolarjev pri Atlantis in 4. 8. 2004 v vrednosti 753 tisoč tolarjev pri EMG, d. d., Žalec.

⁹⁴ 13. 4. 2004 vozilo Opel Meriva za 2.648 tisoč tolarjev, 21. 5. 2004 vozilo Opel Vivaro/Combi za 3.742 tisoč tolarjev, 13. 7. 2004 dve vozili Fiat Ducato za 9.192 tisoč tolarjev (brez DDV).

⁹⁵ V nadaljevanju: Genera Lynx.

⁹⁶ Pogodbe št. 68/03 v vrednosti 5.326 tisoč tolarjev (JNMV št. 04-O), št. 70/03 v vrednosti 9.356 tisoč tolarjev (JNMV št. 05-O), št. 67/03 v vrednosti 9.936 tisoč tolarjev (JNMV št. 06-O) in št. 69/03 v vrednosti 9.774 tisoč tolarjev (JNMV št. 07-O).

2.1.2.2.e Nadzorni center vodenja in upravljanja prometa ter elektroenergetike

Holding SŽ je za izdelavo nalog za projekt SP-8 Razvoj infrastrukture – Nadzorni center vodenja in upravljanja prometa ter elektroenergetike sklenil najmanj sedem pogodb v skupni vrednosti 10.500 tisoč tolarjev z I.A.P., Inštitut za avtomatizacijo procesov, d. o. o., Ljubljana⁹⁷. Holding SŽ je naročilo razdelil v več sklopov in ga oddal, ne da bi izvedel postopek javnega naročila. V letu 2004 so plačila dobavitelju znašala 10.500 tisoč tolarjev.

2.1.2.2.f Čelne pipe za tovarne vagoni

Holding SŽ je na podlagi izvedenega postopka oddaje naročila male vrednosti 15. 6. 2004 sklenil pogodbo za nabavo 1000 čelnih pip za tovarne vagoni z izbranim ponudnikom Toneli, d. o. o., Litija. Ta je ponudil pipe češkega proizvajalca⁹⁸ v vrednosti 15.228 tisoč tolarjev, ki je za 52 odstotkov preseгла ocenjeno vrednost predmeta javnega naročila (10.000 tisoč tolarjev) in predpisano vrednost v 124. členu ZJN-1 za oddajo naročil male vrednosti.

2.1.2.3 Načelo zagotavljanja konkurence in enakopravnosti ponudnikov

Holding SŽ je v javnem razpisu⁹⁹ 7. 11. 2003 za nabavo računalniške opreme v 11. točki razpisa zahteval kot pogoj za udeležbo od ponudnikov tudi finančno storitev - odobritev dolgoročnega kredita z naslednjimi pogoji: skupna doba vračanja z vključenim moratorijem pet let, moratorij eno leto, obrestna mera maksimalno do 5,5 odstotka (fiksna), odplačilo glavnice polletno, začetek odplačevanja šest mesecev po preteku moratorija, odplačilo obresti mesečno, stroški največ 0,1 odstotka od vrednosti kredita.

Izmed štirih prispelih ponudb je dve ponudbi izločil iz postopka ocenjevanja zaradi neizpolnjevanja razpisnih pogojev iz 11. točke razpisa¹⁰⁰. Izbral je ponudbo Atlantis in z njim 18. 2. 2004 sklenil pogodbo za nabavo računalniške opreme v vrednosti 38.583 tisoč tolarjev in obrestmi 8.418 tisoč tolarjev za petletni kredit dobavitelja, z enoletnim moratorijem.

Z objavo prej navedenih pogojev v zvezi s finančno storitvijo je ravnal v nasprotju z načelom zagotavljanja konkurence in načelom enakopravnosti ponudnikov po 5. in 7. členu ZJN-1. Ker se javno naročilo nanaša na dobavo računalniške opreme, je naročnik s pogojem pod točko 11¹⁰¹ ustvaril položaj, da ponudniki, ki ne opravljajo dejavnosti financiranja (oziroma kreditiranja), ne morejo enakopravno konkurirati v izbirnem postopku oziroma morajo za konkuriranje v postopku dobave računalniške opreme sodelovati z gospodarskimi subjekti, ki opravljajo dejavnost financiranja (kreditiranja). Pravila javnega

⁹⁷ V nadaljevanju: I.A.P.

⁹⁸ DAKO-CZ a.s., Češka.

⁹⁹ Objavljen v Uradnem listu RS, št. 107-108/03.

¹⁰⁰ En ponudnik je ponudil višje obresti glede na mejo v razpisni dokumentaciji do 5,5 odstotka, drugi pa je ponudil daljši kreditni rok - šest let.

¹⁰¹ Pogoj pod točko 11 in sam predmet javnega naročila – dobavo računalniške opreme namreč lahko izpolni le tisti ponudnik, ki je registriran za dejavnost prodaje in za dejavnost posredovanja kreditov.

naročanja ne dovoljujejo takšnih pogojev, ki izločujejo ponudbe brez opravičljivih razlogov ter preprečujejo konkurenco.

V obravnavanem primeru bi Holding SŽ moral objaviti javno naročilo po sklopih v skladu s 26. členom ZJN-1; en sklop bi zajemal naročilo računalniške opreme, drugi pa bi se nanašal na najem kredita. S tem bi omogočil konkuriranje več ponudnikom na področju računalniške opreme in več ponudnikom na področju kreditiranja, in ne le tistim, ki opravljajo obe dejavnosti hkrati. S tem bi lahko dosegel najbolj optimalne ponudbe za oba sklopa in zadostil načelu gospodarnosti po 4. členu ZJN-1.

Pojasnilo Holdinga SŽ

V letu 2003 je bil edini možni vir za nabavo računalniške opreme pridobitev kredita pri dobavitelju zaradi finančne situacije in likvidnostnih težav, saj je moral zagotoviti nemoteno poslovanje sistema Slovenskih železnic. Zadolževanje pri bankah v tem času ni bilo dovoljeno zaradi prezdolženosti.

2.1.2.4 Dolgoročno zagotavljanje pravnega varstva

Holding SŽ je 21. 12. 1992 sklenil pogodbo o medsebojnih razmerjih glede pravic in obveznosti pri dolgoročnem zagotavljanju pravnega varstva in 1. 3. 1995 aneks k pogodbi z Odvetniško pisarno Mitja Stražar in Niko Belopavlovič. Pogodba je sklenjena za nedoločen čas s triletnim odpovednim rokom. Holding SŽ je odvetniški pisarni v pogodbi določil brezplačno uporabo opremljenih poslovnih prostorov v I. nadstropju upravne stavbe na Kolodvorski 11 v Ljubljani, v izmeri 78 kvadratnih metrov. V letu 2004 je odvetniška pisarna zaračunala za 57.024 tisoč tolarjev opravljenih storitev.

Holding SŽ po uveljavitvi predpisov o javnem naročanju v letu 1997 ni zagotovil njihovega izvajanja in ni pridobil več ponudb za oceno in sprejem odločitve o oddaji naročila oziroma o priznanju sposobnosti najugodnejšemu ponudniku za pravne storitve, ki so določene v ZJN-1 v prilogi I B. Za te storitve velja bolj fleksibilen režim naročanja in zanje ni potrebno izvajati postopkov iz 17. člena ZJN-1; obvezna pa je uporaba skupnih pravil o tehničnih specifikacijah (31. do 40. člen ZJN-1) in pošiljanje izbire v objavo v skladu s 102. členom ZJN-1.

2.1.2.5 Oddaja naročil male vrednosti

Holding SŽ je oddal javna naročila male vrednosti v nasprotju z Navodilom za oddajo javnih naročil male vrednosti v skupni vrednosti 46.621 tisoč tolarjev, ker ni izvedel predpisanih postopkov oddaje naročil¹⁰² ali ni pridobil več konkurenčnih ponudb. S tem pri izbiri dobaviteljev blaga in storitev ni upošteval temeljnih načel javnega naročanja. Posamezne primere predstavljamo v nadaljevanju.

¹⁰² Ni izdal in sestavil predpisane dokumentacije (sklep o začetku postopka, poročilo o oddaji naročila, obvestilo o oddaji naročila, tehnične dokumentacije).

2.1.2.5.a Program Finplan

Poslovodstvo Holdinga SŽ je 6. 1. 2004 potrdilo predlog za nakup dveh uporabniških licenc programa Finplan 2002 in programa FinplanLink 2002 za učinkovitejšo delo v Kontrolingu in Ekonomiki, v vrednosti 6.000 evrov ter nakup pet letne vzdrževalne storitve po ceni 2.400 evrov na leto pri Ibisco, d. o. o., Ljubljana. S ponudnikom je 21. 1. 2004 sklenil petletno pogodbo v vrednosti 4.271 tisoč tolarjev.

Holding SŽ v postopku oddaje naročila ni pridobil več konkurenčnih ponudb v skladu z 2. členom Navodila za oddajo javnih naročil male vrednosti oziroma najmanj tri ponudbe, kot je določilo poslovodstvo s sklepom dne 4. 12. 2003.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Kmalu po uvedbi programske opreme SAP v letu 2002 je pričel raziskovati tržišče za programske rešitve poročevalskega sistema SAP za potrebe nadaljnjih obdelav in analiz ter za potrebe finančnih projekcij in vrednotenja projektov. Poištevovanja so pokazala, da so bili določeni produkti usmerjeni bolj v parcialne rešitve z bistveno manj možnostmi uporabe podatkov iz sistema SAP. Za nadaljnjo nadgradnjo je bil edini produkt, ki je bil sistematično razvit in je nudil tudi sistemsko podporo glede nadaljnjega razvoja programa, Finplan in FinplanLink, ki povezuje transakcijski sistem z orodjem Finplan.

2.1.2.5.b Oprema za vzdrževanje prog

Holding SŽ je 3. 4. 2003 pozval Kovinar, d. d., Novo mesto¹⁰³, naj odda enako ponudbo¹⁰⁴, kot jo je oddal po javnem razpisu v letu 2001¹⁰⁵, po katerem je bil 20. 2. 2002 izbran kot najugodnejši ponudnik in po katerem pogodbe o oddaji naročila nista sklenila. Kovinar je v dopisu potrdil enake cene za opremo, kot jih je ponudil v javnem razpisu v letu 2001. Holding SŽ je 27. 10. 2003 s ponudnikom sklenil pogodbo o nabavi opreme v vrednosti 5.785 tisoč tolarjev in pogodbo o kreditiranju¹⁰⁶ z obračunanimi obrestmi 609 tisoč tolarjev¹⁰⁷.

Holding SŽ bi moral za nabavo opreme in za finančno storitev izvesti predpisane postopke javnega naročanja v 12. do 14. členu Navodil za oddajo javnih naročil male vrednosti in pridobiti več konkurenčnih ponudb v skladu z 2. členom Navodil za oddajo javnih naročil male vrednosti, saj oddaja naročila po neizvedenem postopku javnega naročanja objavljenem v letu 2001 ne more biti pravilna podlaga za oddajo naročila v letu 2003.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Zaradi težke finančne situacije je bil podpis pogodbe po javnem razpisu v letu 2001 zadržan. Ponudnika je povabil k potrditvi ponudbe v letu 2003, ker predhodni razpis ni bil razveljavljen, zato tudi ni izvedel novega postopka javnega naročanja.

¹⁰³ V nadaljevanju: Kovinar.

¹⁰⁴ Za štiri stroje za rezanje tirnic, dva stroja za vrtanje tirnic in štiri dvigalka za tir 10 ton.

¹⁰⁵ Uradni list RS, št. 98-99/01 z dne 7. 12. 2001.

¹⁰⁶ Za obdobje treh let, z odplačilom v šestih polletnih obrokih, z obrestno mero 5 odstotkov in z zavarovanjem kredita s tremi menicami.

¹⁰⁷ Prikazana vrednost je preračunana v tolarje po tečaju iz pogodbe 221,7778 tolarja za en evro.

2.1.2.5.c Mnenja o nabavi novih lokomotiv

Holding SŽ je izdelavo neodvisnega mnenja o ustreznosti izbora ter upravičenosti nabave novih električnih lokomotiv ponudil šestim ponudnikom. Izdelavo mnenja je 26. 2. 2004 naročil pri TransCare AG, Nemčija, ki je zaračunal opravljeno storitev v znesku 4.089 tisoč tolarjev, pri fizični osebi (v njenem imenu je storitev zaračunalo podjetje I.A.P v znesku 2.240 tisoč tolarjev) in pri Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani, ki je zaračunala 1.605 tisoč tolarjev.

Holding SŽ je oddal naročilo v vrednosti 7.934 tisoč tolarjev trem ponudnikom, ne da bi izvedel postopek javnega naročila, ki ga določa 12. do 14. člen Navodila za oddajo javnega naročila male vrednosti, ker ni sestavil in izdal ustrezne dokumentacije in ni sklenil pogodb z izbranimi ponudniki. Poleg tega je družbi I.A.P. nakazal 2.240 tisoč tolarjev, čeprav za to ni imel verodostojne podlage v sklenjeni pogodbi.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Pridobitev neodvisnih mnenj je zahteval nadzorni svet. Ponudniki so bili pozvani neposredno. Pri pregledu ponudb in izbiri je sodeloval predsednik nadzornega sveta, posebno poročilo o izbiri ni bilo napisano. Izvajalci so mnenja izdelali na podlagi njegovega pisnega naročila.

2.1.2.5.d Analiza prostorskih zmogljivosti

Holding SŽ je 5. 7. 2004 sklenil neposredno pogodbo s Prometnim inštitutom Ljubljana v vrednosti 3.917 tisoč tolarjev za izdelavo Analize prostorskih zmogljivosti, ki so v lasti Holdinga SŽ, z možnostjo optimiranja, upravljanja in trženja prostora, kar ni v skladu s sklepom posloводства z dne 4. 12. 2003, ker za izdelavo analize ni pridobil vsaj treh ponudb.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Izdelava analize je bila oddana z neposredno pogodbo na podlagi 14. 6. 2000 sklenjene pogodbe o medsebojnih pravicah in obveznostih ter predhodne analize ponudnikove cene in ocene, da je Prometni inštitut poznavalec problematike in zato najprimernejši izdelovalec te analize.

2.1.2.5.e Priporočila za prilagoditev tehničnega in poslovnega informacijskega sistema

Holding SŽ je 15. 7. 2004 sklenil pogodbo s Prometnim inštitutom Ljubljana za izdelavo študije »Priporočila za prilagoditev tehničnega in poslovnega informacijskega sistema v skladu z zakonodajo in objavami UIC¹⁰⁸ ter prenova informacijskega sistema za spremljanje dela tovornih in blagovnih tokov« v vrednosti 5.417 tisoč tolarjev. Naročilo je oddal z neposredno pogodbo, ne da bi izvedel postopek javnega naročila, ki ga določa 12. do 14. člen Navodila o oddaji javnih naročil male vrednosti.

¹⁰⁸ The International Union of Railways, Paris, Francija.

2.1.2.5.f Energetsko svetovanje

Holding SŽ je v letu 2003 izvedel postopek oddaje javnega naročila za strokovno sodelovanje pri pripravi, izvajanju in spremljanju investicij ter za svetovanje, recenzije, ekspertna mnenja na področju projektov za znižanje stroškov električne energije v ocenjeni vrednosti 1.800 tisoč tolarjev. Izmed treh ponudb je izbral ponudbo C&G, ki je ponudil najnižjo ceno svetovalne ure (14.250 tolarjev na uro). Holding SŽ je z izbranim ponudnikom 21. 7. 2003 sklenil pogodbo, v kateri pa ni določil števila svetovalnih ur in ni opredelil obdobja za izvedbo svetovanja, kar ni v skladu s 13. členom Navodila za oddajo javnih naročil male vrednosti, saj ni določil predmeta javnega naročila. C&G je v letu 2004 zaračunal svetovalne storitve v znesku 3.420 tisoč tolarjev, kar za 90 odstotkov ali za 1.620 tisoč tolarjev presega načrtovano vrednost naročila, kot je bila določena ob sklenitvi pogodbe.

2.1.2.5.g Svetovanje pri zadolžitvi – Eurofima¹⁰⁹

Holding SŽ je 24. 8. 2004 z družbo Consulta, d. o. o., Ljubljana¹¹⁰ sklenil pogodbo o poslovnem svetovanju v postopku zadolžitve pri Eurofimi v zvezi z nakupom dvajsetih novih električnih lokomotiv¹¹¹. Pogodba določa, da izvajalec poslovno svetovanje izvaja v obliki pisnih strokovnih mnenj in druge finančne relevantne dokumentacije, ustnega svetovanja na posvetovalnih sestankih, strokovnih nasvetov na sestankih, strokovnega svetovanja po telefonu in v drugih splošno priznanih oblikah svetovanja. Družba Consulta je 29. 9. 2004 zaračunala 100 svetovalnih ur v vrednosti 4.796 tisoč tolarjev. Holding SŽ je naročilo oddal v nasprotju s sklepom posloводства z dne 4. 12. 2003, ker za izvajanje svetovalnih storitev ni pridobil vsaj treh ponudb.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Družba Consulta svetuje v zvezi z novim zadolževanjem pri Eurofimi že od leta 2000 oziroma od samega začetka, ko se je pojavila potreba in upravičenost nabave novih lokomotiv. Prav zaradi dobrega poznavanja težav z Eurofimo in kontinuitete posla glede pogodbe, sklenjene z Eurofimo in izdaje državnega poročila za zavarovanje kredita, se je vodstvo odločilo, da se za svetovalca najame ta družba.

2.1.2.5.h Svetovalne storitve – refinanciranje kreditnih obveznosti

Holding SŽ je v skladu z 9. členom Uredbe o pogojih in postopkih zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah¹¹² za neodvisnega pravnega svetovalca imenoval družbo Iustica, Družba za pravne raziskave, d. o. o., Ljubljana¹¹³ in VIP Consulting, d. o. o., Ljubljana¹¹⁴.

Z družbo Iustica je 30. 6. 2004 sklenil pogodbo o poslovnem sodelovanju do zaključka izvedbe refinanciranja obstoječih kreditov, predvidoma do 30. 9. 2004, za petnajst svetovalnih ur na mesec po 200 evrov na uro. Ponudnik je izdelal dve mnenji: o zadolževanju in o refinanciranju obstoječih kreditnih obveznosti.

¹⁰⁹ European Company for the Financing of Railroad Rolling Stock, Basel, Švica.

¹¹⁰ V nadaljevanju: Consulta.

¹¹¹ Za največ 100 svetovalnih ur po 200 evrov.

¹¹² Uradni list RS, št. 23/04.

¹¹³ V nadaljevanju: Iustica.

¹¹⁴ V nadaljevanju: VIP Consulting.

V letu 2004 je zaračunal svetovalne storitve skupaj za 3.451 tisoč tolarjev.

Z družbo VIP Consulting je 1. 11. 2003 sklenil pogodbo o poslovnem sodelovanju za bančno – finančno svetovanje za dvajset svetovalnih ur na mesec po 100 evrov. K pogodbi je 30. 6. 2004 sklenil dodatek št. 1 za finančno svetovanje pri postopkih refinanciranja – prestrukturiranja obstoječih kreditov¹¹⁵. VIP Consulting je izdelal poročilo o zadolževanju Holdinga SŽ in v letu 2004 zaračunal svetovalne storitve skupaj za 5.251 tisoč tolarjev.

Holding SŽ je 30. 6. 2004 oddal javno naročilo - svetovalne storitve pri prestrukturiranju kreditov družbi Iustica in VIP Consulting, ne da bi izvedel postopek o javnem naročanju, kar ni v skladu z 12. do 14. členom Navodila o oddaji javnih naročil male vrednosti. Poleg tega je z VIP Consulting sklenil pogodbo o poslovnem sodelovanju za nedoločen čas, kar je v nasprotju s temeljnimi načeli iz ZJN-1, predvsem načelom transparentnosti porabe javnih sredstev, ki ga določa 6. člen ZJN-1.

Pojasnilo Holdinga SŽ

V zvezi s poslom z Eurofimo je bil izpostavljen problem, ali je potrebno za zavarovanje kredita pridobiti državno poročstvo ali ne. Ker je Iustica specializirana za posle, sklenjene po mednarodnih pogodbah, se je odločil, da se najame za svetovalca pri refinanciranju obstoječih kreditov.

2.1.2.5.i Ponatis strateškega načrta Nova smer

Holding SŽ je naročil tiskanje strateškega načrta Nova smer v slovenskem in angleškem jeziku na podlagi ponudbe Pristop, d. o. o., Ljubljana¹¹⁶. Ponudnik mu je zaračunal¹¹⁷ opravljeno tiskanje v skupni vrednosti 1.770 tisoč tolarjev. Naročilo je oddal v nasprotju s sklepom poslovodstva z dne 4. 12. 2003, ker za izvedbo tiskanja ni pridobil vsaj treh ponudb.

2.1.2.5.j Izdelava spletnega mesta

Holding SŽ je 12. 10. 2003 po izvedenem postopku naročila male vrednosti sklenil pogodbo za izdelavo načrta prenove spletnega mesta v vrednosti 4.728 tisoč tolarjev s ponudnikom Renderspace, d. o. o., Ljubljana¹¹⁸. S tem ponudnikom je 7. 5. 2004 sklenil še pogodbo za izdelavo spletnega mesta v vrednosti 4.221 tisoč tolarjev, kar ni v skladu s sklepom poslovodstva z dne 4. 12. 2004, ker ni pridobil vsaj treh ponudb.

2.1.2.6 Druge ugotovitve

Pri preveritvi postopkov javnih naročil smo v dveh primerih ugotovili neskladnosti pri izvedbi javnih naročil, ker Holding SŽ ni upošteval pogodbenih določil in je porabil več sredstev, kot so dovoljevale

¹¹⁵ Za 10 svetovalnih ur na mesec po 100 evrov do 30. 9. 2004 oziroma do zaključka prestrukturiranja kreditov.

¹¹⁶ V nadaljevanju: Pristop.

¹¹⁷ Po računu št. 20040948 z dne 29. 2. 2004 v vrednosti 660 tisoč tolarjev in št. 20043798 z dne 15. 6. 2004 v vrednosti 1.110 tisoč tolarjev.

¹¹⁸ V nadaljevanju: Renderspace.

sklenjene pogodbe po izvedenem postopku javnega naročila male vrednosti, kar ni v skladu z načelom transparentnosti porabe javnih sredstev, ki ga določa 6. člen ZJN-1. Ta dva primera predstavljamo v nadaljevanju.

2.1.2.6.a Komunikacijska podpora poslovodstvu

Holding SŽ je 9. 4. 2004 sklenil pogodbo¹¹⁹ o izvajanju komunikacijske podpore poslovodstvu in spremljanje medijskih objav z družbo Pristop, na podlagi izvedenega postopka oddaje javnega naročila male vrednosti. V pogodbi je določen mesečni pavšalni znesek 577 tisoč tolarjev, od tega znaša svetovanje 375 tisoč tolarjev in medijsko spremljanje objav 202 tisoč tolarjev. Ugotovili smo, da je Holding SŽ poleg mesečnega pavšala za november evidentiral in plačal zaračunane dodatne stroške svetovanja za november v vrednosti 907 tisoč tolarjev, kar ni v skladu s pogodbo, ki dodatnih del ne določa.

2.1.2.6.b Predinvesticijska študija za Potniški center Ljubljana

Holding SŽ je 29. 7. 2003 izdal sklep o začetku oddaje javnega naročila male vrednosti za izdelavo predinvesticijske študije »Potniški center Ljubljana« in k oddaji ponudbe povabil dva ponudnika¹²⁰. Izbral je ponudnika Prvinvest¹²¹ in z njim 2. 10. 2003 sklenil pogodbo v vrednosti 4.500 tisoč tolarjev (z DDV). Ugotovili smo, da je Holding SŽ za izdelavo študije plačal 5.800 tisoč tolarjev, kar je za 1.300 tisoč tolarjev več, kot je bilo dogovorjeno v pogodbi.

2.1.3 Obračunavanje in izplačevanje plač in drugih osebnih prejemkov

V letu 2004 so stroški dela Holdinga SŽ znašali 38.212.930 tisoč tolarjev ali 2 odstotka več kot v letu 2003. Če se ne upoštevajo zaračunane medsebojne storitve med Holdingom SŽ in novimi družbami, so stroški dela v letu 2004 znašali 58 odstotkov poslovnih odhodkov vseh družb.

Tabela 5: Stroški dela v letu 2004

Št.	Vrsta stroška	Leto 2004	Leto 2003	Indeks
		v tisoč tolarjih	v tisoč tolarjih	2004/2003
1.	Plače in nadomestila	27.673.264	26.859.666	103
2.	Stroški socialnih zavarovanj:	5.553.017	5.410.907	103
	• stroški pokojninskih zavarovanj	1.078.758	1.031.634	105
	• drugi stroški socialnih zavarovanj	4.474.259	4.379.273	102
3.	Drugi stroški dela	4.986.649	5.311.512	94
4.	Skupaj stroški dela (1) –(3)	38.212.930	37.582.085	102

Vir: Letno poročilo za 2004 Holdinga SŽ.

¹¹⁹ Št. 160/07/04.

¹²⁰ Prvinvest, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: Prviinvest) in Prometni inštitut Ljubljana.

¹²¹ 10. 9. 2002 je izdelal Predlog za nadaljevanje projekta Potniški center Ljubljana.

V tabeli 6 predstavljamo obračunane stroške dela v letu 2004 po dejavnostih oziroma organizacijskih enotah Holdinga SŽ.

Tabela 6: Stroški dela v letu 2004 po organizacijskih enotah

Št.	Področje dela	Znesek v tisoč tolarjih	Delež v odstotkih
1.	Tovorni promet	8.303.766	22
2.	Potniški promet	2.958.744	8
3.	Infrastruktura	14.117.985	37
	• Vodenje prometa	6.488.292	17
	• Vzdrževanje JI	7.629.693	20
4.	Holding	12.832.435	34
	• Vleka in TVD	10.168.772	27
	• Nepremičnine	109.783	0
	• Službe Holdinga	2.553.880	7
5.	Skupaj stroški dela (1)-(4)	38.212.930	100

Vir: glavna knjiga Holding SŽ.

Obračun stroškov dela je v letu 2004 temeljil na Kolektivni pogodbi za dejavnost železniškega prometa¹²², ZDR, Zakonu o izvajanju dogovora o politiki plač za obdobje 2002 - 2004¹²³, Zakonu o izvajanju dogovora o politiki plač v zasebnem sektorju v obdobju 2004-2005¹²⁴ in Zakonu o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov¹²⁵ ter internih aktih.

2.1.3.1 Plače posloводства in vodilnih delavcev

V letu 2004 je bilo v Holdingu SŽ zaposlenih trideset delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi na podlagi sklenjenih pogodb o zaposlitvi v skladu z ZDR, Odlokom o preoblikovanju SŽ in Sklepa Vlade RS o priporočilih predstavnikom Republike Slovenije v nadzornih svetih gospodarskih družb, katerih večinska lastnica je Republika Slovenija pri sklepanju pogodb o zaposlitvi direktorjev¹²⁶. S člani posloводства je sklenil predsednik nadzornega sveta pogodbe o zaposlitvi. Z ostalimi delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi so pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas sklenili člani posloводства, glede na področje dela, za katero so bili zadolženi. Pri tem so bili dolžni upoštevati Pravilnik o pogojih in načinu

¹²² Uradni list RS, št. 69/94, 11/95, 34/96, 56/00, 67/01, v nadaljevanju: KPDŽP.

¹²³ Uradni list RS, št. 59/02.

¹²⁴ Uradni list RS, št. 70/04.

¹²⁵ Uradni list RS, št. 87/97, 9/98, 48/01.

¹²⁶ Sklep št. 102-01/98-1 sprejet 16. 7. 1998 na 70. seji Vlade RS in sprememba in dopolnitev tega sklepa 11. 4. 2002.

sklepanja individualnih pogodb v družbi¹²⁷. Stroški plač delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi so v letu 2004 znašali 420.541 tisoč tolarjev ali 1,1 odstotka vseh stroškov dela; od tega so osnovne plače znašale 375.697 tisoč tolarjev, dodatek za delovno dobo 40.323 tisoč tolarjev in delovna uspešnost oziroma stimulatívni del plače 4.522 tisoč tolarjev.

2.1.3.1.1 Osnovna plača

V pogodbi o zaposlitvi je osnovna plača generalnega direktorja določena v višini aritmetične sredine povprečne plače v Republiki Sloveniji, izplačane v preteklem letu, in povprečne plače v dejavnosti, izplačane v predpreteklem mesecu, pomnožene z mnogokratnikom 6. Osnovna plača ostalih delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi je v pogodbah o zaposlitvi za določen odstotek nižana osnovna plača generalnega direktorja.

Poslovodstvo je 2. 10. 2003 sprejelo Pravilnik o pogojih in način sklepanja individualnih pogodb v družbi¹²⁸, ki med drugim določa, da lahko znaša odstotek plače izvršnih direktorjev od 60 – 90 odstotkov plače generalnega direktorja. Istega dne (2. 10. 2003) je poslovodstvo določilo, da se zgornji okvirni odstotek plače poveča na 95 odstotkov pri delovnem mestu izvršni direktor za tovorni promet in izvršni direktor za nabavo in investicije, dokler ti mesti zasedata S. Ž. in I. Š.; poleg tega je enako spremembo določilo 9. 9. 2004 za delovno mesto izvršni direktor za ekonomiko, dokler to delovno mesto zaseda M. K. Generalni direktor je v pogodbi o zaposlitvi izvršnega direktorja področja tovorni promet, izvršnega direktorja za nabavo in investicije ter izvršnega direktorja za ekonomiko določil osnovno plačo v višini 95 odstotkov osnovne plače generalnega direktorja, ostalim izvršnim direktorjem pa od 60 do 85 odstotkov.

Holding SŽ je kljub sprejetemu pravilniku prilagajal višino osnovnih plač določenim posameznikom in s sklepi poslovodstva obšel določbe sprejetega pravilnika.

2.1.3.1.2 Stimulatívni del plače

Pravilnik o pogojih in načinu sklepanja individualnih pogodb v družbi in individualne pogodbe o zaposlitvi določajo, da se lahko stimulatívni del plače določa v razponu od +10 odstotkov do -10 odstotkov plače, pri čemer se upošteva dosežen rezultat posameznika, organizacijske enote, ki jo vodi, in družbe kot celote, v preteklih treh mesecih. Generalni direktor je izdal nalog za izplačilo stimulacije izvršni direktorici za ekonomiko v višini 10 odstotkov od 1. 1. 2004 do preklica in izvršnemu direktorju področja tovorni promet v višini 10 odstotkov od 1. 7. 2004 dalje. Namestnik generalnega direktorja je izdal sklep za izplačilo stimulacije izvršnemu direktorju za nabavo in investicije, za preteklo trimesečno obdobje od novembra 2003 do januarja 2004 v višini 10 odstotkov osnovne plače, s tem da stimulacija pripada imenovanemu tudi v naslednjih trimesečnih obdobjih do preklica.

Holding SŽ je v letu 2004 obračunal in izplačal stimulatívni del plače izvršni direktorici za ekonomiko v skupni vrednosti 1.779 tisoč tolarjev, izvršnemu direktorju za tovorni promet v skupni vrednosti 919 tisoč

¹²⁷ Št. 1.1616/03 sprejet 2. 10. 2003 in velja od 1. 10. 2003.

¹²⁸ Sklep št. 843, 44. seja poslovodstva 2. 10. 2003; pravilnik velja od 1. 10. 2003.

tolarjev in izvršnemu direktorju za nabavo in investicije v skupni vrednosti 1.823 tisoč tolarjev. Obračunani in izplačani stimulatívni del plače ni presegele 10 odstotkov letne plače posameznega izvršnega direktorja.

2.1.3.1.3 Pogodbe o uporabi službenega vozila

Generalni direktor je sklenil z namestnikom (5. 1. 2004) in z izvršno direktorico za ekonomiko (8. 12. 2003) pogodbi o uporabi službenega avtomobila, ki določata, da se Holding SŽ obvezuje na podlagi računov plačati vse stroške goriva, maziva in druge stroške za uporabo osebnega avtomobila v službene in zasebne namene ter preneha plačevati uporabniku povračilo stroškov prevoza na delo¹²⁹.

Ugotovili smo, da Holding SŽ ni ravnal v skladu s 17. členom Zakona o dohodnini, ker delavcema ni pravilno obračunal bonitete za uporabo službenega vozila, saj je znesek bonitete znižal za znesek povračil stroškov prevoza na delo in z dela, čeprav je delavcema v celoti pokrival stroške goriva in jima ni povrnil stroškov prevoza na delo in z dela. Delavcema je v letu 2004 obračunal prenizko boniteto skupaj za 2.075 tisoč tolarjev.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Obračunano boniteto za uporabo službenega vozila je zniževal za stroške prevoza na delo in z dela glede na objavljen članek v reviji Gospodarski vestnik, št. 129 z dne 6. 10. 2003.

Ukrep Holdinga SŽ

V letu 2005 je Holding SŽ delavcema prenehal zniževati boniteto za znesek povračila stroškov prevoza na delo in z dela na podlagi novega Zakona o dohodnini¹³⁰, ki natančneje določa način ugotavljanja višine bonitete za uporabo vozila v zasebne namene.

2.1.3.2 Prevoz na delo in vozne olajšave

Holding SŽ zagotavlja delavcem v skladu z 236. členom KPDŽP brezplačni prevoz na delo in z dela z vlakom. Delavcu, ki nima možnosti potovanja z vlakom, zagotovi povračilo dejanskih stroškov, ki jih je imel s prevozom na delo in z dela z drugim javnimi prevoznimi sredstvi. Delavcu, ki nima možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi in za to uporablja lastni prevoz, izplača povračilo v višini 15 odstotkov od cene motornega bencina 98 oktanov v Republiki Sloveniji za vsak prevoženi kilometer.

¹²⁹ V zvezi z obračunavanjem bonitet za uporabo službenega vozila je Davčna uprava Republike Slovenije 3. 12. 2000 objavila pojasnilo št. 416-1/00, ki določa, da se delavcu, ki uporablja službeno osebno vozilo tudi v zasebne namene ter mu delodajalec v celoti krije stroške goriva, ne poravnava pa mu povračil stroškov za prevoz na delo in z dela, ki bi jih delavec prejemal v skladu z aktom delodajalca, osnova za obračun bonitete iz 5. točke 17. člena Zakona o dohodnini, Uradni list RS, št. 71/93, 2/94-popr., 7/95, 44/96 118/03 ne zmanjšuje za mesečni znesek povračil stroškov prevoza na delo in z dela.

¹³⁰ Uradni list RS, št. 54/04, 56/04-popr., 62/04, 63/04, 80/04 in 139/03; Zdoh-1, ki se uporablja od 1. 1. 2005.

Poleg tega je v Pravilniku o prevozih železniških delavcev in upokojencev¹³¹ določil vrste vozovnic po pavšalni ceni in pogoje ter način pridobitve ugodnosti pri prevozih železniških delavcev, upokojencev in njihovih družinskih članov, predstavnikov državnih organov, predstavnikov tujih železniških uprav, vojnih veteranov in poslovnih partnerjev. Ta pravilnik velja za vse delavce Holdinga SŽ in za delavce družb in zavodov, v katerih ima Holding SŽ večinski delež. Vrste vozovnic in njihove pavšalne cene določa poslovodstvo. V Prilogi 3 predstavljamo vrste in cene vozovnic, ki so veljale za obračun stroškov in prihodkov v letu 2004.

Holding SŽ je predložil naslednje podatke o številu izdanih vozovnic v letu 2004: 2842 vozovnic SP-2¹³², 15147 vozovnic SP-5¹³³, 4450 vozovnic FIP¹³⁴ in 13 brezplačnih vozovnic SP-3 za vodilne delavce¹³⁵. Podatkov o številu vozovnic, ki so bile izdane tretjim osebam¹³⁶ Holding SŽ ni predložil.

2.1.3.2.a Holding SŽ je v internem aktu oziroma v Pravilniku o prevozih železniških delavcev in upokojencev za svoje delavce določil prevozne ugodnosti (bonitete) – brezplačne vozovnice in vozovnice z voznimi olajšavami, za kar je imel podlago v četrtem odstavku 11. člena Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu, ki prevozniku dopušča podeljevanje brezplačnih vozovnic kot boniteto.

Ugotovili smo, da delavcem - uporabnikom brezplačnih vozovnic in voznih olajšav po Pravilniku o prevozih železniških delavcev in upokojencev, ni obračunal bonitete oziroma jim ni povečal osnove za obračun prispevkov za socialno varnost in davka od osebnih prejemkov za brezplačne prevoze in olajšave za razliko med plačano ceno uporabnika in primerljivo ceno v Potniški tarifi Slovenske železnice¹³⁷. S tem je ravnal v nasprotju s 3. členom Zakona o prispevkih za socialno varnost¹³⁸ ter 17. in 18. členom Zakona o dohodnini, ki določata, da se v osnovo za obračun prispevkov oziroma za 25 odstotni davek od osebnih prejemkov všteva znesek popustov (boniteta), ki jih delodajalec da delavcu na svoje proizvode, trgovsko

¹³¹ Oznaka št. 610; objavljen v internem glasilu Slovenske železnice – Uradne objave št. 8 dne 29. 11. 1996; velja od 1. 1. 1997.

¹³² Vozovnica za neomejeno število voženj; velja za vse delavce v poslovnem sistemu Slovenske železnice; letna pavšalna cena 18 tisoč tolarjev.

¹³³ Vozovnica za 14 voženj (za dve brezplačni vožnji in 12 voženj s 75-odstotnim popustom) se izdaja družinskim članom železničarjev, železniškimi upokojencem in njihovim družinskim članom.

¹³⁴ Vozovnica za mednarodne vožnje s 50-odstotnim popustom v državah, s katero je sklenjen sporazum ter s 75-odstotnim popustom za vožnje v Republiki Hrvaški.

¹³⁵ Brezplačna vozovnica za neomejeno število voženj.

¹³⁶ Delavci odvisnih družb, njihovi družinski člani in upokojenci; predstavniki državnih organov, predstavniki tujih železniških uprav, vojni veterani, poslovni partnerji.

¹³⁷ Ki je akt prevoznika z oznako ST 700 in ga določi v soglasju z Vlado RS. Sestavljena je iz I. dela – Prevozni pogoji (ST 700.01), II. dela – Popusti (ST 700.02), III. dela – Imenik železniških postaj in Daljinar za prevoz potnikov na progah SŽ (ST 700.03) in IV. dela – Cene prevozov, prevozni stavki, dodatki in nadomestila (ST 700.04), ki določa cene prevozov diferencirano po kategoriji uporabnikov, količini opravljenih storitev (potniški kilometri) ter rednosti njihove uporabe. Glede na vozno razdaljo in vrsto vlaka določa cene brez popusta, cene s popustom (od 20 – 75 odstotkov), cene splošne mesečne in tedenske vozovnice, cene študentske in dijaške mesečne vozovnice, cene relacijske letne vozovnice, cene letne pavšalne vozovnice za vse proge, cene prevozov z vlaki ICS, cene za prevoz avtomobilov ter posebne cene in dodatke, doplačila in cene prodajnih obrazcev.

¹³⁸ Uradni list RS, št. 5/96, 34/96, 3/98, 81/00, 97/01.

blago in storitve. Bonitete za trinajst delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, ki so prejeli brezplačne vozovnice SP-3, so skupaj znašale 7.488 tisoč tolarjev¹³⁹.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Brezplačne vozovnice so bile izdane januarja 2004 in so bile ovrednotene na 5.000 tolarjev. Izdajo brezplačnih vozovnic se je štelo kot darilo in se zato ni vštelo v osnovo za davek od osebnih prejemkov, ker vrednost vozovnic ni preseгла 5 odstotkov povprečne plače v Republiki Sloveniji za predpretekli mesec.

2.1.3.2.b Za izdajo brezplačnih vozovnic in vozovnic z voznimi olajšavami po pavšalni ceni drugim osebam oziroma osebam, ki niso delavci Holdinga SŽ, Holding SŽ ni imel pravne podlage v zakonu ali v podzakonskem aktu iz drugega odstavka 9. člena Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu¹⁴⁰, saj ta še ni bil izdan. Glede na določila drugega odstavka 9. člena Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu, ki določa, da lahko država z zakonom ali podzakonskim aktom določenim skupinam potnikov zagotovi prevozne storitve pod ugodnejšimi pogoji, bi morala Vlada RS oziroma pristojno ministrstvo v ustreznem aktu za določene skupine potnikov določiti vozne ugodnosti, ne pa poslovodstvo Holdinga SŽ v internem aktu.

S tem, ko je Holding SŽ opravljal prevoze potnikov - drugih oseb, ki niso delavci Holdinga SŽ, z voznimi olajšavami po Pravilniku o prevozih železniških delavcev in upokojenecv, je ravnal v nasprotju s 7. in 11. členom Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu, ki za prevoz potnikov v notranjem železniškem prometu določata uporabo tarifne obveznosti – Potniška tarifa Slovenske železnice.

2.1.3.3 Del plače za uspešnost poslovanja

Holding SŽ in odvisni družbi (Centralne delavnice, SŽ-ŽIP) so 18. 1. 2005 s sindikati sklenili Dogovor o izplačilu dela plače za uspešnost poslovanja v letu 2004 (v nadaljevanju: dogovor o izplačilu) na podlagi 228. člena KPDŽP, ki določa, da delodajalec in sindikati določijo kriterije in višino tega dela plače s posebnim aktom. Dogovor o izplačilu kot kriterij za uspešnost poslovanja določa pozitivni čisti rezultat, rast prevoženih neto tonskih kilometrov in rast potniških kilometrov na zaposlenega v obdobju od januarja do septembra leta 2004 v primerjavi z obdobjem od januarja do septembra leta 2003 ter del plače za uspešnost poslovanja v vrednosti 30 tisoč tolarjev na delavca. Skupna vrednost obračunane in 21. 1. 2005 izplačane plače za uspešnost poslovanja je znašala 246.037 tisoč tolarjev.

2.1.3.4 Ponareditev diplom

Holding SŽ je v letu 2004 preveril verodostojnost vseh diplom za delavce s VI., VII., VIII. in IX. stopnjo izobrazbe. Ugotovil je štiri ponareditve diplom in sprejel ukrepe za odpoved pogodb o zaposlitvi z delavci, ki so ponaredili diplome. Diplom je ponaredil tudi delavec s posebnimi pooblastili in odgovornostmi - generalni sekretar Holdinga SŽ, ki mu je bila pogodba o zaposlitvi odpovedana v januarju leta 2005.

¹³⁹ Je cena letne vozovnice po pavšalni ceni za vse proge 576 tisoč tolarjev za 13 delavcev.

¹⁴⁰ Uradni list RS, št. 12/01.

2.1.4 Financiranje dejavnosti iz državnega proračuna

Financiranje javnih gospodarskih služb iz državnega proračuna je opredeljeno v 22. členu ZZelP. Ta določa, da se sredstva za izvajanje javne gospodarske službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu zagotavljajo s prodajo storitev in iz državnega proračuna. Določa tudi, da država zagotavlja sredstva za vzdrževanje in modernizacijo obstoječe javne železniške infrastrukture in vodenje prometa na njej iz državnega proračuna in iz drugih virov, če tako določa zakon, in da za graditve nove javne železniške infrastrukture država zagotavlja sredstva iz državnega proračuna, lahko pa se zagotovijo tudi s sredstvi vlaganj domačih ali tujih oseb in iz drugih virov v skladu z zakonom.

Poleg tega lahko Republika Slovenija zagotavlja iz državnega proračuna sredstva za nadomestila stroškov prevoznikom, ki izvajajo prevoz potnikov v mednarodnem železniškem prometu in prevoz blaga v notranjem in mednarodnem železniškem prometu (4. člen ZZelP).

Prevoznik lahko opravlja vožnjo na javni železniški infrastrukturi le, če mu je dodeljena vlakovna pot, kot določa 15. člen ZZelP, ki tudi opredeljuje plačilo za uporabo javne železniške infrastrukture, t. i. uporabnino, in je namenjena za kritje stroškov vzdrževanja železniške infrastrukture. Natančneje določa način določanja vlakovnih poti in uporabnino Uredba o dodeljevanju vlakovnih poti in uporabnini na javni železniški infrastrukturi¹⁴¹. Vlada RS je v prehodnih določbah te uredbe določila, da uporabnino plačuje javno podjetje SŽ, d. d. najpozneje do izvedbe reorganizacije javnega podjetja oziroma do vstopa v Evropsko unijo. V letu 2004 je s sklepom določila, da Holding SŽ plača uporabnino v vrednosti 50.000 tisoč tolarjev iz prihodkov tovarne dejavnosti.

V tabeli 7 prikazujemo prejeta sredstva za posamezne namene iz državnega proračuna, na podlagi sklenjenih pogodb o financiranju gospodarskih javnih služb in o financiranju kadrovskega prestrukturiranja v letih 2003 in 2004, ki jih je Holding SŽ sklenil z AŽP.

Tabela 7: Prejeta sredstva po namenih iz državnega proračuna v letih 2003 in 2004

Namen	Leto 2003 v tisoč tolarjih	Leto 2004 v tisoč tolarjih	Indeks 2004/2003
Tekoče vzdrževanje javne infrastrukture	11.119.493	10.737.473	97
Investicijsko vzdrževanje infrastrukture	769.249		
Subvencije za potniški promet	8.673.538	8.214.969	95
Subvencije za tovarni promet	769.576		
Vodenje prometa	6.750.000	7.159.703	106
Provizija za upravljanje JŽI ¹⁴²	22.644	142.525	629
Financiranje kulturnega programa	56		
Kadrovsko prestrukturiranje delavcev		1.185.000	
SKUPAJ	28.104.556	27.439.670	98

Vir: letni poročili Holdinga SŽ za leti 2003 in 2004.

¹⁴¹ Uradni list RS, št. 26/01, 91/01.

¹⁴² Javna železniška infrastruktura.

V nadaljevanju obravnavamo izkazane prihodke iz državnega proračuna od 1. 7. 2004 kot prihodke Holdinga SŽ, ki je tudi po vpisu novih družb v sodni register opravljal dejavnosti železniškega prometa, vodenja prometa in vzdrževanja JŽI, čeprav so jih v računovodskih izkazih izkazale nove odvisne družbe.

2.1.4.1 Tekoče vzdrževanje javne infrastrukture

Holding SŽ in AŽP sta sklenila pogodbi o načinu opravljanja obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture v skupni vrednosti 10.316.000 tisoč tolarjev¹⁴³, ki določata izstavljanje mesečnih situacij in obračun za pretekli mesec po normativih dela in glede na porabljen material ter po veljavnih cenikih za izdelavne ure in material. Poleg tega sta 14. 7. 2004 sklenila pogodbo o upravljanju, vodenju in izvedbi vzdrževalnih del na potniških postajah in postajališčih v znesku 781.473 tisoč tolarjev. V skladu s to pogodbo je Holding SŽ 14. 7. 2004 zaračunal opravljena dela v obdobju od januarja do junija 2004 v znesku 377.623 tisoč tolarjev, do konca leta pa je mesečno zaračunaval opravljeno delo in skupaj zaračunal pogodbeno vrednost 781.473 tisoč tolarjev.

Holding SŽ je v izdanih mesečnih začasnih situacijah obračunal opravljena dela po pogodbi o načinu opravljanja obvezne gospodarske javne službe vzdrževanja javne železniške infrastrukture v skupni vrednosti 10.577.609 tisoč tolarjev, v končni situaciji, izdani 25. 2. 2005, pa v vrednosti 10.972.806 tisoč tolarjev. Ne glede na vrednost opravljenih del je v poslovnih knjigah izkazal prihodke v višini prejetih plačil v skupni vrednosti 9.956.000 tisoč tolarjev, kar je za 360.000 tisoč tolarjev manj od pogodbene vrednosti 10.316.000 tisoč tolarjev.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Izvršni direktor infrastrukture je pojasnil, da je Holding SŽ izkazal za 360.000 tisoč tolarjev manj prihodkov od pogodbene vrednosti, ker je naročnik (AŽP) predvidena dela v 2. členu pogodbe za meritve JŽI oddal drugemu izvajalcu.

2.1.4.2 Subvencije za potniški promet

Holding SŽ in AŽP sta v letu 2004 sklenila dve pogodbi o izvajanju obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu na podlagi 35. člena ZZelP: prvo 13. 2. 2004 v vrednosti 2.162.678 tisoč tolarjev za obdobje od 1. 1. do 31. 3. 2004, drugo pa 13. 5. 2004 v vrednosti 6.052.322 tisoč tolarjev za obdobje od 1. 4. do 31. 12. 2004. Vrednost pogodb je zmnožek nadomestila 12,72 tolarja za prevožen potniški kilometer in števila ocenjenih potniških kilometrov oziroma subvencija za pokrivanje dela stroškov storitev notranjega železniškega prometa po veljavnem voznem redu, kar določa 11. člen Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu. Skupna vrednost pogodb znaša 8.214.969 tisoč tolarjev za subvencioniranje 646.001.000 pričakovanih potniških kilometrov po 12,72 tolarja ali za prepeljanih 14.372.090 potnikov. Razmerje med pričakovanimi potniškimi kilometri in prepeljanimi potniki v pogodbi je 45 potniških kilometrov na enega potnika.

¹⁴³ V pogodbi za obdobje od 1.1. do 31. 3. 2004 so določena dela v vrednosti 2.350.000 tisoč tolarjev; v pogodbi za obdobje od aprila do decembra 2004 v vrednosti 7.266.000 tisoč tolarjev in v aneksu k pogodbi v vrednosti 700.000 tisoč tolarjev.

Holding SŽ je v letu 2004 v notranjem potniškem prometu prepeljal 13.985.144 potnikov in opravil 647.715.970 potniških kilometrov. Na podlagi 11. člena Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu je bil upravičen do nadomestila oziroma do subvencij za opravljenih 647.173.330 potniških kilometrov v vrednosti 8.229.908 tisoč tolarjev za prepeljanih 13.958.834 potnikov. Glede na dogovorjeno vrednost v pogodbi z AŽP pa je iz državnega proračuna prejel nadomestilo oziroma subvencije v skupni vrednosti 8.214.969 tisoč tolarjev.

2.1.4.2.a Pri preveritvi začasnih situacij in končne situacije za leto 2004, v katerih je Holding SŽ obračunal opravljene potniške kilometre, smo ugotovili, da Holding SŽ v ustreznem internem aktu ni določil načina, postopkov in sodil za ugotavljanje števila prepeljanih potnikov in števila opravljenih kilometrov.

Pojasnilo Holdinga SŽ

V skladu s pogodbo je AŽP mesečno posredoval začasne situacije do petega v mesecu za pretekli mesec, in sicer glede na pričakovani obseg dela in načrtovana proračunska sredstva za posamezni mesec. Pričakovani obseg dela predstavlja oceno prepeljanih potnikov, do desetega v mesecu za pretekli mesec pa sešteje vse prodane vozovnice, ki so izstavljene računalniško in ročno. Seštevek se mora ujemati z zneskom prejetih denarnih sredstev na vseh prodajnih mestih. Pri mesečnih in tedenskih vozovnicah je statistično določeno, da prodana npr. mesečna vozovnica predstavlja 50 potnikov, pri čemer se upoštevajo kilometri med krajema, za katera je mesečna vozovnica izdana. Potniški promet je 19. 11. 2004 poslovodstvu posredoval Poročilo o primernosti metodologije, ki se uporablja za evidentiranje in nadzor podatkov o številu prepeljanih potnikov in potniških kilometrih, ki so podlaga za izplačevanje državnih subvencij, v katerem se za obračun subvencij predlaga merska enota – vlakovni kilometer. To poročilo je poslovodstvo obravnavalo 20. 5. 2005, nadzorni svet pa je 26. 7. 2005 naložil pripravo predloga za spremembo 11. člena Uredbe oziroma dopolnitev osnutka zakona o javnem potniškem prometu. Ministrstvo za promet je predstavnike potniškega prometa imenovalo v delovno skupino za pripravo osnutka zakona o javnem potniškem prometu, ki je začela delovati v letu 2006.

2.1.4.3 Vodenje železniškega prometa

Holding SŽ in AŽP sta v letu 2004 sklenila dve pogodbi o financiranju gospodarske javne službe vodenja železniškega prometa v obdobju od 1. 1. 2004 do 31. 3. 2004 v vrednosti 1.799.175 tisoč tolarjev in za obdobje od 1. 4. 2004 do 31. 12. 2004 v vrednosti 5.360.528 tisoč tolarjev, kar je skupaj 7.159.703 tisoč tolarjev.

Holding SŽ je v začasnih mesečnih situacijah AŽP obračunal opravljena dela v skupni vrednosti 7.563.571 tisoč tolarjev, v končni situaciji izdani 25. 2. 2005 za opravljena dela v letu 2004 pa v skupni vrednosti 7.734.417 tisoč tolarjev, kar je za 574.714 tisoč tolarjev več od pogodbeno dogovorjene vrednosti (7.159.703 tisoč tolarjev). Ne glede na vrednost opravljenih del je v poslovnih knjigah izkazal prihodke javne službe vodenja prometa v vrednosti prejetih plačil v skupnem znesku 7.159.703 tisoč tolarjev v skladu s sklenjeno pogodbo.

2.1.4.4 Provizija za upravljanje javne železniške infrastrukture

Holding SŽ in AŽP sta se v pogodbi 8. 11. 2004 o izvajanju trženja železniških postaj in nepremičnin javne železniške infrastrukture, sklenjeni za obdobje od 1. 1. 2004 do 31. 5. 2005, dogovorila, da naj bi Holding SŽ nadaljeval izvajanje upravljanja javne železniške infrastrukture, ki zajema gospodarjenje z njo in sklepanje s tem povezanih poslov. Vrednost del sta določila v višini provizije 28 odstotkov od vrednosti

prihodkov naročnika iz trženja premoženja. Holding SŽ se je zavezal, da fakturirani prihodki naročnika iz trženja v letu 2004 ne bodo nižji od 430.000 tisoč tolarjev. Če bi bili prihodki višji, se odstotek provizije poveča za presežni del prihodkov za 0,4 odstotka.

Holding SŽ je 6. 12. 2004 zaračunal provizijo za obdobje od januarja do oktobra 2004 v znesku 121.297 tisoč tolarjev, kar je 28 odstotkov osnove za obračun, ki je zaračunana najemnina dejanskim najemnikom v znesku 433.202 tisoč tolarjev. V izdani situaciji 10. 1. 2005 je zaračunal provizijo za november v znesku 9.326 tisoč tolarjev in 28. 1. 2005 za december v znesku 11.903 tisoč tolarjev.

Holding SŽ provizije AŽP v letu 2004 ni zaračunaval mesečno, torej tako kot je zaračunaval najemnino najemnikom nepremičnin v lasti AŽP. Čeprav je bila pogodba z AŽP za leto 2004 sklenjena šele 8. 11. 2004, bi Holding SŽ moral v poslovne knjige mesečno evidentirati prihodke in časovne razmejitve (aktivne). Ker ni ravnal v skladu s SRS 18.15 in ni evidentiral prihodkov od provizije za obdobje od januarja do junija 2004, je bil njegov polletni poslovni izid podcenjen za 72.778 tisoč tolarjev¹⁴⁴.

2.1.4.5 Sredstva za kadrovske prestrukturiranje

Vlada RS je 24. 12. 2003 sprejela Program kadrovskega prestrukturiranja SŽ, ki določa, da se sredstva za reševanje presežnih delavcev zagotovi s posebnim sanacijskim zakonom v predvideni vrednosti 2.000.000 tisoč tolarjev, preostala sredstva pa naj bi zagotovil Holding SŽ. Za leto 2004 je ta program načrtoval reševanje 575 presežnih delavcev in potrebna finančna sredstva 3.422 milijonov tolarjev, od tega 50 odstotkov ali 1.711 milijonov tolarjev iz državnega proračuna. Vlada RS je v letu 2004 sprejela ZPSHSZ in v 11. členu določila, da se finančna sredstva za aktivno reševanje presežnih delavcev in za pokrivanje plač in drugih stroškov, povezanih z delom in usposabljanjem, zagotavljajo na podlagi sprejetega programa kadrovskega prestrukturiranja v vrednosti 1.211.000 tisoč tolarjev za leto 2004 in v vrednosti 789.000 tisoč tolarjev za leto 2005 oziroma skupaj 2.000.000 tisoč tolarjev.

V prilogi pogodbe o finančnem sodelovanju pri kadrovske sanaciji Holdinga SŽ v letih 2004 in 2005 je Ministrstvo za promet 3. 8. 2004 določilo naslednjo dinamiko izplačil proračunskih sredstev v skupni vrednosti 1.185.000 tisoč tolarjev:

- avgusta 2004 v vrednosti 1.057.000 tisoč tolarjev, od tega za realizacijo I. faze programa kadrovskega prestrukturiranja oziroma za izvedbo ukrepov za omilitev škodljivih posledic prenehanja delovnega razmerja¹⁴⁵ v letih 2002 in 2003 v vrednosti 800.705 tisoč tolarjev ter za delno realizacijo II. faze programa kadrovskega prestrukturiranja v letu 2004 v vrednosti 256.295 tisoč tolarjev;
- novembra 2004 v vrednosti 128.000 tisoč tolarjev za končno realizacijo II. faze programa kadrovskega prestrukturiranja.

Ministrstvo za promet se je v pogodbi zavezalo, da v vrednosti 800.705 tisoč tolarjev pokriva tudi stroške kadrovskega prestrukturiranja v preteklih letih in ne le stroškov, nastalih v letih 2004 in 2005.

¹⁴⁴ Ocenjena šest mesečna provizija na podlagi podatkov o doseženi proviziji v obdobju od januarja do oktobra 2004.

¹⁴⁵ To je za izplačilo odpravnin, denarnih pomoči in nadomestil plač za čas odpovednega roka.

Holding SŽ je na podlagi te pogodbe iz državnega proračuna prejel finančna sredstva v dogovorjeni vrednosti 1.185.000 tisoč tolarjev, od tega

- 20. 8. 2004 v vrednosti 1.057.096 tisoč tolarjev na podlagi zahtevka oziroma napovedi št. 1 o porabi proračunskih sredstev za avgust 2004 (3. 8. 2004);
- 15. 11. 2004 v vrednosti 127.904 tisoč tolarjev na podlagi zahtevka oziroma napovedi o porabi proračunskih sredstev za november (15. 10. 2004).

V zahtevku z dne 3. 8. 2004 za izplačilo iz državnega proračuna za avgust 2004 je navedel, da so realizirani stroški kadrovskega prestrukturiranja do 30. 6. 2004 znašali 2.114.193 tisoč tolarjev, od tega znašajo stroški v breme državnega proračuna 1.057.096 tisoč tolarjev, in sicer po programu razreševanja presežnih delavcev v obdobju od 2002 do 2003 v vrednosti 800.705 tisoč tolarjev in v obdobju od 1. 1. do 30. 6. 2004 v vrednosti 256.391 tisoč tolarjev. V zahtevku z dne 15. 10. 2004 za november 2004 pa je navedel, da so predvideni stroški kadrovskega prestrukturiranja do konca leta 2004 znašali 343.815 tisoč tolarjev, od tega so državni proračun bremenili stroški v vrednosti 127.904 tisoč tolarjev.

Izkazane prihodke iz državnega proračuna za kadrovske prestrukturiranje delavcev po posameznih družbah prikazujemo v tabeli 8.

Tabela 8: Prihodki iz državnega proračuna za kadrovske prestrukturiranje v letu 2004

Št.	Naziv družbe	Prihodki za kadrovske prestrukturiranje v tisoč tolarjih
1.	SŽ - Tovorni promet	367.991
2.	SŽ - Potniški promet	151.555
3.	SŽ - Infrastruktura	470.538
	• Vodenje prometa	197.605
	• Vzdrževanje JŽI	272.933
4.	Holding SŽ	105.917
5.	SKUPAJ	1.096.001

Vir: glavna knjiga za leto 2004 in letna poročila družb.

2.1.4.5.a Ugotovili smo, da je Holding SŽ razliko med prejetimi sredstvi iz državnega proračuna¹⁴⁶ in med izkazanimi prihodki iz državnega proračuna v vrednosti 88.999 tisoč tolarjev izkazal kot obveznost za reševanje presežnih delavcev v SŽ-ŽIP, kar nima podlage v ZPSHSZ ali drugem predpisu. Holding SŽ mora v vrednosti neporabljenih proračunskih sredstev za kadrovske prestrukturiranje oblikovati dolgoročne rezervacije in jih črpati, ko nastanejo stroški za kadrovske prestrukturiranje v skladu s SRS 18.19.

2.1.4.5.b Holding SŽ je v letu 2004 izkazal stroške za kadrovske sanacije v vrednosti 584.064 tisoč tolarjev. Po kriterijih iz sprejetega Programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ bi bila Republika Slovenija v letu 2004 dolžna financirati 50 odstotkov stroškov oziroma 292.032 tisoč tolarjev. Razlika med prejetimi

¹⁴⁶ 1.185.000 tisoč tolarjev.

sredstvi iz državnega proračuna v vrednosti 1.185.000 tisoč tolarjev za kadrovske prestrukturiranje delavcev in med stroški 292.032 tisoč tolarjev za kadrovske prestrukturiranje delavcev v letu 2004, ki jih je bila dolžna financirati Republika Slovenija, je znašala 892.968 tisoč tolarjev. Ta razlika v vrednosti 88.999 tisoč tolarjev ni bila porabljena, v vrednosti 803.969 tisoč tolarjev pa je pokrivala druge stroške poslovanja in s tem izboljšala poslovne izide Holdinga SŽ in novih družb v letu 2004. Glede na sklenjeno pogodbo o financiranju kadrovske sanacije Holdinga SŽ v letih 2004 in 2005 z Ministrstvom za promet, ki določa pokrivanje nastalih stroškov za kadrovske prestrukturiranje delavcev v letih 2002 in 2003 v vrednosti 800.705 tisoč tolarjev, je Holding SŽ nenamensko porabil 3.264 tisoč tolarjev, kar ni v skladu z 11. členom ZPSHSZ.

2.1.5 Prodaja premoženja

Holding SŽ je v letu 2004 del prihodkov iz poslovanja pridobil s prodajo poslovno nekoristnega premoženja (nepremičnin, voznih sredstev – predvsem lokomotiv in vlakov) v skupni vrednosti 1.319.627 tisoč tolarjev, od tega so prihodki od voznih sredstev znašali 810.315 tisoč tolarjev ali 61 odstotkov vseh prihodkov od prodanega premoženja. V tabeli 9 prikazujemo ustvarjene prihodke od prodaje premoženja po družbah ožje skupine Slovenske železnice.

Tabela 9: Prihodki od prodaje nepremičnin in železniških vozil v letu 2004

Št.	Družba/področje	Prihodki od 1. 1. do 30. 6.	Prihodki od 1. 7. do 31. 12.	Skupaj
		v tisoč tolarjih	v tisoč tolarjih	v tisoč tolarjih
1.	SŽ - Tovorni promet	10.500	1.627	12.127
2.	SŽ - Potniški promet ¹⁴⁷	415.427	394.888	810.315
3.	SŽ - Infrastruktura	649	771	1.420
	• Vodenje prometa	0	58	58
	• Vzdrževanje JŽI	649	713	1.362
4.	Holding SŽ	304.517	191.248	495.765
	• Vleka vlakov in TVD	410	0	410
	• Center za nepremičnine	303.252	190.688	493.940
	• Uprava Holdinga SŽ	855	560	1.415
SKUPAJ		731.093	588.534	1.319.627

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ za leto 2004.

¹⁴⁷ Prodana vozna sredstva predvsem lokomotive in vagoni.

2.1.5.1 Prodaja nepremičnin

Holding SŽ je v letu 2004 dosegel za 500.312 tisoč tolarjev prihodkov od prodanih zemljišč, počitniških kapacitet in stanovanj. Za prodajo poslovno nekoristnega premoženja, ki je bil določen v seznamu zemljišč in objektov namenjenih za prodajo, je Vlada RS 28. 6. 2001¹⁴⁸ in 4. 7. 2002¹⁴⁹ določila kriterije za prodajo in upravi SŽ, d. d. naložila, naj začne s postopki odprodaj teh nepremičnin, pri čemer bi morala smiselno upoštevati predpisane postopke, ki urejajo prodajo državnega stvarnega premoženja.

Holding SŽ je postopek prodaje premoženja določil v Pravilniku o računovodstvu, glede na sklepe Vlade RS pa je bil pri prodaji nepremičnin iz seznama zemljišč in objektov namenjenih za prodajo dolžan upoštevati določene kriterije in Uredbo o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin¹⁵⁰ (v nadaljevanju: Uredba), ki določa pogoje in način prodaje stvarnega premoženja.

Holding SŽ v Poslovnem načrtu za leto 2004 in v operativnem načrtu prodaj ni opredelil posameznih nepremičnin predvidenih za prodajo po inventarni številki, lokaciji, orientacijski vrednosti in načinu razpolaganja kot za letni program prodaje določa 13. člen Uredbe. V Poslovnem načrtu za leto 2004 je načrtoval le prodajo v skupni vrednosti 655.000 tisoč tolarjev, ni pa bolj podrobno razkril in opredelil posameznih nepremičnin in ni utemeljil ciljev in razlogov za načrtovano prodajo.

Na revizijskem vzorcu smo preizkusili pravilnost prodaje nepremičnin (zemljišč, stanovanj, počitniških kapacitet). Ugotovitve predstavljamo v nadaljevanju.

2.1.5.1.1 Prodaja počitniških kapacitet na Hrvaškem

Holding SŽ je 18. 8. 2003 izdal sklep o začetku postopka oddaje javnega naročila male vrednosti za posredovanje pri prodaji počitniških kapacitet in zemljišč, ki se nahajajo v Republiki Hrvaški v skupni ocenjeni vrednosti 255.560 tisoč tolarjev. Izmed treh prispelih ponudb je izbral ponudbo P.P.R. nepremičnine, d. o. o., Postojna¹⁵¹, ki je za posredovanje pri prodaji nepremičnin ponudil najnižjo ceno oziroma provizijo v višini 3 odstotkov od prodajne vrednosti posameznega posla in 22. 9. 2003 sklenil pogodbo o posredovanju pri prodaji počitniških kapacitet in zemljišč v Republiki Hrvaški. PPR je 17. 10. 2003 objavil javno zbiranje ponudb za prodajo počitniških kapacitet v Republiki Hrvaški.

V roku za zbiranje ponudb do 1. 11. 2003 je prispelo devet ponudb: ena za počitniško stanovanje v Maredi št. VIII/311, ena za počitniško stanovanje v Maredi št. VI/309, dve za počitniški dom Podstrana, ena za počitniški dom Selce, dve za počitniški dom Novi Vinodolski in dve paketni ponudbi¹⁵².

¹⁴⁸ Notarski zapisnik opravilna št. SV 527/01.

¹⁴⁹ Notarski zapisnik opravilna št. SV 797/02.

¹⁵⁰ Uradni list RS, št. 12/03, 77/03.

¹⁵¹ V nadaljevanju: PPR.

¹⁵² Paketna ponudba za nakup počitniškega doma Selce, zemljišča Jadranovo pri Crikvenici in počitniškega doma Podstrana pri Splitu.

Ugotovili smo, da je Holding SŽ oziroma komisija za prodajo neupravičeno izločila ponudbo Cobra Trans, d. o. o., Hrvaška za nakup počitniškega doma Selce v vrednosti 303.200 evrov ali 71.001 tisoč tolarjev in paketno ponudbo AAC, d. o. o., Hrvaška v vrednosti 410.010 evrov ali 96.013 tisoč tolarjev¹⁵³, ker ponudnika nista vplačala varščine, čeprav plačilo varščine ni bil objavljen pogoj v javnem pozivu za zbiranje ponudb. Poleg tega v javnem pozivu ni navedel, da so pogoji, pod katerimi kupec lahko predloži ponudbo, določeni v navodilu za oblikovanje ponudbe, ampak je le navedel, da lahko ponudniki prevzamejo navodila za oblikovanje ponudb v roku 7 dni po javni objavi. Holding SŽ je ravnal v nasprotju s sklepi Vlade RS o smiselni uporabi predpisov za prodajo državnega stvarnega premoženja, ker ni upošteval določb 49. člena Uredbe in ponudnikov ni pozval k dopolnitvi ponudbe oziroma k plačilu varščine za potrditev resnosti ponudbe.

V tabeli 10 predstavljamo prodane nepremičnine v letu 2004 izbranim ponudnikom po javni objavi zbiranja ponudb 17. 10. 2003.

Tabela 10: Načrtovane in prodane počitniške kapacitete po javni objavi 17. 10. 2003¹⁵⁴

Št.	Počitniška kapaciteta	Ocenjena vrednost v tisoč tolarjih	Najvišja ponudba v tisoč tolarjih	Prodajna vrednost v tisoč tolarjih
1	Počitniško stanovanje v Lovranu*	6.350	-	-
2	Počitniška stanovanja v Maredi, Novi grad			
	• Stanovanje št. VI/309	4.580	5.388	5.388
	• Stanovanje št. VIII/311	4.320	5.081	5.081
	• Stanovanje št. IX/315*	4.850	-	-
	• Stanovanje št. IX/319*	4.810	-	-
3	Počitniški dom Selce pri Crikvenici	71.000	71.001	71.024
4	Počitniški dom Novi Vinodolski (Vila Neda)	47.500	56.670	56.670
5	Počitniški dom Podstrana pri Splitu	11.300	18.734	11.313
6	Jadranovo pri Crikvenici (zemljišče)	9.850	-	-
7	Jelsa na Hvaru (zemljišče)*	91.000	-	-
8	SKUPAJ (1 – 7)	255.560	156.874	149.476

Legenda: *Po javni objavi ni bilo prispelih ponudb.

Vir: Poročilo o postopku javnega zbiranja ponudb, 14. 11. 2003.

¹⁵³ Prikazane vrednosti so preračunane po tečaju 234,1724 tolarja za en evro.

¹⁵⁴ Prikazane vrednosti so preračunane v tolarje po tečaju 234,1724 tolarja za evro.

2.1.5.1.1.a Prodaja počitniškega doma Selce in Podstrana ter zemljišča Jadranovo

Poslovodstvo je na predlog komisije za izbor najugodnejše ponudbe 27. 11. 2003 sprejelo sklep, da se počitniški dom Selce, zemljišče Jadranovo pri Crikvenici in počitniški dom Podstrana pri Splitu za skupno ceno 393.829 evrov ali 92.224 tisoč tolarjev proda ponudniku iz Hrvaške, ki je edini predložil pravilno paketno ponudbo.

Holding SŽ je z izbranim ponudnikom 5. 4. 2004 sklenil pogodbo o prodaji počitniškega doma Selce v vrednosti 303.300 evrov ali v vrednosti 71.024 tisoč tolarjev in 29. 7. 2004 pogodbo o prodaji počitniškega doma Podstrana v vrednosti 48.309 evrov ali v vrednosti 11.313 tisoč tolarjev. Prodajne pogodbe za zemljišče Jadranovo pri Crikvenici v vrednosti 42.220 evrov ali 9.887 tisoč tolarjev pa z izbranim ponudnikom ni sklenil in zemljišča ni prodal.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Holding SŽ je pojasnil, da nima nobenega dokazila o lastništvu za zemljišče Jadranovo pri Crikvenici, saj so v zemljiški knjigi kot lastniki vknjižene fizične osebe, zato z izbranim ponudnikom ni mogel skleniti pogodbe.

Holding SŽ bi moral pred pričetkom prodaje smiselno upoštevati 30. člen Uredbe, ki določa pregled stvarnega premoženja z vidika urejenosti lastništva, posesti in morebitnih obligacijskih in stvarnih pravic do tretjih oseb.

2.1.5.1.1.b Počitniški dom Novi Vinodolski

Holding SŽ je po javnem zbiranju ponudb z izbranim kupcem Dis Consulting, d. o. o., Ljubljana sklenil sporazum o neskenitvi kupoprodajne pogodbe v vrednosti 242.000 evrov, ker so nastopile okoliščine, ki bistveno otežujejo sklenitev take pogodbe, ki bi ustrezala interesom obeh strank, saj dotedanji najemnik (po javni objavi je predložil ponudbo v vrednosti 203.842 evrov) kljub prenehanju najemnega razmerja ni bil pripravljen na sporazumen način izprazniti počitniškega doma.

V pisni izjavi je fizična oseba iz Hrvaške izjavila, da je pripravljena plačati kupnino 242.000 evrov in varščino v višini 10 odstotkov od prodajne cene do 3. 2. 2004, ter da soglaša s pogoji natečajne dokumentacije. Poslovodstvo je s sklepom 13. 2. 2004 soglašalo, da se mu proda počitniški dom za 242.000 evrov ali za 56.670 tisoč tolarjev.

Holding SŽ je sklenil kupoprodajno pogodbo 9. 2. 2004 z dvema kupcema, to je štiri dni pred danim soglasjem poslovodstva k prodaji počitniškega doma. Poslovodstvo o prodaji drugemu kupcu ni odločalo. Ker je pogodbo sklenil z dvema kupcema in ne samo z izbranim ponudnikom, je ravnal v nasprotju s sklepi Vlade RS o smiselni uporabi predpisov za prodajo državnega stvarnega premoženja, saj ni upošteval 51. člena Uredbe, ki določa, da se pogodba sklene z izbranim ponudnikom po predhodni odobritvi poslovodstva. Poleg tega pogodbe nista sklenila generalni direktor in namestnik generalnega direktorja, kar je v nasprotju s 25. členom Odloka o preoblikovanju SŽ, ki določa, da generalni direktor in njegov namestnik skupaj sklepata posle nad 50.000 tisoč tolarjev.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Kupec je izrazil željo, da se poleg njega v pogodbi navede tudi njegovega sorodnika zaradi davčnih ugodnosti. Po zagotovitvi hrvaških odvetnikov je bila želja kupca upravičena. Generalni direktor je 4. 3. 2004 izdal pooblastilo za podpis prodajne pogodbe z dvema kupcema referentu za pravne zadeve.

2.1.5.2 Prodaja lokomotiv

Holding SŽ je v letu 2004 izkazal prihodke od prodaje štirih lokomotiv tipa ELOK 342 za 786.515 tisoč tolarjev ter od prodaje drugih vlečnih vozil po ceni za staro železo in prejetih rezervnih delov od prodanih vozil in vagonov v letu 2003 v skupni vrednosti 32.403 tisoč tolarjev.

2.1.5.2.1 Prodaja desetih potniških vlakov EMV 311

Holding SŽ je 19. 12. 2002 izdal sklep o izločitvi desetih potniških vlakov tipa EMV 311. Center za nabavo je 30. 3. 2003 ponudil šest izločenih potniških vlakov štirim možnim kupcem¹⁵⁵, italijanskemu kupcu Railconsult pa je ponudil deset potniških vlakov. Najugodnejšo ponudbo je predložil Railconsult, ki je ponudil 10 tolarjev za kilogram odpadne surovine (potniški vlak). Holding SŽ je 12. 6. 2003 sklenil pogodbo o prodaji desetih potniških vlakov v skupni vrednosti 71.500 evrov. Railconsult jih je prevzel 3. 10. 2003.

Lokomotive je zaračunal kupcu 23. 4. 2004 v vrednosti 71.500 evrov ali 17.033 tisoč tolarjev, kar je skoraj sedem mesecev kasneje, kot je kupec prevzel lokomotive, in čeprav je Railconsult poravnal vse svoje obveznosti z avansnimi plačili v skladu s pogodbo¹⁵⁶. S tem je Holding SŽ ravnal v nasprotju s pogodbo, ki določa izstavitve računa najkasneje v 30 dneh po prevzemu elektromotornih vlakov, zaradi tega je v napačnem obračunskem obdobju izkazal prihodke od prodaje v računovodskih izkazih SŽ – Potniški promet za leto 2004 namesto v računovodskih izkazih za leto 2003, kar je v nasprotju s temeljno računovodsko predpostavko nastanka poslovnega dogodka, ki jo določa uvod v SRS.

2.1.6 Zadolževanje

Holding SŽ je v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2004 izkazal finančne obveznosti v skupni vrednosti 56.167.199 tisoč tolarjev zaradi zadolževanja v preteklih letih in v letu 2004. Finančne obveznosti so višje za 21 odstotkov od izkazanih finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2003, ko so znašale 46.351.446 tisoč tolarjev.

Izguba Holdinga SŽ je 31. 12. 2003 dosegla 83 odstotkov osnovnega kapitala, razlika med dolgoročnimi sredstvi in dolgoročnimi viri je znašala 24.943.448 tisoč tolarjev, primanjkljaj dolgoročnih virov za pokrivanje dolgoročnih sredstev in zalog pa 27.447.884 tisoč tolarjev. Slab finančni položaj in obstoječa zadolžitev pod pogoji, ki so veljali ob sklepanju pogodb, so bili bistveno slabši od tedanjih pogojev na finančnem trgu predvsem zaradi padanja obrestnih mer. Za izboljšanje finančnega položaja Holdinga SŽ je bil sprejet ZPSHSZ, ki ureja njegovo finančno in kadrovsko sanacijo, in sicer pogoje za dano poročstvo do skupne vrednosti 35.000.000 tisoč tolarjev, ki ga daje Republika Slovenija za restrukturiranje obveznosti¹⁵⁷ Holdinga SŽ, dokapitalizacijo oziroma povečanje osnovnega kapitala z denarnim vložkom ustanovitelja Republike Slovenije za 5.000.000 tisoč tolarjev, dokapitalizacijo s prevzemom dolga Holdinga SŽ v zvezi z

¹⁵⁵ Odpad Pivka, d. o. o., Pivka, Dinos, d. d., Ljubljana, Surovina, d. d., Maribor in Centralne delavnice.

¹⁵⁶ 18. 6. 2003 je kupec poravnal 10 odstotkov pogodbene vrednosti, 13. 11. 2003 pa 90 odstotkov pogodbene vrednosti.

¹⁵⁷ Restrukturiranje obveznosti po ZPSHSZ pomeni najemanje novih kreditov pri istih ali drugih upnikih (refinanciranje) ali spremembo pogojev obstoječih kreditov (reprogramiranje).

nakupom potniških vlakov do vrednosti 5.000.000 tisoč tolarjev ter določa obseg sredstev (2.000.000 tisoč tolarjev) za kadrovske sanacije Holdinga SŽ v letih 2004 in 2005.

2.1.6.1 Obveznosti za finančno sanacijo Holdinga SŽ

Finančna sanacija Holdinga SŽ na podlagi ZPSHSZ je zajela 96 odstotkov vseh obveznosti na dan 31. 12. 2003 ali 44.613.527 tisoč tolarjev.

Tabela 11: Pregled finančnih in poslovnih obveznosti za sanacijo na podlagi ZPSHSZ

Št.	Obveznost	Znesek v tisoč tolarjih
1.	Posojila za restrukturiranje	35.000.000
2.	Finančne obveznosti za odplačilo iz denarnega vložka	4.809.824
3.	Prenos obveznosti za posojila na Republiko Slovenijo	4.613.527
4.	Skupaj finančne obveznosti za sanacijo (1 – 3)	44.423.351
5.	Poslovne obveznosti za sanacijo	190.176
6.	Skupaj obveznosti za sanacijo (4) +(5)	44.613.527

Vir: ZPSHSZ in podatki Holdinga SŽ.

2.1.6.1.1 Restrukturiranje obveznosti

ZPSHSZ je določil, da morajo biti posli restrukturiranja obveznosti izvedeni tako, da so pogoji novih kreditov bolj ugodni od pogojev obstoječih kreditov, in sicer nižje obrestne mere, moratorij na odplačilo glavnice najmanj dve leti, doba odplačevanja najmanj pet let, nižji skupni stroški in obveznost pridobitve soglasja kreditodajalca s prenosom kredita na odvisno družbo v skladu z delitvenim načrtom.

Holding SŽ je v letu 2004 za restrukturiranje posojil najel nova posojila¹⁵⁸ v skupnem znesku 35.017.040 tisoč tolarjev z odlogom plačil glavnice in z zapadlostjo v letu 2014 in 2016. Pogodbe za nova posojila je sklenil v skladu z Uredbo o pogojih in postopkih zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah.

2.1.6.1.2 Odplačila posojil iz denarnega vložka Republike Slovenije

Holding SŽ je v letu 2004 z denarnimi sredstvi, prejetimi za povečanje osnovnega kapitala v vrednosti 5.000.000 tisoč tolarjev, poravnal obveznosti do dobaviteljev (190.176 tisoč tolarjev) in obveznosti za dolgoročno posojila (4.809.824 tisoč tolarjev).

¹⁵⁸ Nova posojila so najeta pri Eurofima, Švica (19.179.440 tisoč tolarjev), NLB, d. d. (12.000.000 tisoč tolarjev) in Bank Austria Creditanstalt, d. d., Ljubljana, v nadaljevanju: Bank Austrija Creditanstalt (3.837.600 tisoč tolarjev).

Poleg tega je z lastnimi viri sredstev poravnal za 223.944 tisoč tolarjev finančnih obveznosti, od tega 136.509 tisoč tolarjev za odplačilo dela posojila po pogodbi z Novo Ljubljansko banko, d. d., Ljubljana ¹⁵⁹ (v nadaljevanju: NLB), ki ga je 31. 12. 2003 v nasprotju s SRS 9.3 izkazal med poslovnimi obveznostmi in ni bil vključen v finančno sanacijo po ZPSHSZ.

2.1.6.1.3 Prenos obveznosti na Republiko Slovenijo

Republika Slovenija je prevzela obveznost Holdinga SŽ za posojilo po pogodbi št. 04/98-SIN z dne 1. 12. 1998, ki je bilo najeto za nakup potniških vlakov v vrednosti neodplačane glavnice 4.613.527 tisoč tolarjev in obresti v znesku 174.453 tisoč tolarjev. Pogodba o prevzemu dolga je bila sklenjena 30. 6. 2004, s pogodbo so soglašale banke upnice (sindicirani kredit, agent NLB). Terjatev od prevzetega dolga je Republika Slovenija preoblikovala v kapitalski vložek v skladu z 9. členom ZPSHSZ in hkrati pokrila izgubo Holdinga SŽ s poenostavljenim zmanjšanjem osnovnega kapitala v skladu s 354. členom ZGD, zato se povečanje osnovnega kapitala ni odrazilo v povečanju osnovnega kapitala v sodnem registru.

2.1.6.2 Obveznosti za posojila izločene javne železniške infrastrukture

Holding SŽ je 1. 9. 2003 na podlagi 33. in 34. člena ZZelP iz poslovnih knjig izločil sredstva javne železniške infrastrukture in z njo povezane finančne obveznosti, ki jih je prevzela Republika Slovenija. Kot pooblaščen upravljavec javne železniške infrastrukture vodi izločeno javno železniško infrastrukturo in z njo povezane finančne obveznosti v posebni evidenci za upravljavca javne železniške infrastrukture AŽP. Stanje finančnih obveznosti v posebni evidenci je 31. 12. 2003 znašalo 15.828.542 tisoč tolarjev, 31. 12. 2004 pa 13.589.326 tisoč tolarjev.

2.1.6.2.a Pogodbe, ki jih je Republika Slovenija sklenila s posojilodajalci oziroma upniki¹⁶⁰ za prevzete finančne obveznosti Holdinga SŽ, v letu 2004 še niso bile veljavne, ker je bil pogoj za začetek veljavnosti pogodb pridobitev pisnega obvestila posojilodajalca, zato so upniki izkazovali terjatve do Holdinga SŽ, ki je posojila odplačeval s prejetimi denarnimi sredstvi iz državnega proračuna od Ministrstva za finance. Teh finančnih obveznosti Holding SŽ ni izkazal v poslovnih knjigah in bilanci stanja kot obveznosti za tuj račun (Republike Slovenije) in ni vzpostavil terjatev do Republike Slovenije v skladu s SRS 3 in 9 kot dejanski posrednik za odplačilo dolgov med upniki - posojilodajalci in Republiko Slovenijo. Holding SŽ bi moral z Republiko Slovenijo do veljavnega prevzema dolga skleniti pogodbo, v kateri bi opredelil obseg medsebojnih obveznosti in terjatev ter način in roke za njihovo poravnavo, skupaj s stroški, ki izhajajo iz teh obveznosti.

V letu 2006 je Republika Slovenija veljavno prevzela finančne obveznosti, zahtevke za plačilo kreditnih obveznosti pa prejema Ministrstvo za finance in ne Holding SŽ.

2.1.6.2.b Ugotovili smo tudi, da stanje posojila po sklenjeni pogodbi¹⁶¹ 24. 7. 1989 z EIB za obnovo železniškega omrežja in transportno dejavnost v vrednosti 1.653.807 tisoč tolarjev v posebni evidenci

¹⁵⁹ Dodatek A.

¹⁶⁰ EIB – Evropska investicijska banka, EBRD – Evropska banka za obnovo in razvoj, NLB.

¹⁶¹ Št. 1,4089.

finančnih obveznosti JŽI ni usklajeno s terjatvami po računih EIB v vrednosti 1.923.663 tisoč tolarjev, saj je za 260.711 tisoč tolarjev nižje.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Republika Slovenija bo EIB zagotovila sredstva v dejanski vrednosti njenih terjatev oziroma 1.923.663 tisoč tolarjev.

2.1.6.3 Finančne obveznosti v letu 2004

Družbe ožje skupine Slovenske železnice so v bilanci stanja 31. 12. 2004 izkazale finančne obveznosti v skupni vrednosti 106.213.946 tisoč tolarjev (razen SŽ – Infrastruktura, ki finančnih obveznosti ni izkazala), od tega znašajo finančne obveznosti do tretjih oseb 56.167.199 tisoč tolarjev, finančne obveznosti med družbami pa 48.046.747 tisoč tolarjev.

Tabela 12: Finančne obveznosti do bank in finančne obveznosti odvisnih družb do Holdinga SŽ na dan 31. 12. 2004

Finančne obveznosti	Skupaj obveznosti v tisoč tolarjih	Holding SŽ v tisoč tolarjih	SŽ-Tovorni promet v tisoč tolarjih	SŽ-Potniški promet v tisoč tolarjih
Finančne obveznosti do bank in drugih	56.167.199	37.936.650	17.740.982	489.567
Finančne obveznosti do Holdinga SŽ	-	(34.036.166)	2.882.126	31.154.040
Skupaj obveznosti	56.167.199	3.900.484	20.623.108	31.643.607
Delež družbe v odstotkih	100	7	37	56

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ.

V naslednji tabeli predstavljamo finančne obveznosti do tretjih oseb po ročnosti na dan 31. 12. 2004 in na dan 31. 12. 2003.

Tabela 13: Finančne obveznosti do tretjih oseb na dan 31. 12. 2004 in 31. 12. 2003

Finančne obveznosti	31.12.2004 v tisoč tolarjih	Delež 2004 v odstotkih	31.12.2003 v tisoč tolarjih	Delež 2003 v odstotkih	Sprememba v tisoč tolarjih	Indeks 2004/2003
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	16.297.643	29	25.831.214	56	(9.533.571)	63
Dolgoročne finančne obveznosti do drugih	36.920.422	66	-	-	36.920.422	-
Dolgoročne finančne obveznosti	53.218.065	95	25.831.214	56	27.386.851	206
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	2.860.446	5	19.632.207	42	(16.771.761)	15
Kratkoročne finančne obveznosti do drugih	88.688	-	888.025	2	(799.337)	10
Kratkoročne finančne obveznosti	2.949.134	5	20.520.232	44	(17.571.098)	14
Skupaj finančne obveznosti	56.167.199	100	46.351.446	100	9.815.753	121

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ.

Posledice finančne sanacije se kažejo v povečanju dolgoročnega zadolževanja s 56 odstotkov na 95 odstotkov vseh dolgov in zmanjšanju kratkoročnih dolgov s 44 odstotkov na 5 odstotkov vseh dolgov. Vsi dolgovi so se povečali za 21 odstotkov predvsem zaradi najetega posojila za nakup lokomotiv v letu 2004 in obračunanih obresti od najetih posojil.

Finančne obveznosti se v večjem delu nanašajo na Holding SŽ, saj odvisne družbe z izjemo SŽ – Tovorni promet, ki je najela posojilo za nakup lokomotiv, niso najemale posojil. V tabeli 14 prikazujemo finančne obveznosti po družbah ožje skupne Slovenske železnice.

Tabela 14: Finančne obveznosti do tretjih oseb na dan 31. 12. 2004 po družbah ožje skupine Slovenske železnice

Finančne obveznosti	Skupaj v tisoč tolarjih	Holding SŽ v tisoč tolarjih	SŽ-Tovorni promet v tisoč tolarjih	SŽ-Potniški promet v tisoč tolarjih
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	16.297.643	16.037.119	-	260.524
Dolgoročne finančne obveznosti do drugih	36.920.422	19.179.440	17.740.982	-
Dolgoročne finančne obveznosti	53.218.065	35.216.559	17.740.982	260.524
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	2.860.446	2.631.403	-	229.043
Kratkoročne finančne obveznosti do drugih	88.688	88.688	-	-
Kratkoročne finančne obveznosti	2.949.134	2.720.091	-	229.043
Skupaj finančne obveznosti	56.167.199	37.936.650	17.740.982	489.567

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ.

Finančne obveznosti do bank in drugih so se v letu 2004 povečale za 9.815.753 tisoč tolarjev, njihovo gibanje je prikazano v tabeli 15.

Tabela 15: Gibanje dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti v letu 2004

Povečanja in zmanjšanja posojil	Dolgoročna posojila v tisoč tolarjih	Kratkoročna posojila v tisoč tolarjih	Skupaj v tisoč tolarjih
Posojila za refinanciranje	35.000.000	-	35.000.000
Črpanja posojil po obstoječih pogodbah	488.518	-	488.518
Posojila za financiranje investicij	17.746.132	-	17.746.132
Ostala posojila (s tečajnimi razlikami)	-	2.089.830	2.089.830
Pripisi tečajnih razlik in obresti	74.195	46.646	120.841
Povečanja posojil	53.308.845	2.136.476	55.445.321
Plačila	(22.122.621)	(18.893.420)	(41.016.041)
Prenos obveznosti	(3.799.374)	(814.153)	(4.613.527)
Zmanjšanja posojil	(25.921.995)	(19.707.573)	(45.629.568)
Skupaj	27.386.850	(17.571.097)	9.815.753

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ.

Črpanje posojil po obstoječih pogodbah v znesku 488.518 tisoč tolarjev se nanaša na posojilo NLB po pogodbi¹⁶², sklenjeni 26. 7. 2002, ki je bilo najeto v znesku 11.700.000 evrov za pokrivanje tečajnih razlik pri financiranju nakupa potniških vlakov. V letu 2004 je bilo črpano v znesku 2.042.049 evrov in porabljeno za plačilo obveznosti družbe SŽ – Potniški promet po pogodbi o nabavi potniških vlakov s Siemens AG, Avstrija.

Posojila za financiranje investicij se nanašajo na črpanje posojila za nakup novih lokomotiv. Holding SŽ je za financiranje tega nakupa skupaj s SŽ – Tovorni promet sklenil posojilno pogodbo z družbo Eurofima, Švica¹⁶³ za 74.000.000 evrov, posojilo zapade v plačilo v letu 2019. Holding SŽ je obveznost iz te pogodbe s soglasjem posojilodajalca prenesel na SŽ – Tovorni promet. Odplačilo posojila je zavarovano z garancijo Republike Slovenije in z zastavno pravico na opremi družbe SŽ – Tovorni promet.

Pridobljena kratkoročna posojila v znesku 2.089.830 tisoč tolarjev so bila v znesku 1.000.000 tisoč tolarjev porabljena za odplačilo zapadlih kratkoročnih posojil.

V glavni knjigi za leto 2004 je Holding SŽ evidentiral plačila finančnih obveznosti skupaj za 41.016.041 tisoč tolarjev, od tega predvsem obveznosti za posojila po ZPSHSZ, kar prikazujemo v tabeli 16.

Tabela 16: Pregled odplačanih finančnih posojil v letu 2004

Plačane obveznosti	Obveznosti po ZPSHSZ v tisoč tolarjih	Plačano v tisoč tolarjih	Razlika v tisoč tolarjih
Odplačila posojil za refinanciranje	35.000.000	35.016.354	16.354
Odplačila posojil za plačilo iz denarnega vložka	4.809.824	4.870.634	60.810
Odplačila drugih posojil	-	1.129.053	1.129.053
Skupaj	39.809.824	41.016.041	1.206.217

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ.

Več plačane finančne obveznosti, predvidene za odplačilo po ZPSHSZ za 1.206.217 tisoč tolarjev, so posledica povečanja dolgov zaradi pripisanih obresti in tečajnih razlik.

2.1.6.3.1 Finančne obveznosti in finančne terjatve med družbami v skupini

Družbe ožje skupine Slovenske železnice so konec leta 2004 izkazale medsebojne obveznosti skupaj za 48.046.747 tisoč tolarjev, od tega je Holding SŽ izkazal obveznosti do SŽ – Tovorni promet za 14.010.581 tisoč tolarjev, odvisni družbi pa obveznosti do Holdinga SŽ skupaj za 34.036.167 tisoč tolarjev, kar je prikazano v tabeli 17.

¹⁶² Št. 6601018.

¹⁶³ Pogodba EFI no. 2601, sklenjena 7. 9. 2004.

Tabela 17: Finančne obveznosti med družbami ožje skupine SŽ na dan 31. 12. 2004

Finančne obveznosti	Skupaj v tisoč tolarjih	 Holding SŽ v tisoč tolarjih	SŽ - Tovorni promet v tisoč tolarjih	SŽ - Potniški promet v tisoč tolarjih
Dolgoročne finančne obveznosti	47.041.835	14.010.581	2.877.875	30.153.380
Kratkoročne finančne obveznosti	1.004.912	-	4.252	1.000.659
Skupaj finančne obveznosti	48.046.747	14.010.581	2.882.127	31.154.040

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ.

Finančne obveznosti Holdinga SŽ

Obveznost Holdinga SŽ v znesku 14.010.581 tisoč tolarjev ali 58.440.000 evrov se nanaša na obveznost do SŽ – Tovorni promet za preostala črpana sredstva, po plačilu predujma v vrednosti 15.560.000 evrov ali 3.730.401 tisoč tolarjev po posojilni pogodbi za nabavo lokomotiv z Eurofima¹⁶⁴ v vrednosti 74.000.000 evrov ali 17.740.982 tisoč tolarjev. SŽ – Tovorni promet je za črpana sredstva v vrednosti 14.010.581 tisoč tolarjev izkazal dolgoročno finančno naložbo v Holding SŽ. Holding SŽ je črpana sredstva 14.010.581 tisoč tolarjev zastavil za zavarovanje plačila finančnih obveznosti po pogodbi za nabavo lokomotiv pri Bank Austria Creditanstalt, ki je izdala garancijo za zavarovanje obveznosti.

Ugotovili smo, da je Holding SŽ v poslovnih knjigah depozit v vrednosti 14.010.581 tisoč tolarjev pri Bank Austria Creditanstalt izkazal kot kratkoročno finančno naložbo v nasprotju s SRS 6.10-15, saj je depozit zastavil za zavarovanje plačila obveznosti iz bančne garancije s končno veljavnostjo 30. 6. 2010 in bi moral izkazati dolgoročno finančno naložbo v skladu s SRS 3.12-17. Neustrezna predstavitev depozita kot kratkoročna finančna naložba v računovodskih izkazih pomembno vpliva na bilanco stanja, saj bi na podlagi podatkov iz bilance stanja Holdinga SŽ lahko sklepali na bistveno boljši finančni položaj družbe. Poleg tega smo ugotovili, da Holding SŽ in SŽ – Tovorni promet za prej navedene medsebojne poslovne dogodke nista sestavila ustreznih knjigovodskih listin, ki bi opredelile medsebojne pravice in obveznosti pri opravljenih poslih.

Ukrep Holdinga SŽ

Na dan 31. 12. 2005 je depozit pri Bank Austria Creditanstalt prenesel med dolgoročne finančne naložbe.

Finančne naložbe Holdinga SŽ v dolgove odvisnih družb

V tabeli 18 predstavljamo finančne naložbe Holdinga SŽ in dolgove novih odvisnih družb, ki so nastali z oddelitvijo in ustanovitvijo novih družb.

¹⁶⁴ Pogodba EFI no. 2601, sklenjena 7. 9. 2004.

Tabela 18: Finančne naložbe Holdinga SŽ v dolgove (obveznosti) odvisnih družb na dan 31. 12. 2004

Naložbe/obveznosti	Naložbe Holdinga SŽ v tisoč tolarjih	Skupaj obveznosti odvisnih družb v tisoč tolarjih	SŽ-Tovorni promet v tisoč tolarjih	SŽ-Potniški promet v tisoč tolarjih
Dolgoročne naložbe /obveznosti				
1. 1. 2004	19.427.289	19.427.289	3.222.807	16.204.482
31. 12. 2004	33.031.255	33.031.255	2.877.875	30.153.380
Sprememba	13.603.966	13.603.966	(344.932)	13.948.898
Kratkoročne naložbe/obveznosti				
1. 1. 2004	15.301.732	15.301.732	1.369.874	13.931.858
31. 12. 2004	1.004.912	1.004.912	4.252	1.000.659
Sprememba	(14.296.820)	(14.296.820)	(1.365.622)	(12.931.198)
Naložbe/obveznosti skupaj				
1. 1. 2004	34.729.021	34.729.021	4.592.681	30.136.340
31. 12. 2004	34.036.166	34.036.166	2.882.127	31.154.039
Sprememba	(692.855)	(692.855)	(1.710.554)	1.017.699

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ.

Stanje finančnih naložb Holdinga SŽ in obveznosti odvisnih družb do Holdinga SŽ je 1. 1. 2004 znašalo 34.729.021 tisoč tolarjev in se je v letu 2004 zmanjšalo le za 692.855 tisoč tolarjev, saj Holding SŽ na nove družbe ni prenesel restrukturiranih posojil v skladu z 12. členom ZPSHSZ, kot je že navedeno v točki 2.1.1.2.b Prenos restrukturiranih kreditov.

2.1.6.3.2 Finančni prihodki in odhodki

Družbe ožje skupine Slovenske železnice so v letu 2004 izkazale finančne prihodke skupaj za 3.800.470 tisoč tolarjev in finančne odhodke skupaj za 6.776.258 tisoč tolarjev. Izguba iz financiranja je skupaj znašala 2.975.788 tisoč tolarjev, kar je za 62 odstotkov manj kot v letu 2003, ko je znašala 4.787.584 tisoč tolarjev.

V tabeli 19 prikazujemo finančne prihodke in odhodke ter izgubo iz financiranja po družbah ožje skupine Slovenske železnice.

Tabela 19: Finančni prihodki in odhodki v letu 2004 po družbah ožje skupine SŽ

Finančni prihodki in odhodki	Holding SŽ v tisoč tolarjih	SŽ-Tovorni promet v tisoč tolarjih	SŽ-Potniški promet v tisoč tolarjih	SŽ-Infrastruktura v tisoč tolarjih
Prihodki iz deležev	298.234	45.838	45.838	14.734
Prihodki od obresti	56.223	166.655	4.722	140.183
Prihodki od prevrednotenja in drugi finančni prihodki	93.223	95.424	15.205	39.853
Finančni prihodki¹⁶⁵	447.680	307.917	65.765	194.770
Odpisi naložb	(777.030)	-	-	-
Odhodki za obresti	(2.502.258)	(169.592)	(101.425)	(30.944)
Odhodki iz prevrednotenja	(244.767)	(98.728)	(18.150)	(54.255)
Finančni odhodki¹⁶⁶	(3.524.055)	(268.320)	(119.575)	(85.199)
Finančni prihodki – odhodki	(3.076.375)	39.597	(53.810)	109.571
Finančni prihodki iz medsebojnih razmerij	2.673.634	78.744	13.122	18.838
Finančni odhodki iz medsebojnih razmerij	(72.061)	(646.245)	(1.925.004)	(135.799)
Rezultat iz medsebojnih razmerij	2.601.573	(567.501)	(1.911.882)	(116.961)
Finančni prihodki skupaj	3.121.314	386.661	78.887	213.608
Finančni odhodki skupaj	(3.596.116)	(914.565)	(2.044.579)	(220.998)
Izid iz financiranja	(474.802)	(527.904)	(1.965.692)	(7.390)

Vir: glavna knjiga Holdinga SŽ.

Ugotovili smo, da je Holding SŽ v poslovnih knjigah 1. 7. 2004 prevrednotil oziroma *povečal* dolgoročne finančne naložbe v kapitalske deleže novih odvisnih družb za njihove učinke poslovanja v prvem polletju 2004 skupaj za 413.974 tisoč tolarjev¹⁶⁷. Protivknjižbe povečanja in zmanjšanja naložb je nepravilno izkazal neposredno na kontu čistega dobička oziroma čiste izgube, namesto da bi pred tem izkazal prihodke/odhodke in konec leta v izkazu poslovnega izida višji poslovni izid. To je v nasprotju z računovodsko usmeritvijo, ki jo je izbral Holding SŽ, ki določa, da se za učinke prevrednotenja dolgoročne finančne naložbe v kapital odvisnih podjetij povečajo finančni prihodki/odhodki, in v

¹⁶⁵ Brez prihodkov iz medsebojnih razmerij.¹⁶⁶ Brez odhodkov iz medsebojnih razmerij.¹⁶⁷ Skupni rezultat novih odvisnih družb od 1. 1. 2004 do 30. 6. 2004 je skupni dobiček 413.974 tisoč tolarjev, ki ga sestavljajo dobiček SŽ - Tovorni promet 1.412.924 tisoč tolarjev, izguba SŽ - Potniški promet v znesku 643.743 tisoč tolarjev in izguba SŽ - Infrastruktura v znesku 355.207 tisoč tolarjev.

nasprotju s SRS 3.26, ki prej opisanega načina prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb ne določa. Ker je izkazal le polletne učinke prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb v kapital novih odvisnih podjetij, je podcenil svoj poslovni izid v prikazanem izkazu poslovnega izida za leto 2004 po delitvenem načrtu za 413.974 tisoč tolarjev in izkazal izgubo v vrednosti 160.121 tisoč tolarjev, namesto dobiček v vrednosti 253.853 tisoč tolarjev.

V poslovnih knjigah in v izkazu poslovnega izida za leto 2004 je Holding SŽ v skladu z izbrano računovodsko usmeritvijo in SRS 3.26 izkazal le nastale finančne prihodke in finančne odhodke v obdobju od julija do decembra 2004, in sicer finančne prihodke od prevrednotenja dolgoročnih finančnih naložb v vrednosti 262.671 tisoč tolarjev¹⁶⁸ in finančne odhodke od odpisa dolgoročnih finančnih naložb v skupni vrednosti 761.107 tisoč tolarjev¹⁶⁹.

2.2 Smotrnost poslovanja

Presojali smo učinkovitost in uspešnost izvedbe Programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ do konca leta 2004 ter gospodarnost in učinkovitost Holdinga SŽ pri upravljanju in gospodarjenju s premoženjem (železniškimi vozili, zemljišči, objekti, denarnimi sredstvi).

Pri presojanju učinkovitosti Programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ smo ugotavljali, ali so bili cilji in ukrepi za izvedbo kadrovske sanacije natančno zastavljeni (določni, merljivi in časovno opredeljeni), kako so se ukrepi in posamezne načrtovane aktivnosti izvajale in kakšni učinki so bili doseženi. Pri presojanju uspešnosti smo ugotavljali stopnjo doseganja načrtovanih ciljev in ocenjevali vzroke za odmike od načrtovanega. Učinkovitost in uspešnosti izvajanja tega programa smo ugotavljali s primerjavo podatkov in s proučevanjem zakonske podlage za izvedbo kadrovskega prestrukturiranja (ZPPJPSZ, ZPSHSZ), Stokovnih izhodišč, strateškega načrta Nova smer, internih aktov, načrtov in poročil o izvajanju kadrovskega prestrukturiranja ter na podlagi knjigovodskih podatkov in listin o obračunanih in izplačanih stroških dela.

Pri presojanju gospodarnosti in učinkovitosti Holdinga SŽ pri upravljanju in gospodarjenju s premoženjem (železniškimi vozili, zemljišči, objekti, denarnimi sredstvi) smo ugotavljali gospodarnost pogodbenih določil in učinkovitost upravljanja pogodb ter utemeljenost in upravičenost plačanih stroškov in zmanjšanja premoženja Holdinga SŽ oziroma vrednost možnih prihrankov in izgubljenih koristi.

2.2.1 Učinkovitost in uspešnost izvajanja Programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ v letu 2004

Program kadrovskega prestrukturiranja SŽ je 5. 7. 2003 sprejela uprava SŽ, d. d. na podlagi ukrepov za kadrovske sanacije in znižanje stroškov poslovanja SŽ, d. d., ki jih je določila Vlada RS v Stokovnih

¹⁶⁸ Poslovni izid (dobiček) SŽ-Infrastruktura v obdobju od julija do decembra 2004.

¹⁶⁹ Poslovni izid (izguba) v obdobju od julija do decembra 2004 SŽ - Tovorni promet v znesku 324.518 tisoč tolarjev in SŽ - Potniški promet v znesku 436.589 tisoč tolarjev.

izhodiščih, ki so določila okvirni časovni rok – junij 2003 za njegovo izdelavo in predložitev Vladi RS v obravnavo in potrditev. Program kadrovskega prestrukturiranja SŽ je bil namreč v Strokovnih izhodiščih določen kot ena izmed potrebnih podlag za obrazložitev in sprejem ZPSHSZ v delu, ki se nanaša na financiranje kadrovske sanacije iz državnega proračuna. Uprava SŽ, d. d. ga je 2. 9. 2003 predložila Vladi RS, ki ga je 27. 10. 2003 obravnavala in 24. 12. 2003 sprejela.

Ta program določa dva glavna dolgoročna cilja kadrovske sanacije: znižanje stroškov dela in optimalno število zaposlenih; njuno doseganje naj bi ob načrtovanem povečanju obsega storitev in povečanju tehnološke opremljenosti dela vplivalo na dvig produktivnosti in s tem povečanje konkurenčnosti na trgu železniških storitev. V nadaljevanju program predstavljamo bolj podrobno.

2.2.1.1 Predstavitev programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ

Program kadrovskega prestrukturiranja SŽ temelji na določenih izhodiščih v strateškem načrtu Nova smer, ki opredeljuje ključne cilje in strategije posloводства za poslovno preobrazbo in rast Slovenskih železnic v letih 2003 do 2010. V okviru Nove smeri so določeni številni ukrepi za doseganje postavljenih ciljev, ki so obravnavani v posameznih strateških projektih. Tako strateški projekt SP11 obravnava poenostavitev organizacijske strukture in prenovu delovnih procesov, organizacijskih predpisov, standardov in sistema kakovosti, s katerim se bo opredelila nova organizacijska struktura Holdinga SŽ. Projekt SP12 - Kadrovska reorganizacija in racionalizacija pa načrtuje prenovu sistemizacije delovnih mest ter izdelavo in izvedbo programa presežnih delavcev. Projekta sta podlaga za izdelavo novih pravilnikov o notranji organizaciji in pravilnikov o sistemizaciji delovnih mest v Holdingu SŽ in v novih odvisnih družbah.

Program predstavlja analizo kadrovske strukture v SŽ, d. d. v letih 2001 in 2002, ki kaže na nizko izobrazbeno strukturo zaposlenih in neustrezno usposobljenost delavcev, ki zasedajo vodilna delovna mesta (šefi služb, vodje oddelkov, šefi sekcij, vodje delovnih enot), ter na neugodno razmerje med režijskimi in izvršilnimi železniškimi delavci, ki kaže na previsoko število režijskih delavcev. Nadalje ta program načrtuje izvedbo kadrovske sanacije z določenimi ukrepi in aktivnostmi ter roki za njihovo izvedbo, načrtuje učinke kadrovske sanacije in ciljno število zaposlenih ter potrebna finančna sredstva in vire sredstev za kadrovsko prestrukturiranje v letih 2003 do 2010.

Program kadrovskega prestrukturiranja SŽ določa dva glavna dolgoročna cilja:

- znižanje mesečnih stroškov dela za 226.000 tisoč tolarjev ali letno za 2.712.000 tisoč tolarjev, z začetkom od januarja 2006;
- optimalno število izvajalcev delovnih procesov oziroma postopno zmanjšanje števila zaposlenih do konca leta 2010 za 1.575 delavcev (od tega je 995 presežnih delavcev);

ter naslednje kratkoročne cilje in ukrepe v letih 2003 in 2004:

- zmanjšanje števila delavcev za 775 delavcev (od tega 575 presežnih delavcev) in ciljno število zaposlenih 7.800 delavcev konec leta 2004;
- izvedba prenove delovnih procesov in vzpostavitev nove organizacijske strukture Holdinga SŽ in novih odvisnih družb ter sprejem internih aktov za novo organizacijsko strukturo in sistemizacijo delovnih mest v letu 2003;

- sprejem programa razreševanja presežnih delavcev in ukrepov za omilitev škodljivih posledic prenehanja delovnega razmerja presežnim delavcem ter ukrepov aktivne politike reševanja presežnih delavcev (dokvalifikacije, prekvalifikacije, prezaposlitve v druga podjetja, pomoč pri samozaposlovanju) v letu 2003.

V nadaljevanju predstavljamo opredeljene ukrepe, aktivnosti in roke za izvedbo:

1. Sprejem vhodnih zahtev za projekt SP12-Kadrovska reorganizacija in racionalizacija, v okviru katerega se kot ključni ukrep načrtuje prenova sistemizacije ter izdelava in izvedba programa presežnih delavcev; rok 4. 3. 2003.
2. Izdelava projektne naloge (podrobni načrt projekta z določenim strukturnim in terminskim načrtom projekta in predlogom za imenovanje projektne skupine in potrebnimi viri za izvedbo); rok 26. 3. 2003.
3. Obravnava in potrditev projekta SP12-Kadrovska reorganizacija in racionalizacija na projektnem svetu; rok 14. 4. 2003.
4. Pričetek dela na projektu SP12-Kadrovska reorganizacija in racionalizacija; rok 5. 5. 2003.
5. Oblikovanje novih široko definiranih delovnih mest, da bi se zmanjšalo število sistemiziranih delovnih mest iz sedanjih 725 na okoli 250 delovnih mest; rok 30. 6. 2003.
6. Opredeliti optimalno število delovnih mest za novo organizacijsko strukturo; rok: 30. 9. 2003.
7. Opredeliti optimalno število izvajalcev za vse procese dela in sprejem dokumenta kot planske kategorije; rok 31. 10. 2003.
8. Sprejem akta o sistemizaciji delovnih mest po predpisanem postopku (mnenje sindikatov, skupno posvetovanje s svetom delavcev) in njegova uveljavitev; rok 18. 11. 2003.
9. Ugotovitev števila presežnih delavcev z vidika potrebnega in dejanskega števila zaposlenih in obveščanje sindikatov ter Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje¹⁷⁰; rok 1. 12. 2003.
10. Sprejem kriterijev za določanje imenskega seznama presežnih delavcev (skupno posvetovanje s sindikati); rok 26. 12. 2003.
11. Izdelava predloga progama reševanja presežnih delavcev in usklajevanje s sindikati ter svetom delavcev; rok 18. 2. 2004.
12. Sprejem programa reševanja presežnih delavcev ter pisno obveščanje zavoda in sindikatov; rok 24. 2. 2004.
13. Vročitev odpovedi pogodb o zaposlitvi presežnim delavcem; rok 24. 3. 2004.

¹⁷⁰ V nadaljevanju: ZRSZZ.

Za omilitev škodljivih posledic prenehanja delovnega razmerja presežnih delavcev so v tem programu kadrovske sanacije določeni ukrepi, ki jih skupaj z oceno potrebnih finančnih sredstev za leti 2003 in 2004 za načrtovanih 575 presežnih delavcev predstavljamo v tabeli 20.

Tabela 20: Ukrepi za omilitev škodljivih posledic prenehanja delovnega razmerja in potrebna finančna sredstva v letih 2003 in 2004

ZŠ	Ukrep	Finančna sredstva v tisoč tolarjih
1.	Zakonska odpravnina	1.431.000
2.	Zagotovitev denarne pomoči – odpravnina po kolektivni pogodbi	1.003.000
3.	Nadomestilo plače za čas odpovednega roka	229.000
4.	Dokup zavarovalne dobe	-
5.	Sorazmerni del odpravnine po 90/4 ZDR	398.000
6.	Prekvalifikacije, dokvalifikacije	36.000
7.	Železniški sklad – sofinanciranje	60.000
8.	Drugi ukrepi (pomoč za začetek samostojne dejavnosti, nove dejavnosti, programi za težko zaposljive)	265.000
9.	Skupaj potrebna finančna sredstva (1 – 8)	3.422.000

Vir: program kadrovskega prestrukturiranja SŽ.

Poleg tega program kadrovskega prestrukturiranja SŽ določa dinamiko načrtovanih finančnih sredstev in zmanjšanje števila zaposlenih v letih od 2003 do 2010, ki je prikazana v tabeli 21.

Tabela 21: Dinamika načrtovanih finančnih sredstev in zmanjšanje števila zaposlenih v letih od 2003 do 2010

Leto	Ciljno število zaposlenih na dan 31. 12.	Skupno zmanjšanje števila zaposlenih ¹⁷¹	Presežni delavci	Ocena potrebnih finančnih sredstev v tisoč tolarjih
1. 1. 2003	8.100	475	355	-
2004	7.800	300	220	3.422.000 ¹⁷²
2005	7.600	200	100	594.000
2006	7.300	300	180	1.690.000
2007	7.250	50	20	181.000
2008	7.150	100	50	470.000
2009	7.100	50	30	280.000
2010	7.000	100	40	375.000
Skupaj		1575	995	7.012.000

Vir: program kadrovskega prestrukturiranja SŽ.

Potrebna finančna sredstva v letih od 2003 do 2005 (t. i. obdobje sanacije) so načrtovana v vrednosti 4.016.000 tisoč tolarjev, od tega znašajo sredstva iz državnega proračuna 2.000.000 tisoč tolarjev ali 50 odstotkov načrtovanih finančnih sredstev, potrebnih za izvedbo kadrovske sanacije. Do konca poslovne in kadrovske preobrazbe v letih od 2006 do 2010 (t. i. obdobje revitalizacije) pa so načrtovana potrebna finančna sredstva v vrednosti 2.996.000 tisoč tolarjev, ki jih bo zagotovil Holding SŽ. Od skupne vrednosti 7.012.000 tisoč tolarjev je bila načrtovana poraba sredstev za razrešitev 995 presežnih delavcev v vrednosti 5.572.000 tisoč tolarjev ali 5.600 tisoč tolarjev na delavca, od tega 3.780.000 tisoč tolarjev za razrešitev 675 presežnih delavcev v letih od 2003 do 2005; za pokrivanje stroškov naravnega odliva delavcev pa je bila načrtovana skupna poraba sredstev 1.440.000 tisoč tolarjev, od tega v letih od 2003 do 2005 v vrednosti 236.000 tisoč tolarjev.

Izvajanje programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ v letih 2003 in 2004 je razdeljeno v dve fazi:

- Prva faza je prilagajanje kadrovske strukture družbe glede na potrebno število delavcev, ki se izvede na način sporazumnega opredeljevanja presežnih delavcev tistih kategorij, ki jih z vidika poslovanja družbe v novi organizacijski obliki ne bo potrebno nadomeščati.
- Druga faza upošteva izvedeno prenovo delovnih procesov in vzpostavitev nove organizacijske strukture Holdinga SŽ z novimi odvisnimi družbami. Ta faza se izvede po uveljavitvi novega akta o notranji organiziranosti Holdinga SŽ in novih odvisnih družb in po uveljavitvi nove sistemizacije, ki naj

¹⁷¹ Pomeni skupno zmanjšanje števila delavcev, ki zajema naravni odliv zaposlenih (upokojitve, odpovedi delavnega razmerja) in presežne delavce.

¹⁷² V znesek so všteta porabljen sredstva za kadrovske prestrukturiranje v letih 2002 in 2003.

bi bila podlaga za izvedbo formalnega postopka ugotavljanja presežnih delavcev in za izdelavo programa razreševanja presežnih delavcev in sprejem ukrepov aktivne politike razreševanja presežnih delavcev (dokvalifikacije, prekvalifikacije, zagotovitev delovnega mesta v drugem podjetju, samo zaposlovanje delavcev idr.).

2.2.1.2 Učinkovitost izvajanja kadrovske sanacije

Z opravljeno primerjavo načrtovanih ukrepov in aktivnosti v Programu kadrovskega prestrukturiranja SŽ z njihovo dejansko realizacijo smo ugotovili, da Holding SŽ posameznih ukrepov in aktivnosti v letih 2003 in 2004 ni izvedel ali jih ni izvedel v načrtovanih rokih, in sicer v letu 2003

- ni oblikoval novih delovnih mest,
- ni sprejel in uveljavil akta o notranji organiziranosti in akta o sistemizaciji delovnih mest,
- ni ugotovil obstoja presežnih delavcev glede na potrebno in dejansko število zaposlenih.

Poleg tega v načrtovanih rokih za leto 2004

- ni izdelal predloga programa reševanja presežnih delavcev in ga uskladal s sindikati ter svetom delavcev (rok 18. 2. 2004), zato je prekoračil rok 24. 2. 2004 za sprejem programa reševanja presežnih delavcev.

Prvi program razreševanja presežnih delavcev – prva faza kadrovskega prestrukturiranja je poslovodstvo sprejelo 25. 3. 2004, sindikati pa so ga potrdili 6. 4. 2004. Opreделil je 321 nepotrebnih delavcev (od tega 116 presežnih delavcev, 40 prezaposlitev v SŽ-ŽIP, 165 delavcev se je reševalo z ukrepi za preprečitev in omejitev delovnega razmerja). Ta program je bil razširjen 19. 11. 2004 in je določil 135 novih presežnih delavcev.

Ker Holding SŽ posameznih ukrepov in aktivnosti do konca leta 2003 ni izvedel, jih je upošteval pri načrtovanju kadrovske reorganizacije v Poslovnem načrtu za leto 2004, v katerem je določil naslednji časovni okvir za njihovo izvedbo:

- 1. 3. 2004 - oblikovanje novih široko definiranih delovnih mest, da bi se zmanjšalo število sistemiziranih delovnih mest,
- 31. 3. 2004 - opredelitev optimalnega števila (strukture) delovnih mest za novo organizacijsko strukturo družbe,
- 30. 4. 2004 - opredelitev optimalnega števila izvajalcev za vse procese dela in sprejem dokumenta kot planske kategorije,
- 15. 5. 2004 - sprejem akta o sistemizaciji delovnih mest po predpisanem postopku (mnenje sindikatov, skupno posvetovanje s svetom delavcev) in njegova uveljavitev,
- 31. 5. 2004 - ugotovitev obstoja presežnega števila delavcev glede na potrebno in dejansko število zaposlenih,
- 15. 6. 2004 sprejem kriterijev za določanje poimenskega seznama presežnih delavcev (skupno posvetovanje s sindikati),
- 1. 7. 2004 izdelava predloga programa reševanja presežnih delavcev in usklajevanje s sindikati ter svetom delavcev, sprejem programa ter pisno obveščanje ZRSZZ.

Ugotovili smo, da Holding SŽ tudi v prej navedenih rokih ni izvedel načrtovanih ukrepov in aktivnosti. Julija 2004 je določil nov časovni okvir za izvedbo kadrovske sanacije v načrtu 'Kadrovska reorganizacija

Holdinga SŽ, julij 2004', ki je sestavni del pogodbe o finančnem sodelovanju Republike Slovenije pri kadrovske sanaciji Holdinga SŽ v letih 2004 in 2005. Pogodbo je sklenil¹⁷³ z Ministrstvom za promet in na njeni podlagi iz državnega proračuna prejel 1.185.000 tisoč tolarjev.

Kadrovska reorganizacija Holdinga SŽ je konec leta 2004 predvidevala zaposlitev 7.890 delavcev, kar je 90 delavcev več kot v programu kadrovskega prestrukturiranja SŽ. Načrtovano število zaposlenih po posameznih organizacijskih enotah je razvidno iz tabele 22.

Tabela 22: Načrtovano število zaposlenih po organizacijskih enotah konec leta 2004

Organizacijska enota/področje	Število zaposlenih	Načrt števila	Sprememba števila
	31. 12. 2003	zaposlenih	zaposlenih
	(1)	31. 12. 2004	(2) – (1)
Poslovodstvo Holding SŽ	451	465	14
PE Tovorni promet	1.991	1.885	(106)
PE Potniški promet	716	688	(28)
PE Vleka in TVD, od tega	1.926	1.732	(194)
• <i>za delo v tovornem prometu</i>	1.146	1.100	(46)
• <i>za delo v potniškem prometu</i>	780	632	(148)
PE Vodenje prometa in vzdrževanje JŽI	3.318	3.120	(198)
Skupaj	8.402	7.890	(512)

Vir: kadrovska reorganizacija Holdinga SŽ, julij 2004.

V nadaljevanju predstavljamo ukrepe in aktivnosti, ki jih Holding SŽ ni izvedel niti do konca leta 2004 ali jih ni izvedel v določenih novih rokih. Najkasneje do

- *30. 6. 2004* bi moral oblikovati nova delovna mesta in opredeliti optimalno število delovnih mest za novo organizacijsko strukturo Holdinga SŽ in novih odvisnih družb.

Holdings SŽ je izdelal pregled delovnih mest za oblikovanih 253 delovnih mest in osnutek akta o notranji organizaciji Holdinga SŽ in novih odvisnih družb. Poslovodstvo je sprejelo predlagano število delovnih mest in pregled sistemiziranih delovnih mest šele 25. 11. 2004. Akti o notranji organizaciji družb kot pravna podlaga za ugotavljanje presežnih delavcev in za izdelavo programa razreševanja presežnih delavcev niso bili sprejeti v letu 2004 in ne v letu 2005.

- *31. 7. 2004* bi moral opredeliti optimalno število izvajalcev za vse procese dela in o tem sprejeti ustrezen dokument.

¹⁷³ 3. 8. 2004.

- 31. 8. 2004 bi moral sprejeti in uveljaviti akte o sistemizaciji delovnih mest po predpisanem postopku (mnenje sindikatov, skupno posvetovanje s svetom delavcev).

Poslovodstvo se je 22. 9. 2004 seznanilo z osnutki aktov o sistematizaciji delovnih mest, ki so ena izmed pravnih podlag za ugotavljanje presežnih delavcev in za izdelavo programa razreševanja presežnih delavcev. Ti akti niso bili sprejeti do konca leta 2004 in ne do konca leta 2005.

- 15. 9. 2004 bi moral ugotoviti število presežnih delavcev.
- 15. 10. 2004 bi moral izdelati in sprejeti predlog programa za reševanje presežnih delavcev in izvesti usklajevanje s sindikati in svetom delavcev in do 15. 12. 2004 program kadrovske reorganizacije z natančno opredelitvijo vključenih delavcev, vključno z opredelitvijo časovne in finančne dinamike.

Holding SŽ je 8. 11. 2004 pripravil razširitev programa presežnih delavcev, ki je bil sprejet aprila 2004, zaradi interesa delavcev za vključitev v program presežnih delavcev. Poslovodstvo je 19. 11. 2004 sprejelo podrobni program aktivnih ukrepov kadrovske reorganizacije Holdinga SŽ v skupni vrednosti potrebnih finančnih sredstev 1.328.314 tisoč tolarjev, od tega 1.080 tisoč tolarjev za 135 presežnih delavcev. Program določa naslednje načine razreševanja preseženih delavcev:

- vključitev 180 delavcev v izobraževanje ob delu, načrtovani stroški 190.000 tisoč tolarjev;
- izvedba internih dokvalifikacij in prekvalifikacij 365 delavcev za druga delovna mesta v Holdingu SŽ v letu 2005, načrtovani stroški 650.000 tisoč tolarjev;
- funkcionalna usposabljanja ostalih proizvodnih in strokovnih delavcev (770 delavcev), načrtovani stroški 87.900 tisoč tolarjev;
- pomoč za začetek samostojne dejavnosti za 15 delavcev, načrtovani stroški v letu 2005 so bili 115.000 tisoč tolarjev;
- prilagoditev delovnih mest za invalide, usposabljanje za delo in zaposlitev v SŽ - ŽIP (80 delavcev), načrtovani stroški 239.414 tisoč tolarjev;
- prehod 30 delavcev k drugim delodajalcem v letu 2005, načrtovani stroški 100.000 tisoč tolarjev.

Ekonomsko socialni svet za železniški promet je 19. 1. 2005 obravnaval ta podrobni program aktivnih ukrepov kadrovske reorganizacije in novemu poslovodstvu predlagal, naj pripravi nov predlog programa po predhodnem ponovnem usklajevanju z izvršnimi direktorji vseh poslovnih enot.

2.2.1.2.a Iz opisanega ravnanja sledi, da Holding SŽ ni pravočasno izvedel ukrepov in aktivnosti za kadrovske reorganizacije, saj do konca leta 2004 ni določil optimalnega števila delovnih mest ter ni sprejel nove organizacijske strukture z novimi odvisnimi družbami in nove sistemizacije delovnih mest, čeprav je bil vpis novih družb opravljen (1. 7. 2004) in so delavci na podlagi akta o delitvi prešli v nove odvisne družbe in čeprav je bil pri sprejemanju aktov o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest glede na določila ZDR ni bilo posebnih vsebinskih zahtev in je bilo treba upoštevati zgolj potrebe delovnega procesa. Predloge aktov bi moral le posredovati v mnenje sindikatom in se opredeliti do njihovega morebitnega mnenja.

2.2.1.2.b Čeprav prej navedenih internih aktov kot pravne podlage za ugotavljanje presežnih delavcev in opredelitev optimalnega števila izvajalcev delovnih procesov ni sprejel, je do konca leta 2004 v okviru sprejetih programov reševanja presežnih delavcev prenehalo delovno razmerje 429 presežnim delavcem.

Skupni stroški reševanja presežnih delavcev so do konca leta 2004 znašali 2.458.006 tisoč tolarjev¹⁷⁴ ali 5.730 tisoč tolarjev na delavca, kar je 2 odstotka več od načrtovane vrednosti stroškov (5.600 tisoč tolarjev) na delavca v programu kadrovskega prestrukturiranja SŽ.

Glede na vse navedeno ravnanje smo ocenili, da je bil Holding SŽ neučinkovit pri izvajanju načrtovanih ukrepov in aktivnosti za kadrovske reorganizacije, saj jih ni izvedel v načrtovanih rokih v programu kadrovskega prestrukturiranja SŽ in ne v kasneje načrtovanih rokih v poslovnem načrtu za leto 2004 in v načrtu kadrovske reorganizacije Holdinga SŽ; učinkovit pa je bil pri načrtovanju in spremljanju izvajanja Programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ. Natančno je zastavil dolgoročne cilje (zmanjšanje števila zaposlenih in stroškov dela), kratkoročne cilje in ukrepe ter aktivnosti za kadrovske prestrukturiranje Holdinga SŽ in novih odvisnih družb, saj jih je opredelil tako, da je mogoče ovrednotiti in preveriti doseženo v letih od 2003 do 2010. Natančno je določil ciljno število delavcev, potrebna finančna sredstva in vire sredstev za kadrovske prestrukturiranje ter ukrepe in aktivnosti za postopno zmanjševanje zaposlenih do konca leta 2010 ter načrtovane mesečne in letne prihranke zaradi izvedene kadrovske reorganizacije v letih 2006 do 2010. Poleg tega je sproti ugotavljal nerealizirane ukrepe in aktivnosti ter določil nove roke za izvedbo. Pripravil je osnutke internih aktov in bil učinkovit pri razreševanju presežnih delavcev, saj je glede na obseg porabljenih sredstev na delavca razrešil 429 presežnih delavcev z minimalnim preseganjem načrtovanega zneska 5.600 tisoč tolarjev.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Osnovni namen I. in II. faze je bil zmanjšanje števila zaposlenih v režiji in delavcev invalidov, ki jih ni bilo potrebno nadomeščati z novimi. Po oceni je učinek zmanjševanja zaposlenih opazen po letu in pol, kar pomeni, da je povprečna vrednost sredstev za reševanje presežnega delavca izražena s stroški dela tega delavca v letu in pol.

2.2.1.3 Uspešnost izvedbe kadrovske sanacije

Z opravljeno primerjavo načrtovanih ciljev v Programu kadrovskega prestrukturiranja SŽ z njihovo dejansko realizacijo smo ocenili, da Holding SŽ pri izvedbi kadrovske sanacije ni bil uspešen, saj v letu 2004 ni dosegel glavnih načrtovanih ciljev, in sicer:

- za konec leta 2004 je bilo načrtovano 7.800 zaposlenih, dejansko je bilo 31. 12. 2004 zaposlenih 8.073 delavcev ali 273 delavcev več; v letih 2003 in 2004 je prenehalo delovno razmerje 429 presežnim delavcem, kar je za 34 odstotkov ali za 146 presežnih delavcev manj od načrtovanega števila presežnih delavcev do konca leta 2004 (575);
- delovnih procesov ni prenovil in ni vzpostavil nove organizacijske strukture in sistemizacije delovnih mest v Holdingu SŽ in v novih družbah.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Tudi v letu 2005 niso bili realizirani cilji Programa kadrovskega prestrukturiranja v zvezi s prenovlo delovnih procesov in

¹⁷⁴ Od tega so znašale odpravnine 1.870.815 tisoč tolarjev, odškodnine 330.217 tisoč tolarjev, denarne pomoči 175.642 tisoč tolarjev in prispevki delodajalca 81.332 tisoč tolarjev.

novo organizacijsko strukturo in sistemizacijo delovnih mest, ker so bile 18. 2. 2005 vse aktivnosti v zvezi s tem ustavljene in se je še čakalo na odločitev Ministrstva za promet glede bodoče organiziranosti Holdinga SŽ in novih odvisnih družb.

2.2.2 Gospodarnost in učinkovitost upravljanja s premoženjem

Gospodarnost in učinkovitost upravljanja s premoženjem smo ugotavljali s primerjanjem in preučevanjem pogodbenih določil, načrtov, poročil in druge dokumentacije, ki dokumentira ravnanje Holdinga SŽ pri upravljanju s premoženjem. Kot element gospodarnosti smo upoštevali prizadevanja za nadzorovanje in upravičenost nastalih stroškov in zmanjšanja premoženja ter prizadevanja za povečanje premoženjskih koristi. Pri tem smo ugotavljali možne prihranke in gospodarnost porabljenih sredstev. Kot element učinkovitosti smo upoštevali zagotavljanje nadzora in spremljanje realizacije načrtov in pogodbenih določil ter njihovo ustreznost (natančnost, merljivost, popolnost).

2.2.2.1 Vzdrževanje železniških vozil

Investicijsko in tekoče vzdrževanje železniških vozil za Holding SŽ izvaja odvisna družba Centralne delavnice. Medsebojna razmerja glede vzdrževanja železniških vozil imata podrobno urejena v Pogodbi o sprotne vzdrževanju železniških vozil¹⁷⁵. Centralne delavnice opravljajo vzdrževalna dela na železniških vozilih kot prioriteto dejavnost, na podlagi potrjenih opisov in normativov del, posebej dogovorjenih normativih ali po dejanskih časih in stroških, ki so ugotovljeni v prevzemnem zapisniku, ali v posebnem dogovoru ter letnih načrtih kontrolnih pregledov in investicijskega vzdrževanja železniških vozil.

2.2.2.1.a Avansiranje del

Pri preveritvi investicijskega vzdrževanja železniških vozil smo ugotovili, da je Holding SŽ v treh primerih sklenil pogodbe z naslednjim načinom plačila: 100-odstotni avans v tridesetih dneh po podpisu pogodbe, čeprav je v Pogodbi o sprotne vzdrževanju železniških vozil načeloma dogovorjeno, da nastane obveznost za plačilo po opravljenem delu, ki jo je Holding SŽ dolžan plačati v tridesetih dneh. Holding SŽ je v teh primerih kreditiral dobavitelja storitev in materiala tudi več kot eno leto, in sicer:

- za redno popravilo lokomotive 643-030 je na podlagi pogodbe¹⁷⁶ 30. 6. 2003 plačal avans v znesku 41.631 tisoč tolarjev, ki ga je poračunal 30. 8. 2003 v vrednosti 14.400 tisoč tolarjev in 31. 5. 2004 v vrednosti 27.231 tisoč tolarjev, kar kaže, da je Holding SŽ financiral dobavitelja najmanj enajst mesecev v vrednosti 27.231 tisoč tolarjev;
- za vgradnjo 32 dvokrilnih drsnih vrat IFE na štiri garniture DMV 713/715 je deset dni pred sklenitvijo pogodbe¹⁷⁷ plačal avans v vrednosti 72.000 tisoč tolarjev. Decembra 2003 je avans poračunal v vrednosti 33.188 tisoč tolarjev, konec leta 2004 pa še za 20.812 tisoč tolarjev, kar je skupaj

¹⁷⁵ Pogodba je sklenjena 30. 8. 1999.

¹⁷⁶ Št. 3.0.1.-2690/2003 sklenjena 20. 6. 2003 (št. izvajalca INV-VV03/2003).

¹⁷⁷ Št. 3.0.1.-2719/2003 sklenjena 10. 7. 2003 (št. izvajalca INV-VV05/2003).

54.000 tisoč tolarjev; to kaže, da je Holding SŽ financiral dobavitelja osemnajst mesecev najmanj v vrednosti 38.812 tisoč tolarjev¹⁷⁸;

- za vgradnjo enega kompleta dvokrilnih drsnih vrat IFE na garnituro DMV 713/715 je 30. 6. 2003 (to je devet dni pred sklenitvijo pogodbe¹⁷⁹) plačal avans 24.556 tisoč tolarjev; v letu 2003 je avans poračunal (31. 8. 2003) v vrednosti 14.150 tisoč tolarjev in 30. 9. 2004 v vrednosti 10.406 tisoč tolarjev; to kaže, da je Holding SŽ financiral dobavitelja petnajst mesecev najmanj v vrednosti 10.406 tisoč tolarjev.

Ocenili smo, da Holding SŽ ni ravnal gospodarno, ker je v pogodbah določil 100-odstotno avansiranje dogovorjenih del in je v vseh primerih več mesecev financiral Centralne delavnice. Nesmotrnost smo ocenili v vrednosti finančnih prihodkov 5.267 tisoč tolarjev (od tega se 1.165 tisoč tolarjev¹⁸⁰ nanaša na obravnavano predplačilo v prvi alineji, 3.338 tisoč tolarjev¹⁸¹ na obravnavano predplačilo v drugi alineji in 764 tisoč tolarjev¹⁸² na obravnavano predplačilo v tretji alineji), ki bi jih dosegel, če bi dobavitelju storitev in materiala odobril posojilo pod pogoji, ki so v letu 2003 veljali pri NLB, za toolarske kredite do enega leta.

2.2.2.1.b Elementi cene v pogodbah o vzdrževanju vozil

Holding SŽ in Centralne delavnice sta v pogodbah o tekočem in investicijskem vzdrževanju železniških vozil v skladu s Pogodbo o sprotne vzdrževanju železniških vozil določila, da pogodbeno ceno sestavlja vloženo delo, material v lasti izvajalca, material v lasti naročnika in storitve zunanjih izvajalcev. Cena je v posameznih pogodbah določena na podlagi delnega razdrtja vozil in izdelane ponudbe izvajalca del, ki ponudbo ovrednoti na podlagi veljavnih opisov del, normativov in ocene tehničnega stanja vozila. V pogodbah je določena obveznost sklenitve aneksa k pogodbi, ko je cena oziroma pogodbeno vrednost presežena. Končni obračun po vsaki pogodbi pa je odvisen od dejansko opravljenega dela in vgrajenega materiala oziroma rezervnih delov.

Po našem mnenju Holding SŽ v posameznih pogodbah o vzdrževanju vozil lastnega materiala ne more obravnavati kot element cene, ki je tudi merilo za sklepanje aneksov k pogodbam. Anekse k pogodbam mora sklepati v vseh primerih, ko izvajalec prekorači določeno vrednost v pogodbi za vloženo delo in material, ki je v njegovi lasti, in ki je dejanska pogodbeno cena. To smo ugotovili v dveh primerih sklenjenih pogodb, in sicer po pogodbi št. 3.3.-P-44/2003 za popravilo lokomotive 664-107, ko je bila določena vrednost za delo in material izvajalca prekoračena za 7.444 tisoč tolarjev, in po pogodbi št. 3.3.P-3/2004 za vzdrževanje vozila DMV 813/814-118, ko je bila določena vrednost za delo in material izvajalca prekoračena za 3.769 tisoč tolarjev.

¹⁷⁸ Ki je razlika med plačanim avansom 72.000 tisoč tolarjev in poračuni avansa v decembru 2003 za 33.188 tisoč tolarjev.

¹⁷⁹ Št. 3.0.1.-2718/2003 sklenjena 9. 7. 2003 (št. izvajalca INV-VV04/2003).

¹⁸⁰ Izračun obresti je opravljen od glavnice 27.230.990 tolarjev, z nominalno obrestno mero 6,8 odstotka, na spletni strani <http://www.nlb.si> – tolarski krediti do enega leta.

¹⁸¹ Izračun obresti je opravljen od glavnice 72.000.000 tolarjev za pet mesecev v letu 2003 in od zmanjšane glavnice 38.812.417 tolarjev (za poračune avansov v letu 2003) za dvanajst mesecev, z nominalno obrestno mero 6,8 odstotka, na spletni strani: <http://www.nlb.si> – tolarski krediti do enega leta.

¹⁸² Izračun obresti je opravljen od glavnice 24.555.900 tolarjev od 30. 6. do 1. 9. 2003 in od zmanjšane glavnice 10.405612,20 tolarja (za poračun avansov v letu 2003) za trinajst mesecev, z nominalno obrestno mero 6,8 odstotka, na spletni strani <http://www.nlb.si> – tolarski krediti do enega leta.

S primerjavo določenih elementov cene v pogodbi za popravilo vozila DMV 813/814-118 z zaračunanimi elementi v računih izvajalca smo ugotovili razlike, ki jih predstavljamo v tabeli 23.

Tabela 23: Primerjava elementov prodajne cene v pogodbi z zaračunanimi v računih izvajalca

Opis elementov pogodbene vrednosti	Vrednost v pogodbi v tisoč tolarjih	Vrednost v računih v tisoč tolarjih	Razlika v tisoč tolarjih
Delo	21.021	42.002	(20.981)
Material - last izvajalca	19.829	4.747	15.082
Material - last naročnika	7.000	3.231	3.769
Storitve zunanjih dobaviteljev	2.130	-	2.130
Skupaj	49.980	49.980	-
Skupaj brez materiala v lasti naročnika	42.980	46.749	3.769

Vir: pogodba št. 3.3.P-3/2004 in računi Centralne delavnice.

Razlike med vrednostjo posameznih elementov v pogodbi in zaračunano vrednostjo kažejo na premalo skrbno načrtovanje elementov pogodbene vrednosti in na preseganje časovnih normativov v internem aktu Opis, normativ in garancija za vzdrževanje železniških vozil. Centralne delavnice so namreč zaračunale za 100 odstotkov več opravljenega dela in le 30 odstotkov načrtovanega materiala v pogodbi. Navedene razlike pooblaščenca oseba za nadzor ni obrazložila in utemeljila v primopredajnem zapisniku¹⁸³ ob izstopu vozila iz popravila ali v drugi pisni obliki, kar štejemo za neučinkovito upravljanje pogodbe o vzdrževanju železniškega vozila.

Ukrepi Holdinga SŽ

Od septembra leta 2005 se pogodbe s Centralnimi delavnicami sklepajo tako, da v pogodbeni vrednosti ni materiala v lasti naročnika.

2.2.2.2 Prodaja lokomotiv ELOK 342

Holding SŽ je 12. 5. 2004 izdal račun v znesku 194.862 tisoč tolarjev ali 817.150 evrov za prodajo zadnje lokomotive (ELOK 342-009) po pogodbi¹⁸⁴, sklenjeni 28. 6. 2002 z Railconsult, Italija, na podlagi katere je prodal štiri obnovljene električne lokomotive vrste ELOK 342 (009, 016, 021 in 033) v skupni vrednosti 3.268.600 evrov¹⁸⁵ ali 780.743 tisoč tolarjev¹⁸⁶. Lokomotive so bile v letu 1999 predvidene za razdrtje¹⁸⁷, ker je bilo ocenjeno, da vozila niso več uporabna za železniški promet in jih ni več smotrno popravljati. Pogodba o prodaji lokomotiv je bila sklenjena na podlagi izvedenega postopka zbiranja ponudb. Center za

¹⁸³ 5. 4. 2004.

¹⁸⁴ Št. NAB67/2002/14, sklenjena 28. 6. 2002.

¹⁸⁵ Od tega je 1.740.000 evrov osnovna cena štirih lokomotiv in 1.528.600 evrov stroški obnove lokomotiv.

¹⁸⁶ Prikazana vrednost je preračunana v tolarje po tečaju 238,8615 tolarja za evro.

¹⁸⁷ Pri razdrtju se demontirajo še uporabni deli, ki se uporabijo za rezervne dele pri vzdrževanju ostalih vlečnih vozil, neuporabni deli pa se prodajo za staro železo.

nabavo je poslal šestim možnim kupcem¹⁸⁸ ponudbo za odkup lokomotiv v nevoznem stanju po sistemu videno – kupljeno. Kupci so ponudili odkup lokomotiv po ceni za staro železo (od 5 – 15,2 tolarja za kilogram oziroma v vrednosti od 1.740 tisoč tolarjev do 5.290 tisoč tolarjev) razen Railconsulta, Italija, ki je ponudil 435.000 evrov ali 97.875 tisoč tolarjev za eno lokomotivo, poleg tega je bil pripravljen plačati obnovo oziroma revizijo¹⁸⁹ lokomotiv in jih nato odkupiti. Holding SŽ in Railconsult, Italija sta v pogodbi določila prodajo in obnovo lokomotiv, ki bi jo izvedlo podjetje Centralne delavnice¹⁹⁰ v skladu z njegovo ponudbo, in določena dodatna dela, ki jih je zahteval kupec v skupni vrednosti 1.528.600 evrov. Poleg tega sta določila, da se kupcu da na razpolago za 20 dni ena vozna lokomotiva vrste 342 za opravljanje dinamičnih preizkusov na Češkem. Kupec je lokomotive plačal z avansnimi plačili v skladu s pogodbo. S prodajo štirih lokomotiv je Holding SŽ dosegel pozitivno razliko med izdanimi računi kupcu in računi izvajalca obnove (Centralne delavnice) v vrednosti 411.620 tisoč tolarjev.

Holding SŽ je 12. 5. 2004 in 20. 7. 2004 izdal račune v skupni vrednosti 591.653 tisoč tolarjev za tri od prodanih štirih električnih lokomotiv kupcu Railconsult, po pogodbi¹⁹¹, sklenjeni 20. 1. 2003 v vrednosti 3.300.600 evrov¹⁹² ali 788.386 tisoč tolarjev. Tudi te lokomotive so bile prvotno namenjene za razdrtje, nato pa prodane kupcu Railconsult, ki je ponudil 435.000 evrov za vsako lokomotivo po sistemu videno – kupljeno (brez obnove). Pogodba o prodaji teh štirih lokomotiv je po vsebini taka kot prva pogodba o prodaji lokomotiv razen v poglavju, ki določa prodajno ceno, kjer ni določena cena za obnovo lokomotiv. Holding SŽ je 14. 4. 2003 sklenil pogodbo za obnovo štirih lokomotiv s Centralnimi delavnicami v skupni vrednosti 1.908.108 evrov, kar je za 379.508 evrov več, kot je znašala obnova prvih štirih lokomotiv po sklenjeni pogodbi 28. 6. 2002 (1.528.600 evrov).

Zaradi višjih stroškov obnove je Holding SŽ dosegel nižjo pozitivno razliko med izdanimi računi kupcu in računi izvajalca obnov, ki je znašala 335.104 tisoč tolarjev, kar je za 379.508 evrov ali 90.650 tisoč tolarjev manj kot bi lahko. Holding SŽ bi ravnal bolj gospodarno, če bi lokomotive prodal brez obnov po sistemu videno - kupljeno, kot je prvotno ponudil Railconsult, in ne da je prevzel njegovo finančno tveganje pri obnovah lokomotiv.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Razlika med obsegom stroškov obnove pri prvi in drugi prodaji 379.508 evrov je nastala zaradi zahtev končnega kupca lokomotiv družbe Ferrovie Nord, Milano, Italija (v nadaljevanju: Ferrovie) pri izdelavi ponudbe za obnovo lokomotiv s Centralnimi delavnicami, ki je zahteval večji obseg del. Lokomotive so bile dobavljene z zamudo zaradi dodatnih zahtev in težav pri izvajanju obnov. Končni kupec Ferrovie je med izvajanjem obnov iz dneva v dan zahteval nove pogoje za obnovo lokomotiv, ki niso bili zajeti v prvotni ponudbi Centralnih delavnic, na primer zahteval je popravilo, kot ga zahtevajo italijanski predpisi, ki so bistveno strožji za obratovanje lokomotiv kot slovenski; postavljal je nove zahteve pri modifikaciji,

¹⁸⁸ NH Trans, Češka, Railconsult, Italija, Holtrade GmbH, Nemčija, Odpad, Pivka, d. d., Dinos Holding, d. d., Ljubljana in Surovina, d. d., Maribor.

¹⁸⁹ Izraz »revizija« lokomotive ali vagona pomeni obnovitev voznega sredstva lahko zajema tudi vgradnjo novih instrumentov in drugih sestavnih delov v taki meri, da je vožno sredstvo spet sposobno za vožnjo v železniškem prometu. Takšna revizija je lahko delna ali popolna.

¹⁹⁰ Holding SŽ je sklenil pogodbo za revizijo štirih lokomotiv 19. 7. 2002 v skupni vrednosti 1.528.600 evrov ali 382.150 evrov za lokomotivo.

¹⁹¹ Št. NAB148/2002/14.

¹⁹² Štiri obnovljene lokomotive po 825.150 evrov.

meritvah, prevzemanju in transportu lokomotiv ter pri odstranitvi azbesta.

2.2.2.3 Prodaja zemljišč za graditev poslovno garažnega objekta

Holdings SŽ je 17. 12. 2003 z družbo AKS¹⁹³ sklenil pogodbo o prodaji stavbnih zemljišč ob Vilharjevi cesti v Ljubljani v skupni izmeri 8.995¹⁹⁴ kvadratnih metrov, v vrednosti 2.266.740 evrov ali 252 evrov za kvadratni meter zemljišča. Prodaja teh stavbnih zemljišč je bil nujen pogoj za uresničitev namena ustanovitve AKS, tj. gradnjo nadomestnega poslovno garažnega objekta za Holdings SŽ in prodajo dela objekta na trgu. S tem je Holdings SŽ upošteval zahteve Vlade RS po dezinvestiranju in pokritju velikih izgub. Poleg tega je načrtoval prodajo stare upravne stavbe na Kolodvorski 11, da bi zagotovil finančna sredstva za nakup novih poslovnih prostorov ob Vilharjevi cesti.

V kupoprodajni pogodbi je določil, da je kupec dolžan nakazati kupnino do 30. 12. 2006¹⁹⁵ in dovolil vknjižbo lastninske pravice na zemljiščih v zemljiški knjigi na kupca AKS takoj po podpisu pogodbe. Na podlagi te prodaje je v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2004 izkazal za 643.371 tisoč tolarjev dolgoročnih terjatev do AKS in za 31.056 tisoč tolarjev kratkoročnih terjatev za obračunane obresti od prej navedene kupnine v skladu s sklenjeno pogodbo.

2.2.2.3.a Holdings SŽ je z družbo AKS sklenil neobičajen posel oziroma ji prodal stavbna zemljišča z dovoljenjem za prenos lastninske pravice na kupca pred plačilom kupnine zaradi načrtovanega financiranja gradnje novih poslovnih prostorov z bančnim posojilom, ki naj bi ga zagotovila družba AKS z zastavo kupljenih stavbnih zemljišč. S tem poslom se je Holdings SŽ izognil novemu zadolževanju in postopkom zadolževanja po Uredbi o pogojih in postopkih zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah¹⁹⁶, izpostavil pa se je finančnemu tveganju, da kupec ne bi poravnal dogovorjene kupnine z obrestmi v vrednosti 674.427 tisoč tolarjev in če bi ob stečaju družbe AKS izgubil prodano premoženje.

Holdings SŽ je zmanjšal navedeno finančno tveganje zaradi prenosa lastninske pravice na kupca pred plačilom kupnine že dan pred sklenitvijo prodajne pogodbe, saj je 16. 12. 2003 s spremembo družbene pogodbe družbe AKS dosegel, da vse odločitve v zvezi s poslovanjem AKS po sklenitvi kupoprodajne pogodbe za zemljišče ob Vilharjevi cesti v Ljubljani in do plačila celotne kupnine samostojno sprejema Holdings SŽ kot družbenik AKS. Poleg tega spremenjena družbena pogodba določa, da mora direktor AKS¹⁹⁷ za kakršno koli razpolaganje s temi zemljišči po sklenitvi kupoprodajne pogodbe in do plačila celotne kupnine pridobiti pisno soglasje v obliki sklepa poslovodstva Holdinga SŽ. Holdings SŽ je dodatno omejil nastalo tveganje 18. 1. 2005, ko je z družbo AKS sklenil pogodbo o ustanovitvi hipoteke in 20. 1. 2005 vložil predlog za vpis hipoteke v zemljiško knjigo.

¹⁹³ Ustanovitelji in družbeniki AKS so Holdings SŽ, AA Trade, d. o. o., Maribor in Komin, d. o. o., Ljubljana, vsak s 33,3-odstotnim deležem v osnovnem kapitalu družbe, ki je 2.100 tisoč tolarjev. Vlada RS je v vlogi skupščine 25. 4. 2002 soglašala z ustanovitvijo nove družbe (AKS) in s prodajo zemljišč z namenom gradnje in trženja poslovno garažnega objekta. Izbrana družbenika sta dolgoletna poslovna partnerja pri graditvi in obnovi objektov Holdinga SŽ.

¹⁹⁴ Od tega stavbe (samski dom, delavnice in garaže) v skupni izmeri 892 kvadratnih metrov.

¹⁹⁵ Do plačila celotnega zneska se obračunavajo obresti po letni medbančni obrestni meri EUROIBOR + 1,5 odstotka.

¹⁹⁶ Uradni list RS, št. 115/02.

¹⁹⁷ Ki je tudi izvršni direktor za nepremičnine v Holdings SŽ.

2.2.2.3.b Holding SŽ je na podlagi Poslovnega načrta za gradnjo objekta ob Vilharjevi cesti v Ljubljani, december 2003¹⁹⁸ (v nadaljevanju: poslovni načrt za gradnjo objekta) z družbo AKS sklenil Dogovor med družbeniki AKS (v nadaljevanju: dogovor) o vodenju in izvedbi projekta – poslovni garažni objekt ob Vilharjevi cesti v Ljubljani »Digital Gallery«. V dogovoru so družbeniki določili, da dobiček oziroma razlika med ocenjeno prodajno (62.653.045 evrov) in lastno ceno (56.359.589 evrov) gradnje objekta v vrednosti 6.293.456 evrov pripada Holdingu SŽ. Če se doseže prihranek pri stroških (lastna cena), se ta deli v razmerju 60:20:20 odstotkov med družbenike Holding SŽ : AA Trade : Komin; če pa bi bili poslovni prostori prodani po višji prodajni ceni, kot je bilo predvideno v poslovnem načrtu za gradnjo objekta, se ta razlika v istem vrstnem redu deli v razmerju 70:15:15. Poleg tega dogovor določa, da je izplačilo prej opisanih razlik v navedenih razmerjih pogojeno s predhodno doseženim in izplačanim dobičkom Holdingu SŽ v vrednosti 6.293.456 evrov.

Holding SŽ do konca leta 2005 ni poskrbel za spremembo družbene pogodbe z družbo AKS v delu, ki določa delitev dobička na podlagi lastniških deležev v skladu s 429. členom ZGD, tako da bi omogočala uresničitev dogovora glede prej navedene delitve dobička pri prodaji poslovnih prostorov v poslovno garažnem objektu ob Vilharjevi cesti.

2.2.2.3.c Holding SŽ se ob prodaji stavbnih zemljišč z družbo AKS ni dogovoril o prodajni ceni zgrajenih poslovnih prostorov. Tudi poslovni načrt za gradnjo objekta ne predvideva posebne cene za prodajo poslovnih prostorov Holdingu SŽ, čeprav se je Holding SŽ 9. 12. 2002 v pismu o nameri zavezal, da naj bi sklenil kupoprodajno pogodbo o nakupu 6.000 kvadratnih metrov neto poslovnega prostora v zgrajenem poslovno garažnem objektu ter 152 garažnih in 18 zunanjih parkirnih mest in čeprav so družbeniki AKS v dogovoru določili, da lahko Holding SŽ kupuje poslovne prostore in garaže le zase in svoje odvisne družbe *po lastni ceni* do tretjine vseh poslovnih prostorov¹⁹⁹.

Glede na vsebino posla – prodaja stavbnih zemljišč, ki predstavlja zgolj drugačen način financiranja pri uporabi zemljišča Holdinga SŽ za gradnjo nadomestnih poslovnih prostorov in za pridobitev finančnih virov za pokrivanje izgube, ocenjujemo, da bi si moral Holding SŽ zagotoviti stroškovno (lastno) ceno zgrajenih poslovnih prostorov. V poslovnem načrtu gradnje objekta je načrtovana povprečna lastna cena znašala 1.218 evrov za kvadratni meter bruto površine oziroma je načrtovana lastna cena za kvadratni meter bruto poslovne površine 1.549 evrov in lastna cena za kvadratni meter bruto kletne površine 721 evrov.

2.2.2.3.d Holding SŽ je v Predlogu selitve upravnih prostorov Holdinga SŽ²⁰⁰, ki ga je 23. 7. 2004 obravnaval nadzorni svet, načrtoval nakup 6.000 kvadratnih metrov neto poslovne površine po predvideni nakupni ceni 1.782 evrov za kvadratni meter, ki za 15 odstotkov ali za 233 evrov presega načrtovano lastno ceno 1.549 evrov za kvadratni meter bruto poslovne površine in je nižja za 11 odstotkov ali za 198 evrov od načrtovane prodajne cene 1.980 evrov za kvadratni meter neto poslovne površine v Poslovnem načrtu gradnje objekta.

Holding SŽ ni pojasnil, ali načrtovani nakup poslovne površine v skupni vrednosti 10.692.000 evrov

¹⁹⁸ Izdelan za investitorja AKS.

¹⁹⁹ V Poslovnem načrtu za gradnjo objekta je načrtovano 26.372,75 kvadratnega metra neto poslovnih površin, 677 garažnih mest in 70 zunanjih parkirnih mest.

²⁰⁰ 23. 7. 2004 in 8. 11. 2004 ga je obravnaval nadzorni svet; 23. 6. 2004 pa poslovodstvo Holdinga SŽ.

vključuje garažna mesta in zunanja parkirna mesta, poleg tega ni imel podlag za določitev nakupne cene 1.782 evrov, čeprav ta odstopa od predvidene lastne in prodajne cene za kvadratni meter poslovne površine. To kaže na neučinkovito vodenje projekta gradnje in preselitve v nove poslovne prostore, saj pred prodajo zemljišč ni bilo dogovorjeno, kakšna naj bi bila odkupna cena poslovnih prostorov za Holding SŽ, niti kako naj bi opredelitev cene nakupa teh prostorov vplivala na dogovorjeni dobiček, ki bi pripadal Holdingu SŽ.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Holding SŽ je pojasnil, da je projekt gradnje poslovno garažnega objekta trenutno ustavljen in da bo prodajni načrt za prodajo poslovnih prostorov potrebno še narediti.

2.2.2.3.e Ocenili smo, da je Holding SŽ negospodarno porabil 10.000 tisoč tolarjev, ker je družbi AKS v letu 2004 naročil in plačal dodatna dela v zvezi z izdelavo idejno programskega osnutka prilagoditve dela objekta ob Vilharjevi cesti v Ljubljani (v nadaljevanju programski osnutek²⁰¹). Holding SŽ porabe sredstev za ta namen ni utemeljil, saj ni dokumentiral in utemeljil potrebe po izdelavi programskega osnutka za Holding SŽ in določene cene v aneksu k pogodbi. V času naročila izdelave programskega osnutka odločitev o selitvi upravnih prostorov in prodaji obstoječih upravnih prostorov še ni bila sprejeta, glede na negotovost v zvezi s selitvijo upravnih prostorov pa je bila vprašljiva tudi uporabna vrednost tega programskega osnutka. Glede na razdelitev nalog družbenikov AKS v poslovnem načrtu gradnje objekta bi morala družba AKS in ne Holding SŽ zagotoviti izdelavo in financiranje tega programskega osnutka.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Holding SŽ je pojasnil, da je bil na podlagi idejno programskega osnutka prilagoditve dela objekta ob Vilharjevi cesti izdelan PGD (projekt gradbenih del).

Ugotovitve v točkah 2.2.2.3.a, b, c in d kažejo na neučinkovito vodenje projekta gradnje in preselitve v nove poslovne prostore, saj je bila izvedba projekta pred ustanovitvijo družbe AKS slabo načrtovana, pogoji sodelovanja posameznih družbenikov nezadostno opredeljeni, interesi Holdinga SŽ pa nezadostno oziroma nepravčasno zaščiteni.

Gradnja poslovno garažnega objekta ob Vilharjevi cesti se do junija 2006 ni pričela, saj družba AKS ni uspela pridobiti bančnega posojila, poleg tega še ni uspela odkupiti 1.247 kvadratnih metrov potrebnega zemljišča za pričetek gradnje poslovno garažnega objekta, ki je v lasti družbe SŽ Projektivno podjetje Ljubljana, d. d., Ljubljana. Nadzorni svet Holdinga SŽ tudi še ni sprejel odločitve o prodaji starih upravnih prostorov na Kolodvorski 11 in nakupu novih ob Vilharjevi cesti.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Holding SŽ je 6. 6. 2006 pojasnil, da naj bi nadzorni svet v roku enega meseca odločal o dveh alternativah: ali v družbo AKS vključiti novega družbenika zaradi odločitve enega družbenika, da proda svoj delež v AKS, ali počakati na zapadlost terjatve do AKS do izteka roka za plačilo in povrnitev zemljišča.

²⁰¹ Povezava s točko 2.1.2.1.m Izdelava idejne študije za razporeditev prostorov in opreme.

2.2.2.4 Prodaja stanovanja v Puli

Holding SŽ je 12. 1. 2004 sklenil pogodbo o prodaji stanovanja v Puli za 42.000 evrov, čeprav je kupec 31. 8. 2003 ponudil 45.000 evrov za stanovanje v velikosti 66,9 kvadratnega metra. Negospodarno ravnanje zaradi izgubljene premoženjske koristi smo ocenili v vrednosti 3.000 evrov ali 717 tisoč tolarjev²⁰².

Pojasnilo Holdinga SŽ

Kupec je po predložitvi ponudbe in pred odpiranjem ponudb po telefonu sporočil, da je ponovno preveril cene na trgu ter da umika svojo prvotno ponudbo in da je za stanovanje pripravljen plačati 42.000 evrov. Zagotovil je, da naj bi napisal novo ponudbo in umik stare ponudbe tudi pisno potrdil, vendar tega ni storil. Glede na to, da je bil kupec edini ponudnik, je komisija upoštevala zahtevano po telefonu ponujeno ceno, ker je pričakovala, da naj bi kupec novo ponudbo in pisni umik stare ponudbe predložil.

2.2.2.5 Prodaja počitniških kapacitet na Hrvaškem

Holding SŽ v postopku prodaje počitniških kapacitet na Hrvaškem ni določil kriterijev za obravnavo in izbiro posameznih in paketnih ponudb. V javni objavi 17. 10. 2003 je določil, da imajo prednost pri nakupu ponudniki, ki bi ponudili nakup vseh nepremičnin v paketu in ponudniki, ki bi ponudili nakup počitniškega doma Selce, zemljišča v Jadranovem pri Crikvenici in počitniškega doma Podstrana pri Splitu v paketu. Ocenjena vrednost tega paketa je znašala 393.514 evrov, izbrana pa je bila paketna ponudba v vrednosti 393.829 evrov, ki je bila višja od ocenjene vrednosti za 315 evrov.

Holding SŽ ni ravnal gospodarno, ker je za izbiro najugodnejše ponudbe določil kriterije tako, da so imele prednost pri izbiri paketne ponudbe, ne glede na vrednost posameznih ponudb. S primerjanjem ponudb smo ocenili, da je Holding SŽ s prodajo počitniškega doma Podstrana pri Splitu v paketu iztržil 48.309 evrov ali 11.313 tisoč tolarjev, kar je za 31.691 evrov ali 7.421 tisoč tolarjev manj od najugodnejše prispele posamezne ponudbe 80.000 evrov ali 18.734 tisoč tolarjev.

Poleg tega Holding SŽ ni ravnal gospodarno, ker ponudnika AAC, d. o. o., Zagreb, Hrvaška, ki je predložil najugodnejšo paketno ponudbo v vrednosti 410.010 evrov, ni pozval k dopolnitvi ponudbe, da bi si s tem zagotovil njegovo udeležbo v postopku prodaje in čim višjo kupnino.

2.2.2.6 Investicijsko vzdrževanje počitniških kapacitet

Holding SŽ je z družbo SŽ – ŽIP 26. 4. 2002 sklenil pogodbo o najemu in upravljanju počitniških kapacitet v Sloveniji in v Republiki Hrvaški. Za upravljanje počitniških kapacitet na Hrvaškem je SŽ – ŽIP v skladu s predpisi v Republiki Hrvaški ustanovil družbo Calidus SOL, s katero je sklenil alotmajsko pogodbo o najemu nastanitvenih zmogljivosti in zakupno pogodbo o podnajemu počitniških kapacitet na območju Republike Hrvaške. V pogodbi o najemu počitniških kapacitet je zakupnina določena v vrednosti letne amortizacije objektov in opreme, obračunane po predpisih najemodajalca (Holding SŽ) za tekoče poslovno leto, stroškov zavarovanja objektov in opreme ter dela stroškov uprave. Med drugim je SŽ – ŽIP dolžan opravljati tekoče in investicijsko vzdrževanje počitniških kapacitet v skladu s potrjenim letnim

²⁰² Zmnožek med 3.000 evri in povprečnim tečajem Banke Slovenije 238,8615 tolarja za evro v letu 2004.

načrtom investicij. Pred izvedbo investicij v počitniške kapacitete mora o zbranih ponudbah obvestiti Holding SŽ, ki mu mora v osmih dneh posredovati svoje mnenje.

S primerjavo letnega načrta investicijskih del v počitniške kapacitete v Ratečah, Luciji, Savudriji in v počitniških naseljih na hrvaških otokih s prejetimi računi za investicijsko vzdrževanje smo ugotovili, da je SŽ – ŽIP poleg stroškov po računih podizvajalcev zaračunal tudi svoje stroške dela ali stroške družbe Calidus SOL za vodenje, delo in nadzor nad izvajanjem del v vrednosti 1.121 tisoč tolarjev v Ratečah²⁰³ (Rateče 1 in 2), v vrednosti 1.203 tisoč tolarjev v Luciji (Lucija 1 in 2) in 903 tisoč tolarjev²⁰⁴ za investicije v počitniških naseljih na hrvaških otokih, čeprav ti stroški niso bili načrtovani v letnem načrtu investicijskih del; investicijska dela v Savudriji²⁰⁵ za dve počitniški hišici pa so preseгла načrtovano vrednost investicijskih del za okoli 2.676 tisoč tolarjev²⁰⁶.

Holding SŽ je priznal vsa zaračunana investicijska dela v računih, čeprav so zaračunane vrednosti presegle načrtovane v letnem načrtu investicijskih del in čeprav ni opravil nadzora izvedenega investicijskega vzdrževanja in ga SŽ – ŽIP ni obvestil o zbranih ponudbah za izvedbo investicij, kot je določala sklenjena pogodba. Takšno ravnanje štejemo za neučinkovito upravljanje pogodbe o najemu počitniških kapacitet (ki sicer kot investicijsko vzdrževanje šteje tudi dela, ki jih opravi najemnik, in določa elemente njegove cene investicijskega vzdrževanja), ker v letnem načrtu investicij po posameznem objektu ni ocenil in ni ovrednotil investicijskih del, ki jih opravi najemnik, in v nobenem aktu ni določil cenika za leto 2004 za posamezne elemente cene investicijskega vzdrževanja, ki ga opravi najemnik. Poleg tega v pogodbi o najemu ni določil skrbnika pogodbe in njegove pristojnosti v zvezi z nadzorom, odobravanjem in potrjevanjem vzdrževalnih del. Zaradi tega tudi ni mogoče potrditi gospodarnosti porabe sredstev za vzdrževanje počitniških kapacitet najmanj v skupni vrednosti 5.903 tisoč tolarjev več zaračunanih del od načrtovanih v letnem načrtu investicijskih del.

Pojasnilo Holdinga SŽ

Investicije v počitniške kapacitete v letu 2004 so bile načrtovane v skupni vrednosti 40 milijonov tolarjev, od tega 13,3 milijona tolarjev v Sloveniji in 19,6 milijona tolarjev v Republiki Hrvaški. Vsa dela so bila pregledana in izvedena v okviru načrtovane vrednosti 40 milijonov tolarjev.

²⁰³ Račun št. 9670-2190097 z dne 22. 11. 2004 v vrednosti 2.509 tisoč tolarjev.

²⁰⁴ Račun št. 4301-2190099 z dne 14. 6. 2004 v skupni vrednosti 12.317 tisoč tolarjev.

²⁰⁵ Račun št. 8575-219009 z dne 15. 10. 2004 v vrednosti 7.329 tisoč tolarjev za adaptacijo počitniških hiš št. 4 in 5 v naselju Bašanija.

²⁰⁶ Razlika med zaračunano vrednostjo 7.329 tisoč tolarjev za investicijska dela in med načrtovano vrednostjo investicijskih del 4.653 tisoč tolarjev ali 140.000 hrvaških kun v dve počitniški hišici.

3. MNENJE

Revidirali smo poslovanje Holdinga Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana in njegovih odvisnih družb Slovenske železnice – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, Slovenske železnice – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana in Slovenske železnice – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana v letu 2004. Za pravilnost in smotrnost poslovanja je odgovorno poslovodstvo družb. Naša naloga je podati mnenje o pravilnosti in smotrnosti poslovanja teh družb.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij²⁰⁷. Revizijski postopki so obsegali pregledovanje in pridobivanje podatkov ter njihovo analiziranje in presojanje. Menimo, da smo pridobili zadostne dokaze za izrek mnenja o pravilnosti in smotrnosti poslovanja Holdinga Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana v letu 2004.

V okviru revizije smotrnosti poslovanja smo presojali smotrnost poslovanja Holdinga Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana, ki je izvajal dejavnosti in upravljal s premoženjem družb SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana.

3.1 Mnenje o pravilnosti poslovanja

Družbe Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana so v letu 2004 ravnale v neskladju z naslednjimi predpisi in drugimi usmeritvami:

- niso izvedle preoblikovanja oziroma postopka oddelitve z ustanovitvijo novih družb v skladu s 6. členom ZPPJPSZ, 533.a členom ZGD in SRS, ker
 - je bil v delitvenem načrtu določen in v poslovne knjige novih odvisnih družb prenesen posebni prevrednotovalni popravek kapitala v neskladju s SRS v skupni vrednosti 1.169.600 tisoč tolarjev (točka 2.1.1.1.a),
 - na novi družbi za tovorni in za potniški promet ni bilo preneseno izvajanje prevozne storitve vleke vlakov, ki je dejavnost železniškega prometa, in premoženje organizacijske enote za vleko vlakov v vrednosti 4.000.043 tisoč tolarjev (točka 2.1.1.1.b),
 - na nove družbe niso bili prezaposleni delavci (točka 2.1.1.2.a),

²⁰⁷ Uradni list RS, št. 41/01.

- na nove družbe niso bile prenesene pravice za opravljanje dejavnosti železniškega prometa in vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja prometa, zato te niso izpolnjevale predpisanih pogojev za izvajanje dejavnosti v ZZeLP (točka 2.1.1.2.d) in ker
- na novi družbi za tovorni in za potniški promet niso bile prenesene finančne obveznosti, povezane s prenesenim premoženjem določenim v delitvenem načrtu v skladu z 12. členom ZPSHSZ (točka 2.1.1.2.b);
- niso izkazale resničnega in poštenega prikaza premoženja in obveznosti, finančni položaj ter poslovnega izida v računovodskih izkazih in letnih poročilih v skladu z 51. in 57. členom ZGD, ker prikazujejo stanje, kot da so nove družbe po vpisu v sodni register začele opravljati dejavnosti železniškega prometa in gospodarsko javno službo vzdrževanja javne železniške infrastrukture in vodenja prometa, čeprav jih je opravljal Holding SŽ (2.1.1.2.e).

Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana ni ravnal v skladu z naslednjimi predpisi in usmeritvami:

- kršil je načelo transparentnosti porabe javnih sredstev iz 6. člena ZJN-1, s tem ko je sredstva porabil v okviru pogodbe, ki ni bila sklenjena na podlagi izvedenega postopka oddaje javnega naročila, ali ko je blago in storitve nabavil, ne da bi sklenil pogodbo na podlagi izvedenega postopka oddaje javnega naročila; ocenjeni znesek nepravilnosti znaša 870.613 tisoč tolarjev (točke 2.1.2.1.a do 2.1.2.1.m);
- pri oblikovanju predmeta javnega naročila v sklope ni upošteval 26. člena ZJN-1; ocenjeni znesek nepravilnosti znaša 113.432 tisoč tolarjev (točke 2.1.2.2.a do 2.1.2.2.f);
- kršil je načelo zagotavljanja konkurence in enakopravnosti ponudnikov iz 5. in 7. člena ZJN-1, saj je objavil diskriminatorne pogoje za izbiro ponudnika pri nabavi računalniške opreme; ocenjeni znesek nepravilnosti znaša 47.001 tisoč tolarjev (točka 2.1.2.3);
- pri oddaji javnih naročil ni upošteval internega akta za oddajo javnih naročil male vrednosti; ocenjeni znesek nepravilnosti znaša 46.621 tisoč tolarjev (točke 2.1.2.5.a do 2.1.2.5.j);
- brez verodostojne podlage je podjetju I.A.P, Inštitut za avtomatizacijo procesov, d. o. o., Ljubljana nakazal 2.240 tisoč tolarjev (točka 2.1.2.5.c);
- plačilo storitev je za 2.207 tisoč tolarjev presegló pogodbeni predmet in vrednost javnega naročila, kar ni v skladu z načelom transparentnosti porabe javnih sredstev iz 6. člena ZJN-1 (točka 2.1.2.6);
- vodilnim delavcem ni obračunal bonitet za brezplačne vozovnice v vrednosti 7.488 tisoč tolarjev in jim zanje ni povečal osnove za obračun prispevkov in davka od osebnih prejemkov delavcev v skladu z Zakonom o prispevkih za socialno varnost in Zakonom o dohodnini (točka 2.1.3.2.a);
- prevoze potnikov – drugih oseb, ki niso delavci Holdinga SŽ, je opravljal z voznimi olajšavami na podlagi Pravilnika o prevozih železniških delavcev in upokojenecv, ki nima pravne podlage v zakonu ali podzakonskem aktu; s tem je kršil 7. in 11. člen Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem železniškem prometu (točka 2.1.3.2.b);
- ni oblikoval rezervacij za 88.999 tisoč tolarjev neporabljenih prejetih proračunskih sredstev za kadrovske sanacije v skladu s SRS 18.19 (točka 2.1.4.5.a);
- nenamensko je porabil prejeta proračunska sredstva za pokrivanje stroškov kadrovske sanacije v znesku 3.264 tisoč tolarjev, kar ni v skladu z 11. členom ZPSHSZ (točka 2.1.4.5.b);
- ni opredelil posameznih nepremičnin, predvidenih za prodajo v letu 2004, kot določa 13. člen Uredbe o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin; s tem je ravnal v nasprotju s sklepi Vlade Republike Slovenije, ki določajo smiselno uporabo predpisov za prodajo državnega stvarnega premoženja (točka 2.1.5.1);
- pri prodaji počitniških kapacitet v Republiki Hrvaški ni upošteval 49. člena Uredbe o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin, saj dveh ponudnikov ni pozval k

dopolnitvi ponudbe, temveč je njuni ponudbi neupravičeno izločil iz ocenjevanja; s tem je ravnal v nasprotju s sklepi Vlade RS, ki določajo smiselno uporabo predpisov za prodajo državnega stvarnega premoženja (točka 2.1.5.1.1);

- ni preveril lastništva zemljišča Jadranovo pri Crikvenici v skladu s 30. členom Uredbe o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin; s tem je ravnal v nasprotju s sklepi Vlade RS, ki določajo smiselno uporabo predpisov za prodajo državnega stvarnega premoženja (točka 2.1.5.1.1.a);
- za prodajo počitniškega doma Novi Vinodolski v vrednosti 242.000 evrov ali 56.670 tisoč tolarjev je sklenil pogodbo z dvema kupcema namesto samo z izbranim ponudnikom, kot določa 51. člen Uredbe o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin; s tem je ravnal v nasprotju s sklepi Vlade RS, ki določajo smiselno uporabo predpisov za prodajo državnega stvarnega premoženja (točka 2.1.5.1.1.b);
- ni pravočasno v skladu s pogodbo izdal računa za prodane elektro-motorne vlake za 17.033 tisoč tolarjev; s tem je v napačnem obračunskem obdobju izkazal prihodke od prodaje v računovodskih izkazih SŽ – Potniški promet za leto 2004 namesto v računovodskih izkazih za leto 2003, kar je v nasprotju s temeljno računovodsko predpostavko nastanka poslovnega dogodka, ki jo določa uvod v Slovenske računovodske standarde (točka 2.1.5.2.1);
- v pogodbi ni uredil medsebojnih razmerij z Republiko Slovenijo, ki je prevzela finančne obveznosti za izločeno javno železniško infrastrukturo, ki so 31. 12. 2004 znašale 13.589.326 tisoč tolarjev; teh finančnih obveznosti tudi ni izkazal v poslovnih knjigah in bilanci stanja kot obveznosti za tuj račun (Republike Slovenije) in ni vzpostavil terjatev do Republike Slovenije v skladu s SRS kot dejanski posrednik za odplačilo dolgov med upniki - posojilodajalci in Republiko Slovenijo (točka 2.1.6.2.a).

Po našem mnenju so družbe ožje skupine Slovenske železnice v letu 2004 v vseh pomembnih pogledih poslovale v neskladju s predpisi in drugimi usmeritvami (*negativno mnenje*).

3.2 Mnenje o smotrnosti poslovanja

Presojali smo smotrnost poslovanja Holdinga Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana v letu 2004 pri izvajanju Programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ in pri upravljanju s premoženjem. Ocenili smo, da poslovanje Holdinga Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana ni bilo smotrno v naslednjih primerih:

3.2.1 Učinkovitost in uspešnost izvedbe Programa kadrovskega prestrukturiranja SŽ

- Holding SŽ ni pravočasno izvedel ukrepov in aktivnosti za kadrovske reorganizacije in ni bil učinkovit, saj do konca leta 2004 ni določil optimalnega števila delovnih procesov in ni sprejel nove organizacijske strukture z novimi odvisnimi družbami in nove sistemizacije delovnih mest, čeprav je bil vpis novih družb opravljen (1. 7. 2004) in so delavci na podlagi akta o delitvi prešli v nove odvisne družbe in čeprav pri sprejemanju aktov o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest glede na določila Zakona o delovnih razmerjih ni bilo posebnih vsebinskih zahtev in je bilo treba upoštevati zgolj potrebe delovnega procesa. Predloge aktov bi moral le posredovati v mnenje sindikatom in se opredeliti do njihovega morebitnega mnenja (točka 2.2.1.2.a).

- Holding SŽ v letu 2004 ni dosegel glavnih načrtovanih ciljev in ni bil uspešen, ker ni dosegel načrtovanega števila delavcev na dan 31. 12. 2004, tega dne je zaposloval 8.073 delavcev ali za 273 delavcev več kot je načrtoval (7.800 delavcev). Poleg tega je v letih 2003 in 2004 prenehalo delovno razmerje 429 presežnim delavcem, kar je manj za 34 odstotkov ali za 146 presežnih delavcev, kot je načrtoval do konca leta 2004 (575), ter ni prenovil delovnih procesov in ni vzpostavil nove organizacijske strukture ter sistemizacije delovnih mest v Holdingu SŽ in v novih družbah (točka 2.2.1.3).

3.2.2 Gospodarnost in učinkovitost upravljanja s premoženjem

- Holding SŽ ni ravnal gospodarno, ker je v pogodbah o vzdrževanju vozil določil 100-odstotno avansiranje dogovorjenih del in je v vseh primerih več kot eno leto financiral SŽ Centralne delavnice, d. o. o., Ljubljana. Nesmotnost smo ocenili v vrednosti izgubljenih finančnih prihodkov na 5.267 tisoč tolarjev (točka 2.2.2.1.a).
- V enem primeru so razlike med vrednostjo posameznih elementov v pogodbi o vzdrževanju vozil in zaračunano vrednostjo pokazale na premalo skrbno načrtovanje elementov pogodbene vrednosti in na preseganje časovnih normativov v internem aktu Opis, normativ in garancija za vzdrževanje železniških vozil. Družba SŽ Centralne delavnice, d. o. o., Ljubljana je namreč zaračunala za 100 odstotkov več opravljenega dela in le 30 odstotkov načrtovanega materiala v pogodbi. Navedene razlike pooblaščenca oseba za nadzor ni obrazložila in utemeljila ob izstopu vozila iz popravila v primopredajnem zapisniku ali v drugi pisni obliki. To štejemo za neučinkovito upravljanje pogodbe o vzdrževanju železniškega vozila (točka 2.2.2.1.b).
- Pri drugi prodaji lokomotiv italijanskemu kupcu je Holding SŽ zaradi višjih stroškov obnove dosegel nižjo pozitivno razliko med izdanimi računi kupcu in računi izvajalca obnov (SŽ Centralne delavnice, d. o. o., Ljubljana), ki je znašala 335.104 tisoč tolarjev, kar je za 90.650 tisoč tolarjev manj kot bi lahko. Holding SŽ bi ravnal bolj gospodarno, če bi lokomotive prodal brez obnove po sistemu videno - kupljeno, kot je to prvotno ponudil italijanski kupec, in ne da je prevzel njegovo finančno tveganje pri obnovi lokomotiv (točka 2.2.2.2).
- Holding SŽ projekta gradnje in preselitve v predvideni poslovno garažni objekt na Vilharjevi cesti v Ljubljani ni vodil učinkovito, ker je bila izvedba projekta pred ustanovitvijo družbe A.K.S., d. o. o., Ljubljana (ki jo je ustanovil skupaj z dvema družbenikoma zaradi financiranja in izvedbe gradnje) slabo načrtovana, pogoji sodelovanja posameznih družbenikov nezadostno opredeljeni, interesi Holdinga SŽ pa nezadostno oziroma nepravočasno zaščiteni (točke 2.2.2.3.a, b, c in d).
- Holding SŽ je negospodarno porabil 10.000 tisoč tolarjev, ker je družbi A.K.S., d. o. o., Ljubljana v letu 2004 naročil in plačal dodatna dela v zvezi z izdelavo idejno programskega osnutka prilagoditve dela objekta ob Vilharjevi cesti v Ljubljani. Porabe sredstev ni utemeljil in upravičil, saj ni dokumentiral in utemeljil potrebe po izdelavi tega programskega osnutka ter določene cene v aneksu k pogodbi (točka 2.2.2.3.e).
- Holding SŽ je 12. 1. 2004 sklenil pogodbo o prodaji stanovanja v Puli za 42.000 evrov, čeprav je kupec 31. 8. 2003 ponudil 45.000 evrov za stanovanje v velikosti 66,9 kvadratnega metra. Negospodarno ravnanje zaradi izgubljene premoženske koristi smo ocenili na 3.000 evrov ali 717 tisoč tolarjev (točka 2.2.2.4).

- Holding SŽ s prodajo počitniškega doma Podstrana pri Splitu v paketu ni ravnal gospodarno, saj je iztržil 48.309 evrov ali 11.313 tisoč tolarjev, kar je za 31.691 evrov ali 7.421 tisoč tolarjev manj od najugodnejše prispele posamezne ponudbe. Poleg tega ni ravnal gospodarno, ker ponudnika, ki je predložil najugodnejšo paketno ponudbo, ni pozval k dopolnitvi ponudbe, da bi si s tem zagotovil njegovo udeležbo v postopku prodaje in čim višjo kupnino (točka 2.2.2.5).
- Holding SŽ je neučinkovito upravljal pogodbo o najemu počitniških kapacitet, ker v letnem načrtu investicij po posameznem objektu ni ocenil in ovrednotil investicijskih del, ki naj bi jih opravil najemnik, in v nobenem aktu ni določil cenika za leto 2004 za posamezne elemente cene investicijskega vzdrževanja, ki ga opravi najemnik. Poleg tega v pogodbi o najemu ni določil skrbnika pogodbe in njegove pristojnosti v zvezi z nadzorom, odobravanjem in potrjevanjem vzdrževalnih del. Najemniku počitniških kapacitet družbi SŽ – Železniško invalidsko podjetje, d. o. o., Ljubljana je priznal vsa investicijska dela v računih, čeprav so zaračunane vrednosti presegle načrtovane v letnem načrtu investicijskih del in čeprav ni opravil nadzora izvedenega investicijskega vzdrževanja in ga najemnik (SŽ – Železniško invalidsko podjetje, d. o. o., Ljubljana) ni obvestil o zbranih ponudbah za izvedbo investicij, kot je določala sklenjena najemna pogodba. Zaradi tega ni mogoče potrditi gospodarnosti porabe sredstev za vzdrževanje počitniških kapacitet najmanj v skupni vrednosti 5.903 tisoč tolarjev več zaračunanih del od načrtovanih v letnem načrtu investicijskih del za počitniške kapacitete v Ratečah, Luciji, Savudriji in na hrvaških otokih (točka 2.2.2.6).

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Družbe Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana morajo v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nepravilnosti v poslovanju, ki so bile razkrite z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov s predloženimi dokazili o izvedenih ukrepih.

Družbe SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana morajo v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na

- uskladitev izkazanih posebnih prevrednotovalnih popravkov kapitala iz delitvenega načrta s SRS 1.26 -1.31, SRS 3.24-3.34 in SRS 8.11 (točka 2.1.1.1.a);
- izdelavo načrta z navedenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami za prevzem in zaposlitev delavcev in začetek izvajanja teh aktivnosti (točka 2.1.1.2.a);
- določitev novih pogodbenih razmerij z družbo Holding SŽ kot uporabnikom delovnih sredstev ter kot izvajalcem in nosilcem dejavnosti železniškega prometa in obveznih gospodarskih javnih služb, vzpostavitev ločenih poslovnih knjig ter vzpostavitev prikaza resničnih in poštenih prihodkov in odhodkov v letu 2006 do pridobitve pravic za opravljanje dejavnosti železniškega prometa in obveznih gospodarskih javnih služb (brez upoštevanja poslovnih dogodkov, ki se nanašajo na izvajanje temeljnih dejavnosti železniškega prometa in obveznih gospodarskih javnih služb - točki 2.1.1.2.d in e).

Družbi SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana morata v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na

- izdelavo načrta z navedenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami za prevzem finančnih obveznosti - restrukturiranih kreditov, povezanih s prenesenim premoženjem, ter na ukinitve obveznosti do Holdinga SŽ ter začetek izvajanja teh aktivnosti (točka 2.1.1.2.b);
- izdelavo načrta z navedenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami za pridobitev pravic za opravljanje dejavnosti železniškega prometa ter začetek izvajanja teh aktivnosti (točka 2.1.1.2.d).

Družbi SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana morata v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na

- izdelavo načrta z navedenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami za pridobitev pravic za opravljanje obveznih gospodarskih javnih služb ter začetek izvajanja teh aktivnosti (točka 2.1.1.2.d).

Družba Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana mora v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na

- izdelavo načrta z navedenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami za izvedbo reorganizacije oziroma postopka oddelitve z ustanovitvijo novih družb ter začetek izvajanja teh aktivnosti, in sicer glede
 - prenosa izvajanja dejavnosti in premoženja enote Vleka vlakov in TVD na nove družbe (točka 2.1.1.1.b),
 - zaposlitve delavcev v nove odvisne družbe (točka 2.1.1.2.a),
 - prenosa finančnih obveznosti - restrukturiranih kreditov, povezanih s prenesenim premoženjem, na nove družbe in ukinitve terjatev do novih družb (točka 2.1.1.2.b),
 - določitve novih pogodbenih razmerij z odvisnimi družbami glede uporabe njihovih delovnih sredstev za izvajanje dejavnosti železniškega prometa in obveznih gospodarskih javnih služb, vzpostavitev ločenih poslovnih knjig ter vzpostavitev prikaza resničnih in poštenih prihodkov in odhodkov v letu 2006 do prenosa pravic za opravljanje dejavnosti železniškega prometa in obveznih gospodarskih javnih služb na odvisne družbe (točki 2.1.1.2.d in e);
- izvedbo oziroma začetek postopkov javnega naročanja za nabavo rezervnih delov in storitev za vzdrževanje železniških vozil ter storitev mobilne telefonije v skladu s predpisi o javnem naročanju (točke 2.1.2.1.a do i, 2.1.2.1.m);
- vzpostavitev notranjih kontrol, ki bodo zagotavljale izbiro postopkov in pogojev za sodelovanje ponudnikov v skladu s predpisi o javnem naročanju in ki bodo preprečevale neupravičeno delitev javnih naročil in vključitev opisa delovanja teh notranjih kontrol v interne akte (točke 2.1.2.1.a do m, 2.1.2.2.a do f, 2.1.2.3, 2.1.2.5.a do h);
- določitev izdelave in sprejetja načrta nabav blaga in storitev po vrsti, količini in vrednosti, kot eno izmed podlag za načrtovanje poslovanja in postopkov javnega naročanja v internih aktih in kot vzpostavljeno notranjo kontrolo za preprečevanje nepravilnosti pri izvajanju predpisanih postopkov javnega naročanja v zakonu in internem aktu (točke 2.1.2.1.a do m, 2.1.2.1.j do l, 2.1.2.2.a do f, 2.1.2.3, 2.1.2.5.a do h);
- določitev notranjih kontrol, ki bodo preprečevale odobritev in plačilo računov, večjih od pogodbene vrednosti ali brez pogodbe, v internih aktih in njihovo vzpostavitev v poslovnih procesih Holdinga SŽ (točke 2.1.2.5.c, 2.1.2.6.a in b);
- vzpostavitev notranje kontrole, ki bo zagotovila določanje in obračun bonitet delavcem za izdane brezplačne vozovnice in vozovnice z voznimi olajšavami glede na primerljivo ceno v Potniški tarifi ter opis delovanja notranje kontrole v internih aktih (točka 2.1.3.2.a);
- uskladitev izvajanja prevoza potnikov po Pravilniku o prevozih železniških delavcev s pogoji in cenami v tarifni obveznosti - Potniški tarifi (točka 2.1.3.2.b);
- oblikovanje rezervacij za prejeta proračunska sredstva za kadrovske sanacije (točki 2.1.4.5.a in b);
- določitev pogojev in postopkov za razpolaganje (prodajo, menjavo, drug način odsvojitve premoženja) s stvarnim premoženjem v internem aktu (točke 2.1.5.1, 2.1.5.1.1, 2.1.5.1.1.a in b).

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1.

Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja²⁰⁸. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da družbe Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, SŽ – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana in SŽ – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana kršijo obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

²⁰⁸ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 91/01.

5. PRIPOROČILA

Holdingu Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana priporočamo, naj

- preuči gospodarnost dolgoročne pogodbe o zagotavljanju pravnih storitev in glede na ugotovitve razmisli o morebitni odpovedi pogodbe ter po izteku odpovednega roka izpelje postopek, kot ga predpisuje ZJN-1;
- z internim aktom opredeli transparenten način hranjenja in označevanja vse dokumentacije, ki se nanaša na posamezen postopek javnega naročanja;
- določi skrbnika pogodbe o najemu počitniških kapacitet in njegove kontrolne naloge pri vzdrževanju počitniških kapacitet (nadzor, odobritev del, potrditev izvedbe in plačila del) ter cenik elementov investicijskega in tekočega vzdrževanja, ki ga bo opravil najemnik;
- načrtuje investicijsko vzdrževanje počitniških kapacitet ločeno glede na izvajalca del - zunanji izvajalci, najemnik.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči ali drugimi državnimi organi.

Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Priloge: 3

Poslano:

1. Holding Slovenske železnice, d. o. o., Ljubljana, priporočeno s povratnico;
2. Slovenske železnice – Tovorni promet, d. o. o., Ljubljana, priporočeno s povratnico;
3. Slovenske železnice – Potniški promet, d. o. o., Ljubljana, priporočeno s povratnico;
4. Slovenske železnice – Infrastruktura, d. o. o., Ljubljana, priporočeno s povratnico;
5. Jože Jurkovič, priporočeno;
6. Blaž Miklavčič, priporočeno;
7. Boris Živec, priporočeno;
8. Andrej Pagon, priporočeno;
9. Andrej Godec, priporočeno;
10. Državni zbor Republike Slovenije, priporočeno;
11. arhiv, tu.

PRILOGA 1**Bilanca stanja Holdinga SŽ na dan 31. 12. 2004 in na dan 31. 12. 2003**

v tisoč tolarjih

OPIS	STANJE NA DAN	
	31. 12. 2004	31. 12. 2003
SREDSTVA	88.556.434	80.514.332
A. Stalna sredstva	59.140.472	63.597.193
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	153.583	308.940
1. Dolgoročno odloženi stroški poslovanja	12.949	19.164
2. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	2.463	50.516
3. Dolgoročne premoženjske pravice	138.171	239.260
II. Opredmetena osnovna sredstva	14.376.465	53.781.233
1. Zemljišča in zgradbe	13.958.675	18.868.123
a) Zemljišča	8.592.638	10.123.270
b) Zgradbe	5.366.037	8.744.853
2. Proizvajalne naprave in stroji	364.723	33.591.866
a) Oprema	355.386	33.577.779
b) Drobní inventar	9.337	14.087
3. Druge naprave in oprema	40.638	471.158
4. Osnovna sredstva, ki se pridobivajo	12.429	850.086
a) Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	0	102.082
b) Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	12.429	748.004
III. Dolgoročne finančne naložbe	44.610.424	9.507.020
1. Deleži v podjetjih v skupini	10.618.456	6.335.603
2. Dolgoročne finančne terjatve do podjetij v skupini	-	-
3. Deleži v pridruženih podjetjih	1.241	2.199.474
4. Dolgoročne finančne terjatve do pridruženih podjetij	-	-
5. Drugi dolgoročni deleži	951.958	965.035
a) Deleži v bankah, zavarovalnicah in drugih finančnih organizacijah	-	-
b) Deleži v drugih podjetjih	951.958	965.035

OPIS	STANJE NA DAN	
	31. 12. 2004	31. 12. 2003
6. Druge dolgoročne finančne terjatve	33.038.769	6.908
a) Druge dolgoročne finančne terjatve do drugih	7.514	6.908
b) Dolgor. fin. terjatve do družb ožje skupine za prenesena posojila	33.031.255	-
B. Gibljiva sredstva	29.305.564	15.250.443
I. Zaloge	104.513	3.054.436
1. Material	103.720	3.054.050
a) Material	32.585	642.506
b) Nadomestni deli	62.048	2.369.130
c) Drobní inventar in embalaža	9.087	42.414
2. Nedokončana proizvodnja	-	-
3. Proizvodi in trgovsko blago	-	-
4. Predujmi za zaloge	793	386
II. Poslovne terjatve	12.564.235	11.124.353
a) Dolgoročne poslovne terjatve	1.093.774	960.810
1. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	-	-
2. Dolgoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini	-	-
3. Dolgoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	-	-
4. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	1.093.774	960.810
5. Dolgoročno nevplačani vpoklicani kapital	-	-
b) Kratkoročne poslovne terjatve	11.470.461	10.163.543
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	4.116.318	4.240.369
a) Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v državi	2.859.906	2.353.904
b) Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev v tujini	1.256.412	1.886.465
2. Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini	174.604	254.465
a) Kratkoročne poslovne terjatve do podjetij v skupini kot kupcev	167.003	251.393
b) Kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki do podjetij	7.601	3.072
3. Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	1.274.001	1.453.089
a) Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	1.274.001	1.453.089

OPIS	STANJE NA DAN	
	31. 12. 2004	31. 12. 2003
b) Kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki	-	-
4. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	5.905.538	4.215.620
a) Kratkoročne terjatve do državnih in drugih inštitucij	360.538	519.037
b) Kratkoročne terjatve do zaposlencev	3.530	7.507
c) Kratkoročne terjatve, povezane s finančnimi prihodki do drugih	31.351	1.062
č) Ostale kratkoročne poslovne terjatve do drugih	3.582.807	3.683.333
d) Kratkoročne poslovne terjatve na podlagi predujmov	6.734	4.679
e) Kratkoročne varščine	2	2
f) Druge kratkoročne terjatve - razmerja med Upravo in družbami ožje skupine	1.920.576	-
III. Kratkoročne finančne naložbe	16.484.681	5.050
1. Kratkoročni deleži v podjetjih v skupini razen v pridruž. podjetjih	-	4.375
a) Za prodajo kupljene delnice in deleži podjetij v skupini	-	-
b) Kratkoročna dana posojila podjetjem v skupini	-	4.375
2. Kratkoročni deleži v pridruženih podjetjih	-	-
3. Kratkoročne finančne naložbe do drugih	16.484.681	675
a) Za prodajo kupljeni deleži, delnice in dr. vrednost. drugih	-	-
b) Depoziti	15.473.330	-
c) Druga kratkoročno dana posojila drugim	6.439	675
č) Kratkoročno dana posojila - med Upravo in družbami ožje skupine	1.004.912	-
IV. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina	152.135	1.066.604
1. Denarna sredstva v blagajni in takoj udenarljive vrednostnice	34.562	24.053
2. Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih institucijah	117.573	1.042.551
C. Aktivne časovne razmejitve	110.398	1.666.696
1. Kratkoročno odloženi stroški in odhodki	21.423	13.793
2. Nezaračunani prihodki	88.975	1.652.854
3. Vrednotnice in druge aktivne časovne razmejitve	-	49
Č. ZUNAJBILANČNA AKTIVA	14.552.883	8.909.470

OPIS	STANJE NA DAN	
	31. 12. 2004	31. 12. 2003
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	88.556.434	80.514.332
A. Kapital	19.771.770	11.515.329
I. Vpoklicani kapital	22.782.630	17.782.630
1. Osnovni kapital	22.782.630	17.782.630
2. Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)	-	-
II. Kapitalske rezerve	-	-
III. Rezerve iz dobička	-	-
1. Zakonske rezerve	-	-
2. Rezerve za lastne deleže	-	-
3. Statutarne rezerve	-	-
4. Druge rezerve iz dobička	-	-
IV. Preneseni čisti poslovni izid	(9.828.914)	(11.924.098)
1. Preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let	-	-
2. Prenesena čista izguba iz prejšnjih let	(9.828.914)	(11.924.098)
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta	-	(2.946.650)
1. Čisti dobiček poslovnega leta	-	-
2. Čista izguba poslovnega leta	-	(2.946.650)
VI. Prevrednotovalni popravki kapitala	6.818.054	8.603.447
1. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala	-	-
2. Posebni prevrednotovalni popravki kapitala	6.818.054	8.603.447
B. Rezervacije	11.697	13.430
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	-	-
2. Rezervacije za davčne obveznosti	-	-
3. Druge rezervacije	11.697	13.430
a) Dolgoročne rezervacije iz prejetih dotacij za osnovna sredstva	7.599	4.893
b) Druge dolgoročne rezervacije	4.098	8.537
C. Finančne in poslovne obveznosti	67.736.768	65.723.691
a) Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	49.539.306	28.635.796

OPIS	STANJE NA DAN	
	31. 12. 2004	31. 12. 2003
1. Dolgoročne obveznosti na podlagi obveznic	-	-
2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	16.037.119	25.831.214
a) Dolgoročne finančne obveznosti do domačih bank	16.030.737	24.704.096
b) Dolgoročne finančne obveznosti do tujih bank	6.382	1.127.118
3. Dolgoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	7.968	68.009
4. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	-	181.707
a) Dolgoročne poslovne obveznosti do domačih dobaviteljev	-	51.660
b) Dolgoročne poslovne obveznosti do tujih dobaviteljev	-	130.047
5. Dolgoročne menične obveznosti	-	-
6. Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	14.010.581	-
7. Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti	-	-
8. Dolgoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih	19.483.638	2.554.866
a) Dolgoročne finančne obveznosti do drugih	19.179.440	-
1. Dolgoročne finančne obveznosti do drugih v državi	-	-
2. Dolgoročne finančne obveznosti do drugih v tujini	19.179.440	-
3. Dol. fin. obv. do družb ožje skupine za prenesena posojila	-	-
b) Dolgoročni dolgovi iz finančnega najema	931	104.053
c) Dolgoročne obveznosti za sredstva JŽI, dobljena v upravljanje	-	-
č) Druge dolgoročne obveznosti	303.267	2.450.813
b) Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	18.197.462	37.087.895
1. Kratkoročne obveznosti na podlagi obveznic	-	-
2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	2.631.403	19.632.208
a) Kratkoročne finančne obveznosti do bank v državi	2.628.600	19.113.330
b) Kratkoročne finančne obveznosti do bank v tujini	2.803	518.878
3. Kratkoročne poslovne obveznosti na podlagi predujmov	104.150	749.235
4. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	3.890.079	4.270.881
a) Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v državi	2.835.717	2.971.061
b) Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev v tujini	1.054.362	1.299.820

OPIS	STANJE NA DAN	
	31. 12. 2004	31. 12. 2003
5. Kratkoročne menične obveznosti	-	-
6. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti	1.609.955	1.530.649
7. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do pridruženih podjetij	14.134	39.135
8. Kratkoročne finančne in poslovne obveznosti do drugih	9.947.741	10.865.787
a) Kratkoročne finančne obveznosti do drugih	145.828	1.885.474
1. Kratkoročne finančne obveznosti do drugih v državi	145.828	1.000.074
2. Kratkoročne finančne obveznosti do drugih v tujini	-	885.400
3. Kratkoročne finančne obveznosti - med družbo ožje skupine	-	-
4. Kratkoročne finančne obveznosti - med VV in družbo ožje skupine	-	-
5. Kratkoročne finančne obveznosti - med Upravo in družbo ožje skupine	-	-
b) Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih	9.801.913	8.980.313
1. Kratkoročne obveznosti do zaposlencev	2.848.586	2.685.316
2. Kratkoročne obveznosti do države in drugih institucij	2.787.907	3.582.822
3. Druge kratkoročne obveznosti do drugih	995.757	2.712.175
4. Druge kratkoročne obveznosti - med družbami ožje skupine	-	-
5. Druge kratkoročne obveznosti - med VV in družbo ožje skupine	-	-
6. Druge kratkoročne obveznosti - med Upravo in družbo ožje skupine	3.169.663	-
Č. Pasivne časovne razmejitve	1.036.199	3.261.882
1. Kratkoročno odloženi prihodki	843.029	787.002
2. Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	193.170	2.474.880
D. ZUNAJBILANČNA PASIVA	14.552.883	8.909.470

Bilance stanja odvisnih družb na dan 31. 12. 2004 in 31. 12. 2003

v tisoč tolarjih

OPIS	SŽ-Tovorni promet		SŽ-Potniški promet		SŽ-Infrastruktura	
	31. 12. 2004	31. 12. 2003	31. 12. 2004	31. 12. 2003	31. 12. 2004	31. 12. 2003
SREDSTVA	32.749.272	18.775.635	35.531.540	37.619.943	3.542.114	7.454.332
<i>A. Stalna sredstva</i>	27.559.001	9.978.498	33.157.250	34.394.444	1.665.225	1.743.734
I. Neopredmetena dolgoročna sredstva	22.424	21.258	28.125	46.425	32.574	42.640
II. Opredmetena osnovna sredstva	10.212.280	6.709.139	29.449.171	30.730.090	806.008	889.185
III. Dolgoročne finančne naložbe	17.324.297	3.248.101	3.679.954	3.617.929	826.643	811.909
<i>B. Gibljava sredstva</i>	4.469.029	7.973.247	1.438.749	2.393.933	1.874.719	5.704.830
I. Zaloge	1.220.674	1.158.997	1.288.853	1.047.892	746.405	754.490
II. Poslovne terjatve	3.248.355	5.562.367	149.896	1.212.744	621.946	3.240.853
III. Kratkoročne finančne naložbe	-	1.057.760	-	108.200	-	894.800
IV. Dobroimetje v bankah, čeki, gotovina	-	194.123	-	25.097	506.368	814.687
<i>C. Aktivne časovne razmejitev</i>	721.242	823.890	935.541	831.566	2.170	5.768
Č. ZUNAJBILANČNA AKTIVA	15.097.188	245.406	19.179.440	-	298.099	213.632
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	32.749.272	18.775.635	35.531.540	37.619.943	3.542.114	7.454.332
<i>A. Kapital</i>	9.074.706	7.977.736	1.627.727	2.696.878	303.264	396.345
I. Vpoklicani kapital	7.173.887	7.173.887	2.586.829	2.586.829	1.230.008	1.230.008
II. Kapitalske rezerve	-	-	-	-	-	-
III. Rezerve iz dobička	42.746	-	-	-	-	-
IV. Preneseni čisti poslovni izid	-	-	(99.117)	-	(836.218)	-
V. Čisti poslovni izid poslovnega leta	812.170	(233.490)	(1.080.332)	(99.117)	(92.536)	(836.218)
VI. Prev. popravki kapitala	1.045.903	1.037.339	220.347	209.166	2.010	2.555
<i>B. Rezervacije</i>	14.334	3.660	6.813	-	6.515	3.405
<i>C. Finančne in poslovne obveznosti</i>	21.979.134	9.240.310	33.086.617	34.113.972	2.744.493	6.373.991
a) Dolgoroč. finan. in posl. obvezn.	20.792.489	3.733.285	30.477.631	17.245.329	371.952	968.539
b) Kratkoroč. finan. in posl. bvezn.	1.186.645	5.507.025	2.608.986	16.868.643	2.372.541	5.405.452
Č. Pasivne časovne razmejitev	1.681.098	1.553.929	810.383	809.093	487.842	680.591
D. ZUNAJBILANČNA PASIVA	15.097.188	245.406	19.179.440	-	298.099	213.632

PRILOGA 2
Izkazi poslovnega izida družb ožje skupine Slovenske železnice za leto 2004 (po delitvenem načrtu)

v tisoč tolarjih

OPIS	Holding SŽ	SŽ-TP	SŽ-PP	SŽ-Infra
1. Čisti prihodki od prodaje	29.017.871	30.181.554	7.849.865	1.524.225
a) Prihodki na domačem trgu	28.991.923	2.689.869	5.356.435	1.524.225
1. Transportni prihodki na domačem trgu	-	1.638.663	5.071.948	-
a. Transportni prihodki iz razmerij do podjetij v skupini	-	148.159	17.152	-
b. Transportni prihodki iz razmerij do pridruženih podjetij	-	14.882	-	-
c. Transportni prihodki iz razmerij do drugih	-	1.475.622	5.054.796	-
2. Ostali prihodki na domačem trgu	28.991.923	1.051.206	284.487	1.524.225
a. Ostali prihodki iz razmerij do podjetij v skupini	87.302	154.808	35.696	81.882
b. Ostali prihodki iz razmerij do pridruženih podjetij	16.138	59.776	600	2.908
c. Ostali prihodki iz razmerij do drugih	389.348	552.416	113.646	883.860
č. Prihodki iz razmerij med družbami ožje skupine	-	182.818	59.913	422.936
d. Prihodki iz razmerij med VV in družbami ožje skupine	12.019.022	-	-	-
e. Prihodki iz razmerij med Upravo in družbami ožje skupine	16.480.113	101.388	74.632	132.639
b) Prihodki na tujem trgu	25.948	27.491.685	2.493.430	-
1. Transportni prihodki	-	25.921.304	1.617.071	-
2. Ostali prihodki	25.948	1.570.381	876.359	-
a) Ostali prihodki iz razmerij do podjetij v skupini	25.948	-	-	-
b) Ostali prihodki iz razmerij do drugih	-	1.570.381	876.359	-
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	-	-	-	-
3. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	-	-	-	502
4. Drugi poslovni prihodki (s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki)	748.752	462.611	9.186.222	18.548.708
a) Drugi prihodki, povezani s poslovnimi učinki	249.205	369.010	8.366.645	18.368.275
b) Prevrednotovalni poslovni prihodki	499.547	93.601	819.577	180.443
5. Stroški blaga, materiala in storitev	3.308.804	23.790.867	13.026.834	12.528.466
a) Nabavna vrednost prodanega blaga in mater. ter stroški porab. mater.	484.009	4.996.247	2.061.964	1.467.175
1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	3.030	12.834	34.170	2.929
2. Stroški materiala	66.951	38.498	85.817	541.600

OPIS	Holding SŽ	SŽ-Tovorni promet	SŽ-Potniški promet	SŽ-Infra- struktura
3. Stroški energije	204.999	3.247.552	1.135.001	607.341
4. Stroški nadomestnih delov	97.683	1.600.471	765.687	64.716
5. Odpis drobnega inventarja	39.785	55.864	19.943	159.863
6. Stroški pisarniškega materiala	60.455	32.516	19.254	73.362
7. Drugi materialni stroški	11.106	8.512	2.092	17.364
b) Stroški storitev	2.824.795	18.794.620	10.964.870	11.061.291
1. Prevozne storitve	80.147	212.474	16.125	127.428
2. Storitve vzdrževanja	924.051	2.412.714	2.165.807	744.915
3. Povračila stroškov delavcem	461.206	50.747	31.341	148.069
4. Storitve plačilnega prometa, bančne storitve	74.234	32.314	24.988	4.712
5. Intelektualne in osebne storitve	505.754	33.423	3.858	52.062
6. Zavarovalne premije	43.293	245.807	231.395	29.215
7. Reklama, propaganda in reprezentanca	76.224	21.182	12.058	3.344
8. Stroški po pravilniku RIV	-	2.027.202	-	-
9. Stroški po pravilniku RIC	-	-	668.993	-
10. Stroški drugih storitev	561.009	820.227	292.860	1.032.937
11. Stroški storitev med družbami ožje skupine	-	250.723	301.397	113.548
12. Stroški storitev med VV in družbami ožje skupine	-	6.955.468	5.063.554	-
13. Stroški storitev med Upravo in družbami ožje skupine	98.877	5.732.339	2.152.494	8.805.061
6. Stroški dela	25.671.798	4.094.159	1.455.126	6.991.847
a) Stroški plač	18.611.592	2.916.017	1.042.985	5.102.670
b) Stroški socialnih zavarovanj	3.818.385	601.777	190.082	942.773
1. Stroški pokojninskih zavarovanj	806.922	130.926	21.718	119.192
2. Drugi stroški socialnih zavarovanj	3.011.463	470.851	168.364	823.581
c) Drugi stroški dela	3.241.821	576.365	222.059	946.404
7. Odpisi vrednosti	436.799	952.020	1.923.065	538.947
a) Amortizacija in prevrednotovalni poslov.odhodki pri NDS in OOS	399.203	871.130	1.901.846	292.514
1. Amortizacija	278.791	792.262	1.901.646	291.480
2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri osnovnih sredstvih	120.412	78.868	200	1.034

OPIS	Holding SŽ	SŽ-TP	SŽ-PP	SŽ-Infra
b) Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	37.596	80.890	21.219	246.433
8. Drugi poslovni odhodki	34.637	19.889	951	39.396
Poslovni izid iz poslovanja (1+3+4-5-6- 7-8)	314.585	1.787.230	630.111	-25.221
9. Finančni prihodki iz deležev	298.855	45.838	45.838	14.734
a) Finančni prihodki iz deležev v podjetjih v skupini	283.109	45.838	45.838	14.734
b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih podjetjih	-	-	-	-
c) Drugi finan. prih. iz deležev (s prevrednotovalnimi finan. prihodki)	15.746	-	-	-
10. Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev	1.197	-	-	-
a) Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev do podjetij v skupini	-	-	-	-
b) Finančni prihodki iz dolgoročnih terjatev do pridruženih podjetij	-	-	-	-
c) Drugi finan. prih. iz dolg. terjatev (s prevrednotovalnimi finan. prih.)	1.197	-	-	-
11. Finančni prihodki iz kratkoročnih terjatev	2.821.263	340.823	33.050	198.874
a) Finančni prih. iz obresti in kratk. terjatev do podjetij v skupini	1.325	5.417	105	3.840
b) Finan. prihodki iz obresti in kratk. terjatev do pridruženih podjetij	148	22.073	-	13
c) Drugi finan. prih. iz obresti in kratk. terjatev (s prevredn. fin. prih.)	2.819.790	313.333	32.945	195.021
1. Drugi finančni prihodki iz razmerij do družb ožje skupine	-	10.358	1.809	602
2. Drugi finančni prihodki iz razmerij med VV in družbami ožje skupine	-	-	-	-
3. Drugi finančni prihodki iz razmerij med Upravo in družbami ožje skupine	2.673.576	44.073	10.277	18.235
4. Drugi finančni prihodki iz razmerij do drugih	146.214	258.902	20.859	176.184
12. Finančni odhodki za odpise dolgor. in kratkor. finančnih naložb	1.021.797	98.728	18.150	54.255
a) Prevrednotovalni finan. odh. pri finan. naložbah v podj. v skupini	761.108	-	-	-
b) Prevrednotovalni finan. odhod. pri finan. naložbah v pridruž. podj.	29	2.793	-	18
c) Drugi prevrednotovalni finančni odhodki	260.660	95.935	18.150	54.237
13. Finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	2.574.320	815.838	2.026.429	166.743
a) Finančni odh. za obresti in iz drugih obvezn. do podjetij v skupini	-	4.994	-	-
b) Finan. odhodki za obresti in iz drugih obvez. do pridruž. podjetij	-	-	-	-
c) Drugi finančni odhodki za obresti in iz drugih obveznosti	2.574.320	810.844	2.026.429	166.743
1. Drugi finančni odhodki iz razmerij med družbami ožje skupine	-	333	3.537	9.422

OPIS	Holding SŽ	SŽ-TP	SŽ-PP	SŽ-Infra
2. Drugi finančni odhodki iz razmerij med VV in družbami ožje skupine	-	-	-	-
3. Drugi finančni odhodki iz razmerij med Upravo in družbami ožje skupine	72.061	626.554	1.920.645	126.377
4. Drugi finančni odhodki iz razmerij do drugih	2.502.259	183.957	102.247	30.944
14. Davek iz dobička iz rednega delovanja	-	-	-	-
15. Čisti posl.izid iz rednega delovanja (1-2+3+4-5-6-7-8+9+10+11-12-13-14)	(160.217)	1.259.325	(1.335.580)	(32.611)
16. Izredni prihodki	22.732	347.805	280.645	27.454
a) Izredni prihodki iz razmerij med družbami ožje skupine	-	-	-	-
b) Izredni prihodki iz razmerij med VV in družbami ožje skupine	-	-	-	-
c) Izredni prihodki iz razmerij med Upravo in družbami ožje skupine	4.840	6.171	1.543	2.296
č) Izredni prihodki iz razmerij do drugih	17.892	341.634	279.102	25.158
17. Izredni odhodki	22.636	518.724	25.397	14.471
a) Izredni odhodki brez prevrednotovalnega popravka kapitala	22.636	518.724	25.397	14.471
1. Izredni odhodki iz razmerij med družbami ožje skupine	-	-	-	-
2. Izredni odhodki iz razmerij med VV in družbami ožje skupine	-	-	-	-
3. Izredni odhodki iz razmerij med Upravo in družbami ožje skupine	10.010	2.183	853	1.805
4. Izredni odhodki iz razmerij do drugih	12.626	516.541	24.544	12.666
b) Izredni odhodki za prevrednotovalni popravek kapitala	-	-	-	-
18. Poslovni izid zunaj rednega delovanja (16 - 17)	96	(170.919)	255.248	12.983
19. Davek iz dobička zunaj rednega delovanja	-	-	-	72.908
20. Drugi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah	-	-	-	-
21. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (15+16-17-19-20)	(160.121)	1.088.406	(1.080.332)	(92.536)

PRILOGA 3

Vrste in cene vozovnic po Pravilniku o prevozih železniških delavcev in upokojencev

Izkaznica/vozovnica	Cena v letu 2004
SP-1 je brezplačna vozovnica za neomejeno število voženj, na ime in območje SŽ; 1. razred; velja za vse vlake	Cena 60.000 tolarjev na leto; izdaja se lahko članom nadzornega sveta, predstavnikom Vlade RS oziroma ministrstev, poslovnim partnerjem. Z internim aktom se zaračuna upravi družbe ob izdaji vozovnice.
SP-2 je vozovnica za neomejeno število voženj (ima sliko) na ime in območje SŽ; 2. razred; velja za vse vlake, za EC in ICS vlake se plača dodatek	Cena: letni pavšal 18.000 tolarjev; izdaja se lahko železniškim delavcem v poslovnem sistemu Slovenske železnice; plača se v dveh obrokih od plače zaposlenega.
SP-3 brezplačna vozovnica za vodilne delavce; za neomejeno število voženj; na ime in območje za 1. razred	Cena 5.000 tolarjev na mesec; interni račun se izstavi posamezni organizacijski enoti uporabnika vozovnice ali odvisni družbi.
SP-3-VV brezplačna vozovnica za neomejeno število voženj; na ime, za 2. razred vseh vlakov razen ICS, za območje SŽ	Cena 36.000 tolarjev na mesec; izdaja se lahko vojnim veteranom; z internim računom se vozovnica zaračuna upravi družbe ob izdaji vozovnice.
SP-3 brezplačna vozovnica na ime in relacijo; za 2. razred	Cena 1.500 tolarjev na mesec; izdaja se delavcem za prevoz na delo; obračuna se mesečno kot odtegljaj in povračilo pri plači; za uporabnika je brezplačna; zaračuna se OE ali odvisni družbi.
SP-3 brezplačna vozovnica na ime organizacijske enote; (službena vozovnica) za 1. razred in območje SŽ	Cena 5.000 tolarjev na mesec; interni račun se izstavi posamezni organizacijski enoti ali odvisni družbi.
SP-3 brezplačna vozovnica na ime organizacijske enote; (službena vozovnica) za 2. razred in območje SŽ	Cena 2.500 tolarjev na mesec; interni račun se izstavi posamezni organizacijski enoti ali odvisni družbi.
SP-5 vozovnica na ime in s sliko; za 1. in 2. razred in območje SŽ	Velja za 12 voženj s 75-odstotnim popustom in za 2 brezplačni vožnji. Cena 1.200 tolarjev naročilnica in 2 kontrolni znamki po 100 tolarjev, velja za upokojence in družinske člane. Cena za zaposlene: 2.500 tolarjev naročilnica in 2 kontrolni znamki po 100 tolarjev.
SP-6 brezplačna vozovnica za neomejeno število voženj	Izdaja se lahko upravam tujih železnic in železniških organizacij; izmenjava na podlagi aneksov k bilateralnim sporazumom (pogoj združenja FIP).
FIP izkaznica na ime in velja za 1. in 2. razred	Cena 2.250 tolarjev in 2 kontrolni znamki po 100 tolarjev za 2. razred in 3 kontrolne znamke po 100 tolarjev za 1. razred; izdaja se lahko delavcem, upokojencem, družinskim članom.
Mednarodne kuponske vozovnice za zasebna potovanja za 1. in 2. razred	Cena 2.250 tolarjev in 1 kontrolna znamka po 100 tolarjev na železnico za uporabnika za 2. razred in 2 kontrolni znamki po 100 tolarjev na železnico za uporabnika za 1. razred.
Mednarodne brezplačne kuponske vozovnice za službena potovanja za 1. in 2. razred	2.250 tolarjev in kontrolna znamka po 100 tolarjev na vsak kupon za 2. razred oziroma 2 kontrolni znamki po 100 tolarjev za vsak kupon za 1. razred; račun se izda posamezni OE ali odvisni družbi.
K-12 vozovnica na ime ali organizacijsko enoto, relacijo ali območje SŽ	Pavšalna cena 3.600 tolarjev na mesec oziroma 43.200 tolarjev na leto za 2. razred, ali 5.400 tolarjev na mesec oziroma 64.800 tolarjev na leto za 1. razred.

RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE · THE COURT OF AUDIT OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija · tel.: +386 (0) 1 478 5800 · fax: + 386 (0) 1 478 5891
sloaud@rs-rs.si · www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office

Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija · tel.: +386 (0) 2 250 5880 · fax: +386 (0) 2 250 5896